

OP Ryhmän osavuosisikatsaus

1.1.–30.9.2024

OP Ryhmän osavuositiedot 1.1.–30.9.2024:

Liiketoiminnan vahva kehitys jatkui – liikevoitto 1 948 miljoonaa euroa

Liikevoitto 1–9/2024	Korkokate 1–9/2024	Tuotot yhteensä 1–9/2024	Kulut yhteensä 1–9/2024	CET1- vakavaraisuus 30.9.2024
1 948 milj. €	+10 %	+10 %	+4 %	21,4 %

- Liikevoitto oli 1 948 miljoonaa euroa (1 570).
- Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, vakuutuspalvelutulos ja nettopalkkiotuotot kasvoivat yhteensä 7 % 2 813 miljoonaan euroon (2 634). Korkokate kasvoi 10 % 2 118 miljoonaan euroon (1 919), vakuutuspalvelutulos kasvoi 63 % 95 miljoonaan euroon (58) ja nettopalkkiotuotot laskivat 9 % 599 miljoonaan euroon (656). Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikuttivat omistaja-asiakkaiden kuukausimaksuttomat päivittäiset pankkipalvelut vuonna 2024. Edun arvo oli katsauskaudella 67 miljoonaa euroa.
- Tuloslaskelman saamisten arvonalentumiset olivat 72 miljoonaa euroa (170) ja olivat 0,10 % (0,22) luotto- ja takauskannasta.
- Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 43 % 419 miljoonaan euroon (294).
- Kulut yhteensä kasvoivat 4 % 1 629 miljoonaan euroon (1 564). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 45 % (47).
- Luottokanta laski vuodessa 1 % 98,0 miljardiin euroon (98,9), ja talletukset kasvoivat 5 % 76,2 miljardiin euroon (72,6).
- CET1-vakavaraisuus vahvistui ja oli 21,4 % (19,2), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 7,9 prosenttiyksiköllä.
- Osuuspankit-segmentin liikevoitto kasvoi 1 037 miljoonaan euroon (919). Korkokate kasvoi 11 % 1 615 miljoonaan euroon (1 459). Saamisten arvonalentumiset laskivat 50 miljoonaa euroa 57 miljoonaan euroon (107). Nettopalkkiotuotot laskivat 13 % 458 miljoonaan euroon (524). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 48 % (49). Luottokanta laski vuodessa 1 % 70,6 miljardiin euroon ja talletukset kasvoivat 1 % 62,4 miljardia euroa.
- Yritys pankki-segmentin liikevoitto kasvoi 418 miljoonaan euroon (321). Korkokate kasvoi 12 % 493 miljoonaan euroon (441). Saamisten arvonalentumiset laskivat 48 miljoonaa euroa 15 miljoonaan euroon (63). Nettopalkkiotuotot kasvoivat 2 % 146 miljoonaan euroon (143). Kulu-tuotto-suhde parani ja oli 37 % (40). Luottokanta laski vuodessa 2 % 27,5 miljardiin euroon ja talletukset kasvoivat vuodessa 26 % 14,4 miljardiin euroon.
- Vakuutus-segmentin liikevoitto kasvoi 458 miljoonaan euroon (298). Vakuutuspalvelutulos kasvoi 63 % 95 miljoonaan euroon (58). Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 52 % 365 miljoonaan euroon (241). Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 95 % (95).
- Ryhmätoimintojen liikevoitto oli 4 miljoonaa euroa (-2).
- OP Ryhmä korottaa vuodelta 2025 kertyviä OP-bonusia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaille on ensi vuonna arviolta yli 400 miljoonaa euroa.
- OP Ryhmä paransi 14.10.2024 tulostilauksiaan vuodelle 2024. Vuoden 2024 liikevoiton arvioidaan olevan suurempi kuin vuoden 2023 liikevoitto. Näkymistä kerrotaan tarkemmin kohdassa "Loppuvuoden näkymät".

OP Ryhmän avainlukuja

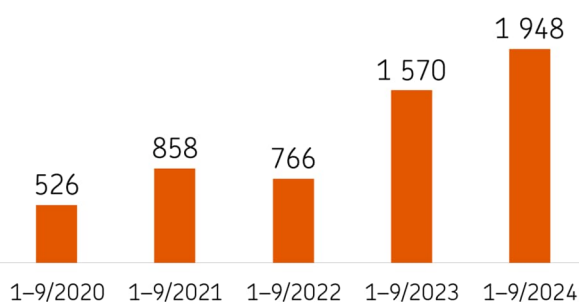
	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Liikevoitto, milj. €	1 948	1 570	24,1	2 050
Osuuspankit	1 037	919	12,8	1 223
Yrityspankki	418	321	30,3	408
Vakuutus	458	298	53,6	414
Ryhmätoiminnot	4	-2	-	-26
Omistaja-asiakkaille kertyneet uudet OP-bonukset, milj. €	-233	-204	14,1	-275
Tuotot yhteensä**	3 650	3 304	10,5	4 520
Kulut yhteensä	-1 629	-1 564	4,2	-2 201
Kulu-tuotto-suhde, %**	44,6	47,3	-2,7*	48,7
Oman pääoman tuotto (ROE), %	12,3	11,1	1,2*	10,6
Oman pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	13,7	12,5	1,2*	12,0
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,30	1,02	0,29*	0,98
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,46	1,15	0,31*	1,11
	30.9.2024	30.9.2023	Muutos, %	31.12.2023
CET1-vakavaraisuus, %	21,4	19,1	2,3*	19,2
Luottokanta, mrd. €	98,0	98,9	-1,0	98,9
Talletukset, mrd. €	76,2	72,6	5,0	74,5
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,91	2,73	0,18*	2,94
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauksista, %	0,10	0,22	-0,13*	0,26
Omistaja-asiakkaat (1 000)	2 107	2 083	1,2	2 094

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 vastaavien jaksoiden lukuja. Tase- ja muiden poikkeikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2023 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

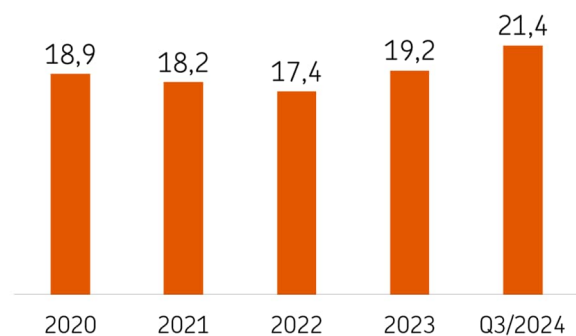
* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin, korkokuluihin ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositiedot 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden esittämisen muutokset.

Liikevoitto, milj. €

Ydinvakavaraisuussuhde (CET1), %

Pääjohtajan kommentit

Suomen talous on elpymässä ennakoidusti – inflaation hidastuminen jatkui ja markkinakorot laskivat selvästi

Suomen talouden alkuvuonna käynnistynyt elpyminen näyttää jatkuvan loppuvuoden aikana erityisesti kotimarkkinoiden ennakoitua paremman kehityksen ansiosta. Tänä vuonna taloutta on kannatellut lähinnä kulutuskysyntä. Sen sijaan investoinnit ovat vähentyneet jyrkästi ja vientikin on vähentynyt jonkin verran.

Taantuman pohja näyttää olevan ohitettu Suomen taloudessa kesän aikana. Talouskasvun ennakoidaan kiihtyvän ensi vuonna kahden prosentin vuosikasvuun, kun vienti vauhdittuu selvästi kuluvasta vuodesta teollisen suhdanteen piristyessä ja palveluviennin elpymässä.

Inflaatio Suomessa hidastui 0,8 prosenttiin eli selvästi alemmalle tasolla kuin euroalueella keskimäärin (1,7 prosenttia). Lyhyet markkinakorot laskivat voimakkaasti vuoden kolmannella vuosineljänneksellä ja asuntoluottojen yleisimpänä viitekorkona käytetty 12 kuukauden euriborkorko oli syyskuun lopussa 2,75 prosenttia. Erityisesti kuluttajat ovat hyötäneet hidastuneesta inflaatiosta ja laskeneista koroista.

Asuntokaupan volyyymi ja asuntoluottojen kysyntä olivat vuoden kolmannella vuosineljänneksellä edellisvuoteen verrattuna selvästi korkeammalla tasolla, ja merkit viittaavat asuntomarkkinoiden olevan vähitellen elpymässä.

Osakemarkkinoilla positiivinen kehitys jatkui myös vuoden kolmannella neljänneksellä kohtuullisena säilyneen globaalin talouskasvun, yritysten kohonneiden tulosten ja markkinakorkojen laskun vauhdittamana.

OP Ryhmän liiketoiminnan vahva kehitys jatkui – erinomainen tulos hyödyttää OP:n omistaja-asiakkaita
OP Ryhmän liikevoitto kehittyi erinomaisesti edelleen kolmannella vuosineljänneksellä ja tammi-syyskuun tulos kasvoi edellisvuodesta 24 prosenttia nouden 1 948 miljoonaan euroon. Vahva tuloskehitys varmistaa jatkossakin omistaja-asiakkaillemme erittäin kilpailukykyiset edut.

Korotamme 40 prosentilla vuodelta 2025 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkaillemme vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Emme myöskään peri vuonna 2025 omistaja-asiakkailtamme lainkaan pankkitoiminnan kuukausimaksuja päivittäispalveluista. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaillemme on ensi vuonna arviolta yli 400 miljoonaa euroa. Asiakkaidensa omistaman OP Ryhmän taloudellinen menestys näkyy jatkossakin omistaja-asiakkaillemme annettavina taloudellisina ja muina etuina.

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus vahvistui edelleen kolmannella vuosineljänneksellä ja oli 21,4 prosenttia, joka ylittää 7,9 prosenttiyksiköllä sääntelyn edellyttämän minimitason. OP Ryhmä on yksi Euroopan vakavaraisimmista suurista pankeista. Erinomainen kannattavuus, vahva vakavaraisuus ja maksuvalmius ovat keskeisiä tekijöitä niin pankille kuin vakuutusyhtiölle ja luovat osaltaan luottamusta asiakkaiden, yhteistyökumppanien ja muiden sidosryhmien keskuudessa. Luottamuksella on suuri merkitys sekä pankki- että vakuutusliiketoiminnassa.

OP Ryhmän asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat tammi-syyskuussa selvästi edellisvuodesta erityisesti korkokatteen hyvän kehityksen vauhdittamana. Nettopalkkiotuotot laskivat 9 prosenttia omistaja-asiakkaille tarjotun päivittäispalvelujen kuukausimaksuja koskevan maksuttomuusedun johdosta.

Vakuutuspalvelutulos oli tammi-syyskuussa selvästi edellisvuoden vastaavaa ajankohtaa parempi ja nousi 95 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulos parantui selvästi alkuvuoden jälkeen. Suurvahinkoja sattui ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen tavanomaista vähemmän ja myös ajoneuvo- ja terveystakuutusten vahinkomäärät vähenivät kesäkuukausina hyvien keliolosuhteiden ansiosta ja flunssakauden väistyessä.

Sijoitustoiminnan tuotot ovat kehittyneet tänä vuonna erinomaisesti ja olivat 43 prosenttia vertailukautta suuremmat, yhteensä 419 miljoonaa euroa. Tuotot yhteensä olivat 3 650 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia suuremmat kuin edellisvuonna.

Kulut yhteensä kasvoivat tammi-syyskuussa edellisestä vuodesta 4 prosenttia ja olivat 1 629 miljoonaa euroa. Kuluja kasvattivat erityisesti henkilöstökulujen kasvu sekä kasvaneet panostukset ICT-kehittämiseen. OP Ryhmän kulu-tuotto-suhde parani tuntuvasti edellisvuodesta ja oli erittäin hyvä 45 prosenttia.

Kaikkien kolmen liiketoimintasegmentin tuloskehitys oli tammi-syyskuussa vahvaa. Osuuspankkien liikevoitto kasvoi edellisvuodesta 13 prosenttia 1 037 miljoonaan euroon. Yrityspankin liikevoitto oli 418 miljoonaa euroa, kasvaen 30 prosenttia vuoden takaisesta. Vakuutuksen liikevoitto kasvoi erityisesti sijoitustoiminnan hyvän tuloksen ansiosta 54 prosenttia edellisestä vuodesta ja oli 458 miljoonaa euroa.

Talletukset selvässä kasvussa – sen sijaan luottokanta supistui hieman

OP Ryhmän talletuskanta kasvoi vuoden aikana 5 prosenttia. Kotitalouksien ja yritysten talletukset kasvoivat maltillisesti. OP Ryhmän asema johtavana talletuspankkina Suomessa vahvistui vuoden alkupuoliskolla ja OP:n markkinaosuus on jo lähes 40 prosenttia.

OP Ryhmän luottokanta supistui vuoden aikana 1 prosentilla. Uusien asunto- ja yritysluottojen kysyntä oli edelleen kohtuullisen alhaisella tasolla. OP Ryhmä kasvatti alkuvuonna edelleen asemiaan asuntorahoittajana Suomessa ja on selkeä markkinajohtaja 39 prosentin markkinaosuudellaan. OP:n asuntolaina-asiakkaat ovat hoitaneet edelleen lainansa hyvin huolimatta heikommasta yleisestä talouskehityksestä. Lainojen maksuohjelmien muutoshakemusten määrä on ollut edellisvuotta pienempi. Järjestämättömien saamisten määrä oli 2,9 prosenttia (2,9) vastuista. Saamisten arvonalentumisten määrä laski vertailuvuodesta selvästi.

Vahva kasvu jatkui varallisuudenhoidossa

OP Ryhmä haluaa toimia asiakkailleen parempien taloudellisten valintojen valmentajana. Panostamme siksi vahvasti niin varallisuudenhoidopalveluiden monipuolisuuteen, laatuun kuin saatavuuteenkin eri asiakasryhmiemme näkökulmasta. Haluamme osaltamme edistää asiakkaidemme vaurastumista pitkäjänteisesti.

Säännöllinen rahastosäästäminen kiinnostaa edelleen asiakkaitamme ja uusia säästösopimuksia tehtiin tammi-syyskuussa 33 prosenttia enemmän kuin viime vuonna vastaavana ajankohtana. OP-sijoitusrahastojen rahasto-osuudenomistajien määrä nousi jo lähes 1,38 miljoonaan. Myös aktiivisten osakesijoittajien määrä oli selvässä kasvussa. OP Ryhmän hoidossa olevan sijoitusvarallisuuden arvo kasvoi vuoden takaiseen verrattuna 13 prosenttia ollen 111 miljardia euroa.

Yrityspankki menestyi rahoituksen järjestäjänä suurille yrityksille

Yrityspankki menestyi tammi-syyskuussa rahoituksen monipuolisena järjestäjänä suurille yrityksille. Yrityspankki toimi pääjärjestäjänä tai järjestäjänä 11 joukkolainaemissiossa, joilla kerättiin yrityksille rahoitusta pääomamarkkinoilta yhteensä 2,6 miljardia euroa. Kestävän rahoituksen määrä oli myös selvässä kasvussa alkuvuoden aikana sitoumuskannan ollessa syyskuun lopussa 8,0 miljardia euroa.

Vakuutusliiketoiminnan kannattavuus parani kolmannella vuosineljänneksellä

Vakuutusmaksutuotot kasvoivat tammi-syyskuussa 7 prosenttia edellisvuodesta. Alkuvuonna voimakkaasti kasvaneen vakuutusliiketoiminnan korvausmenon kasvu hidastui kolmannella vuosineljänneksellä, mutta oli tammi-syyskuussa kuitenkin 8 prosenttia suurempi kuin edellisvuonna. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 95,0 prosenttia. Kaikista Pohjola Vakuutukselle ilmoitetuista vahingoista korvattiin 94 prosenttia. Vuoden kolmannella neljänneksellä vahinkovakuutuksen kannattavuus koheni selvästi.

Henkivakuutuksen tulos on kehittynyt tänä vuonna mainiosti ja sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 10 prosenttia. Henkivakuutusliiketoiminnan kasvattaminen on yksi OP Ryhmän strategisista kasvun painopisteistä.

Tekoälyä hyödyntävän OP Ainan asiakaskohtaamisten määrä voimakkaassa kasvussa

Kesäkuussa lanseerasimme asiakkaidemme käyttöön OP Ainan, uuden OP-mobilissa toimivan henkilökohtaisen apurin, joka auttaa asiakkaitamme joka päivä läpi vuorokauden erilaisissa pankki- ja vakuutusasioissa. OP Aina on

ensimmäinen suomalainen tekoälyä ja herätteitä hyödyntävä finanssialan palvelu. Palvelun avulla voimme tarjota entistäkin personoidumpia ja helposti saatavilla olevia palveluita. Palvelun käyttö on ollut aktiivista ja OP Ainalla on ollut jo 4,8 miljoonaa asiakaskohtaamista. Asiakkaiden antama palaute OP Ainasta on ollut positiivista.

Kyberturvallisuus on toimintamme ytimessä

OP Ryhmän palveluiden saatavuus on ollut erinomaisella tasolla huolimatta palvelunestohyökkäysten volyymin voimakkaasta kasvusta. Investoimme voimakkaasti kyberturvallisuuteen ja varmistamme siten asiakkaidemme rahojen ja tietojen turvassa pysymisen sekä palvelutasomme kaikissa olosuhteissa. Asiakkaisiimme kohdistuneiden kalastelu- ja huijausyritysten määrä on ollut kasvussa, ja olemme toteuttaneet uusia keinoja suojata asiakkaitamme entistäkin paremmin tällaisilta uhilta.

Omistaja-asiakkaat ovat hyötynneet jo yli 25 vuotta OP-bonuksista ja hyötyvät niistä jatkossakin

Yli 25 vuoden aikana OP-bonuksia on kertynyt yhteensä yli 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän omistaja-asiakkaille. OP Ryhmä on valmistautunut finanssialan bonusten verotuskäytäntöjen mahdolliseen muutokseen vuoden 2026 alussa. Eduskunnassa on parhaillaan käsittelyssä lakiesitys, jonka mukaan pankkipalveluista kertyneet OP-bonukset olisivat pääomatuloveron alaisia käytettäessä muihin kuin pankkipalveluihin – eli esimerkiksi käytettäessä niitä vakuutusmaksujen maksamiseen. OP Ryhmän 2,1 miljoonan omistaja-asiakkaan ei kuitenkaan tarvitse huolestua: omistaja-asiakkaamme saavat jatkossakin vähintään entisentasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta. Kannattaa siis olla OP Ryhmän omistaja-asiakas. Perustehtävämme mukaisesti edistämme myös jatkossa omistaja-asiakkaidemme kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

OP Ryhmä on vetovoimainen työnantaja

OP Ryhmä nousi ensimmäistä kertaa tänä vuonna Suomen vetovoimaisimmaksi työnantajaksi kaupallisen alan ammattilaisten – ja neljänneksi vetovoimaisimmaksi IT-alan ammattilaisten – keskuudessa Universumin vuosittain tekemässä työnantajakuvatutkimuksessa. Olemme jo usean vuoden ajan sijoittuneet tutkimuksessa aivan kärkipäähän niin ammattilaisten kuin opiskelijoiden arvioiden perusteella.

Yksi strateginen painopisteemme on jo vuosia ollut osaava, innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö. Nämä tulokset heijastelevat vahvasti onnistumisestamme tämän strategisen painopisteen toteuttamisessa. Aito, mukaan ottava ja korkeaan osaamiseen perustuva työnantajamielikuva on ensiarvoisen tärkeä, jotta onnistumme jatkossakin sitouttamaan nykyiset osaajamme ja rekrytoimaan parhaat uudet osaajat töihin OP Ryhmään.

Yhdessä yli kaikkien aikojen

OP Ryhmä on vahvassa kunnossa kulkemaan asiakkaidensa rinnalla erilaisissa taloudellisissa suhdanteissa. Haluamme toimia toiveikkaamman tulevaisuuden suunnannäyttäjänä suomalaisessa yhteiskunnassa. Meille Suomen ja suomalaisten menestyminen on ykkösasia niin tänään kuin tulevaisuudessa.

Haluan lämpimästi kiittää kaikkia asiakkaitamme luottamuksesta OP Ryhmää kohtaan. Haluamme olla kaikin tavoin luottamuksenne arvoisia tulevaisuudessakin. Lämmin kiitos hienosta työstä ja sitoutumisesta myös henkilöstöllemme ja hallinnollemme kuluvan vuoden aikana. Meillä on erinomaiset edellytykset menestyä myös jatkossa.

Timo Ritakallio
pääjohtaja

OP Ryhmän osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2024

Selostusosa

OP Ryhmän avainlukuja.....	2
Pääjohtajan kommentit.....	3
Toimintaympäristö.....	7
Tulos ja tase.....	8
Tammi–syyskuu	9
Heinä–syyskuu	10
Katsauskauden keskeiset tapahtumat	11
OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet	12
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen.....	13
Tuloksen käyttö	13
Omistaja-asiakkaiden edut.....	13
Monikanavaiset palvelut.....	14
Vastuullisuus.....	15
Vakavaraisuus.....	16
Riskiprofiilin hallinnan lähtökohdat ja toimintaympäristö.....	19
Segmenttien tulos.....	27
Osuuspankit.....	27
Yritys pankki	31
Vakuutus.....	34
Ryhmätoiminnot.....	39
ICT-investoinnit	40
Henkilöstö.....	40
OP Osuuskunnan hallinto.....	42
Katsauskauden jälkeiset tapahtumat	42
Loppuvuoden näkymät	43
Tunnuslukujen laskentakaavat.....	44
Vakavaraisuustaulukot	49

Taulukko-osa

Tuloslaskelma	51
Laaja tuloslaskelma	51
Tase.....	52
Oman pääoman muutoslaskelma.....	53
Rahavirtalaskelma.....	54
Liitetaulukot.....	55

Toimintaympäristö

Maailmantaloutta kuvaavien suhdannekyselyjen mukaan palvelualojen kehitys koheni vuoden aikana. Sen sijaan teollisuuden suhdanteet heikkenivät kesällä uudelleen vuoden alun tasolle. Euroalueen BKT kasvoi hieman ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja suhdannekyselyt viittaavat kasvun jäävän loppuvuonna vähäiseksi. Syyskuussa inflaatio hidastui 1,7 prosenttiin vuoden 2023 lopun 2,9 prosentista.

Maailman keskeiset osakehintaindeksit nousivat tammi-syyskuussa vuoden 2023 lopun tasoa korkeammalle. Osakekurssit olivat maailmalla kokonaisuutena syyskuun lopussa kaikkien aikojen korkeimmalla tasolla. Suomessa osakkeiden hinnat toipuivat huhti-syyskuussa, mutta olivat syyskuun lopussa hieman vuodenvaihdetta matalammalla.

Keskeinen asuntolainojen viitekorko, 12 kuukauden euriborkorko, laski syyskuun loppuun mennessä 2,75 prosenttiin vuoden 2023 lopun 3,51 prosentista.

Alkuvuonna BKT supistui Suomessa edelliseen vuoteen nähden, mutta kuukausitiedot viittaavat talouden kasvaneen kolmannella vuosineljänneksellä. Työttömyysasteen trendi nousi elokuussa 8,3 prosenttiin vuoden 2023 lopun 7,7 prosentista. Inflaatio hidastui syyskuussa 0,8 prosenttiin viime joulukuun 3,6 prosentista. Asuntokauppa väheni edellisestä vuodesta ja asuntojen hinnat laskivat.

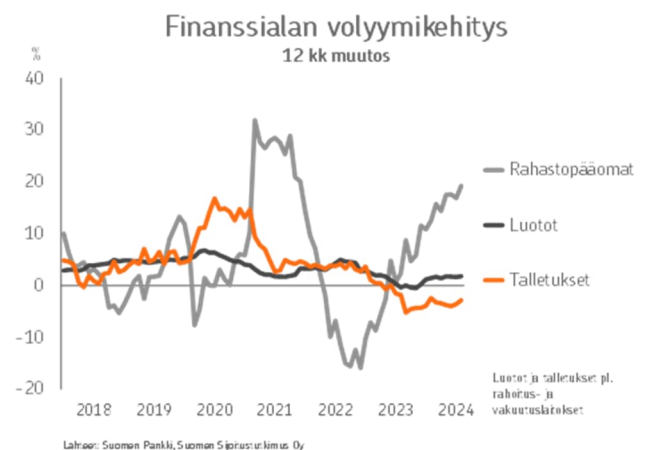
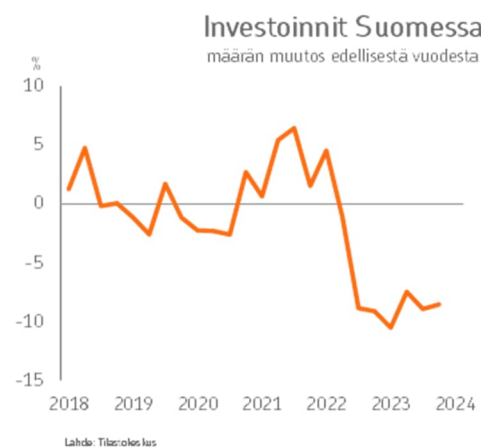
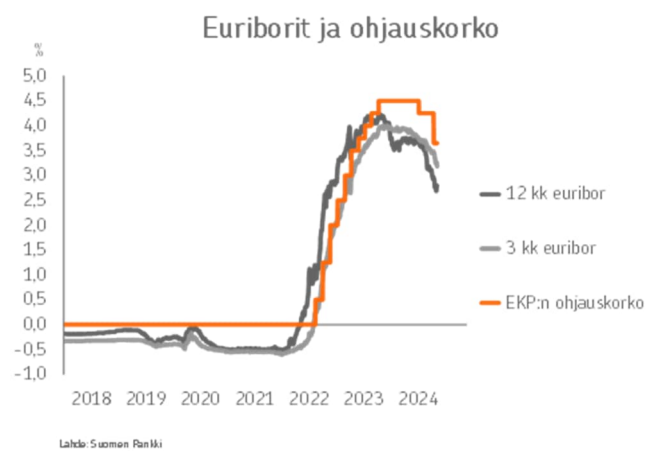
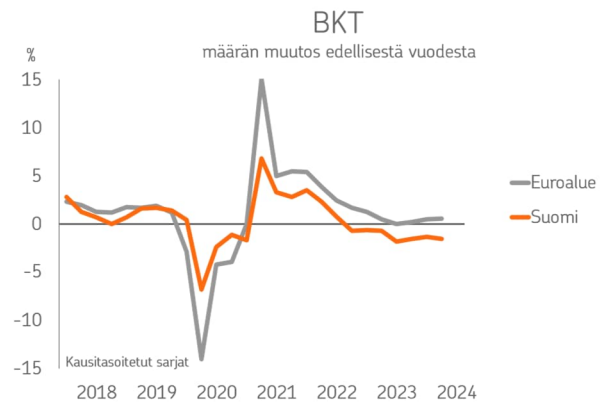
Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat Suomen talouden elpymismahdollisuuksia loppuvuonna. Suomen talouden käänne parempaan on kuitenkin yhä alkutekijöissään, ja maailmantalouden kehitystä varjostavat monet riskit.

Lainakanta yhteensä Suomessa oli elokuussa vuodentakaisen tasolla. Yritysluottojen määrä kasvoi 1,6 prosenttia ja kotitalouksien luottokanta laski 0,4 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta erityisesti asuntoluottojen heikon kysynnän vuoksi. Kulutusluottojen vuosikasvu oli elokuussa 2,6 prosenttia.

Talletukset yhteensä Suomessa laskivat viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta 2,2 prosenttia. Yritystalletukset supistuivat 1,8 prosenttia, ja kotitaloustalletukset kasvoivat 1,4 prosenttia vuodentakaisesta.

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen pääomien arvo nousi vuoden ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana 149 miljardista eurosta 177 miljardiin euroon ja vastaavasti uutta pääomaa sijoitettiin yhteensä 5,1 miljardia euroa.

Vakuutusturvan kysyntä jatkui vakaana. Osakekurssien nousu maailmanlaajuisesti vahvisti vakuutusyhtiöiden kannattavuutta.

Tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. €	1–9/ 2024	1–9/ 2023	Muutos, %	7–9/ 2024	7–9/ 2023	Muutos, %	1–12/ 2023
Liikevoitto	1 948	1 570	24,1	720	584	23,2	2 050
Osuuspankit	1 037	919	12,8	352	395	-10,9	1 223
Yrityspankki	418	321	30,3	143	101	40,8	408
Vakuutus	458	298	53,6	191	81	135,7	414
Ryhmätoiminnot	4	-2	-	12	-1	-	-26
Korkokate*	2 118	1 919	10,4	712	723	-1,6	2 654
Saamisten arvonalentumiset	-72	-170	-57,4	-5	-72	-92,9	-269
Nettopalkkiotuotot*	599	656	-8,7	199	205	-2,8	870
Vakuutusmaksutuotot	1 575	1 466	7,4	534	499	6,9	2 000
Vakuutuspalvelukulut	-1 451	-1 369	6,0	-446	-438	1,7	-1 824
Jälleenvakuutus sopimukset	-28	-38	-	-30	-11	-	-95
Vakuutuspalvelutulot	95	58	63,0	58	51	15,4	81
Tuotot sijoitustoiminnasta	419	294	42,7	150	43	245,8	389
Liiketoiminnan muut tuotot	31	28	11,9	6	7	-5,4	40
Henkilöstökulut	-781	-702	11,3	-247	-218	13,1	-964
Poistot ja arvonalentumiset	-107	-137	-22,1	-38	-45	-16,9	-226
Liiketoiminnan muut kulut	-741	-725	2,3	-240	-221	8,8	-1 011
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen	387	348	11,1	124	112	11,3	485
Tulokseen sisältyvät OP-bonukset	-227	-199	14,1	-79	-70	12,9	-269

* Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin, korkokuluihin ja sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Avainlukuja, milj. €	30.9.2024	31.12.2023	Muutos, %
Luottokanta	98 001	98 871	-0,9
Asuntoluotot	41 512	41 856	-0,8
Yritysluotot	27 127	28 181	-3,7
Asuntoyhteisöluotot**	10 739	10 656	0,8
Muut yritys- ja yhteisöluotot	6 959	6 838	1,8
Muut kuluttajaluotot	11 664	11 339	2,9
Takauskanta	3 448	4 136	-16,6
Muut vastuut	13 177	13 005	1,3
Talletukset	76 224	74 465	2,4
Hallinnoitavat varat (brutto)	110 977	102 844	7,9
Sijoitusrahastot	32 625	30 010	8,7
Instituutioasiakkaat	38 061	35 878	6,1
Private Banking ja Wealth Management	26 472	24 378	8,6
Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt	13 819	12 579	9,9
Taseen loppusumma***	159 575	160 047	-0,3
Sijoitusomaisuus***	23 700	22 029	7,6
Vakuutus sopimusvelat	11 904	11 589	2,7
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat***	33 657	37 689	-10,7
Oma pääoma	17 672	16 262	8,7

** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt.

*** OP Ryhmä muutti virallista tilinpäätöksen tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Tammi–syyskuu

OP Ryhmän liikevoitto oli 1 948 miljoonaa euroa (1 570). Liikevoitto kasvoi vertailukaudesta 24,1 prosenttia eli 378 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, nettopalkkiotuotot ja vakuutuspalvelutulos kasvoivat yhteensä 6,8 prosenttia 2 813 miljoonaan euroon (2 634). Kulu-tuotto-suhde parani 44,6 prosenttiin (47,3). Tulokseen sisältyvät omistaja-asiakkaille kertyneet uudet OP-bonukset kasvoivat 14,1 prosenttia 233 miljoonaan euroon.

Korkokate kasvoi 10,4 prosenttia 2 118 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys kasvatti edelleen korkokatetta. Osuuspankit-segmentin korkokate kasvoi 10,7 prosenttia 1 615 miljoonaan euroon ja Yrityspankki-segmentin 11,9 prosenttia 493 miljoonaan euroon. OP Ryhmän luottokanta laski vuodessa 1,0 prosenttia 98,0 miljardiin euroon ja talletukset kasvoivat vuodessa 5,0 prosenttia 76,2 miljardiin euroon. Kotitalouksien talletukset kasvoivat vuodessa 1,7 prosenttia 47,8 miljardiin euroon. Asiakkaat nostivat katsauskaudella uusia luottoja 15,0 miljardia euroa (16,0).

Tulosta heikentäviä saamisten arvonalentumisia luotoista ja saamisista kirjattiin yhteensä 72 miljoonaa euroa (170). Vertailukaudella kiinteistö- ja rakennustoimialaan kohdistuneet odotettavissa olevat luottotappiot kasvattivat saamisten arvonalentumisia. Lopullisia luottotappioita oli 38 miljoonaa euroa (42). Tappiota koskeva vähennyserä oli katsauskauden lopussa 964 miljoonaa euroa (929), josta johdon harkintaan perustuvia lisävarauksia oli 85 miljoonaa euroa (109). Järjestämättömät saamiset olivat 2,9 prosenttia (2,9) vastuista. Saamisten arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,10 prosenttia (0,22) luotto- ja takauksista.

Omistaja-asiakkaat ovat saaneet päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja lokakuusta 2023 lähtien, mikä vaikutti maksuliikkeen nettopalkkiotuottojen laskuun. Nettopalkkiotuotot laskivat yhteensä 8,7 prosenttia 599 miljoonaan euroon. Maksuliikkeen nettopalkkiotuotot laskivat 58 miljoonaa euroa 175 miljoonaan euroon ja asuntojen välityksen nettopalkkiotuotot 4 miljoonaa euroa 43 miljoonaan euroon. Sen sijaan henkivakuutuksen sijoitussopimusten palkkiotuotot kasvoivat 3 miljoonaa euroa 21 miljoonaan euroon.

Vakuutuspalvelutulos kasvoi 37 miljoonaa euroa 95 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulos sisältää liiketoiminnan kuluja 387 miljoonaa euroa (348). Vahinkovakuutuksen nettomaksutuotot, sisältäen jälleenvakuutuksen osuuden, kasvoivat 7,3 prosenttia 1 299 miljoonaan euroon. Nettokorvauskulut jälleenvakuutuksen osuuden jälkeen kasvoivat 7,9 prosenttia 859 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 95,0 prosenttia (94,8).

Tuotot sijoitustoiminnasta eli sijoitustoiminnan nettotuotot, vakuutuksen nettorahoituskulut ja tuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista kasvoivat yhteensä 42,7 prosenttia 419 miljoonaan euroon. Sijoitustoiminnan tuottoja kasvatti osake- ja korkosijoitusten arvonnousu. Sijoitustoiminnan nettotuotot ja nettorahoitustuotot yhdessä kertovat vakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tuloksellisuuden. OP Ryhmän vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu sijoitusten tuotto käyvin arvo oli 6,4 prosenttia (2,7).

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen eli saamistodistusten, osakkeiden ja johdannaisten nettotuotot olivat 1 605 miljoonaa euroa (591) ja sijoitussopimusvelkojen nettotuotot olivat yhteensä -689 miljoonaa euroa (-241). Vakuutuksen nettorahoituskulut olivat -565 miljoonaa euroa (-102). Pankkitoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat 77,2 prosenttia 43 miljoonaan euroon johdannaisten korkotuottojen kasvettua.

Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 31 miljoonaan euroon (28).

Kulut yhteensä kasvoivat 4,2 prosenttia 1 629 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 11,3 prosenttia 781 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu ja palkankorotukset. OP Ryhmän henkilömäärä kasvoi vuodessa noin 1 061 henkilöä. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 22,1 prosenttia 107 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 2,3 prosenttia 741 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 372 miljoonaan euroon (318). Kehittämisen kuluvaikutus oli 249

miljoonaa euroa (194), ja aktivoidut kehittämismenot olivat 43 miljoonaa euroa (66). Viranomaismaksut laskivat 62 miljoonaa euroa 1 miljoonaan euroon. EU:n yhteinen kriisintarkastusneuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankeilta vakuusmaksuja vuodelta 2024. OP Ryhmä maksoi vakuusmaksuja vuonna 2023 yhteensä 62 miljoonaa euroa.

Uudet OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin 125 miljoonaa euroa (116), korkokuluihin 61 miljoonaa euroa (49), sijoitusrahastojen palkkiotuottoihin 36 miljoonaa euroa (29) ja vakuutuspalvelutulokseen 12 miljoonaa euroa (11).

Tuloverot olivat 388 miljoonaa euroa (312). Katsauskauden efektiivinen verokanta oli 19,9 prosenttia (19,9). Laaja tulos verojen jälkeen oli 1 644 miljoonaa euroa (1 279).

OP Ryhmän oma pääoma oli 17,7 miljardia euroa (16,3). Omaan pääomaan sisältyi Tuotto-osuuksia 3,2 miljardia euroa (3,3), josta irtisanottujen Tuotto-osuuksien osuus oli 0,3 miljardia euroa (0,4).

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius on vahva. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 214 prosenttia (199) ja NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa.

Heinä-syyskuu

Kolmannen vuosineljänneksen liikevoitto oli 720 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 584 miljoonaa euroa. Asiakasliiketoiminnan tuotot eli korkokate, nettopalkkiotuotot ja vakuutuspalvelutulos laskivat yhteensä 1,0 prosenttia 969 miljoonaan euroon (978).

Korkokate laski 1,6 prosenttia 712 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys laski korkokatetta. Asiakkaat nostivat kolmannella vuosineljänneksellä uusia luottoja 4,6 miljardia euroa (5,1).

Tulosta heikentäviä saamisten arvonalentumisia luotoista ja saamisista kirjattiin yhteensä 5 miljoonaa euroa (72). Vertailukaudella kiinteistö- ja rakennustoimialaan kohdistuneet odotettavissa olevat luottotappiot kasvattivat saamisten arvonalentumisia. Lopullisia luottotappioita oli 13 miljoonaa euroa (11).

Nettopalkkiotuotot laskivat 2,8 prosenttia 199 miljoonaan euroon, koska omistaja-asiakkaat ovat saaneet päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuonna 2024.

Vakuutuspalvelutulos kasvoi 15,4 prosenttia 58 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulos sisältää liiketoiminnan kuluja 124 miljoonaa euroa (112).

Tuotot sijoitustoiminnasta eli sijoitustoiminnan nettotuotot, vakuutuksen nettorahoitustuotot ja tuotot kaupankäyntitarkoituksessa pidettävistä rahoitusvaroista kasvoivat yhteensä 107 miljoonaa euroa 150 miljoonaan euroon.

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavien rahoitusvarojen eli saamistodistusten, osakkeiden ja johdannaisten nettotuotot olivat 571 miljoonaa euroa (-171) ja sijoitussopimusvelkojen nettotuotot olivat yhteensä -165 miljoonaa euroa (59). Vakuutuksen nettorahoitustuotot olivat -294 miljoonaa euroa (152).

Pankkitoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot kasvoivat yhteensä 21 miljoonaa euroa 26 miljoonaan euroon.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 6 miljoonaa euroa (7).

Kulut yhteensä kasvoivat 8,3 prosenttia 525 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 13,1 prosenttia 247 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu ja palkankorotukset. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 16,9 prosenttia 38 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 121 miljoonaan euroon (111).

Tuloverot olivat 143 miljoonaa euroa (116). Katsauskauden efektiivinen verokanta oli 19,9 prosenttia (19,9). Laaja tulos verojen jälkeen oli 654 miljoonaa euroa (499).

Katsauskauden keskeiset tapahtumat

Omistaja-asiakkaiden lisäedut

OP Ryhmä käyttää osan parantuneesta kannattavuudestaan tarjoamalla omistaja-asiakkaille lisäetuja. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia kertyy yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 90 miljoonaa euroa ja arviolta 90 miljoonaa euroa vuodelta 2025.

Lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta

Huhtikuussa lausuntokierrokselle tullut Suomen hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukainen esitys OP-bonuksiin vaikuttavasta, finanssialan asiakasbonusten verotuskäytäntöihin liittyvästä lakimuutoksesta eteni syyskuussa eduskunnan käsiteltäväksi. Toteutuessaan lakiehdotus vaikuttaisi pankkipalveluista kertyvien ja vakuutusmaksuihin käytettävien OP-bonusten verokohteluun. Lakiluonnoksessa esitetään, että finanssialan asiakasbonukset tulkittaisiin veronalaisiksi, jos niitä käytettäisiin muihin kuin palveluihin, joista niitä on kertynyt. OP Ryhmä on valmistautunut finanssialan bonusten verotuskäytäntöjen mahdolliseen muutokseen vuoden 2026 alussa ja OP Ryhmän omistaja-asiakkaat saavat jatkossakin vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta.

OP liittyy Euribor-paneeliin

OP Ryhmä tiedotti kesäkuussa OP Yrityspankki Oyj:n liittyvän jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yrityspankki täydentää kokoonpanoa, jossa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta.

Uusi OP Ryhmän varallisuudenhoidon johtaja

OP Ryhmä tavoittelee merkittävää kasvua varallisuudenhoidon palveluissa. KTM Hanna Porkka (53) aloitti 1.4.2024 OP Ryhmän varallisuudenhoidosta vastaavana johtajana ja OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenenä.

OP Ryhmä Suomen vetovoimaisin työnantaja kaupallisella alalla

OP Ryhmä menestyi Universumin vuosittaisessa tutkimuksessa, jossa selvitetään Suomen vetovoimaisimmat työnantajat eri alojen ammattilaisten ja opiskelijoiden keskuudessa. Syyskuussa julkaistuissa tuloksissa OP Ryhmä nousi Suomen vetovoimaisimmaksi työnantajaksi kaupallisen alan ammattilaisten keskuudessa. IT-alalla OP Ryhmä nousi neljänneksi. OP Ryhmän tulokset olivat sen mittaushistorian parhaat kaikissa kategorioissa.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet ja painopisteet

OP Ryhmän strategiaprosessissa strategiaa muodostetaan, uudistetaan ja toteutetaan jatkuvasti. Toimintaympäristöä ja toimintamallia arvioidaan systemaattisesti, jotta kyetään tekemään tarvittaessa uusia strategisia valintoja ja toteuttamaan ne.

OP Ryhmän perustehtävä, arvot, visio ja strategian painopisteet ovat kokonaisuus, jossa osat täydentävät toisiaan. OP Ryhmän visio on olla johtava ja vetovoimaisin finanssiryhmä Suomessa. Toimintaympäristön jatkuva seuranta ja strategiset painopisteet auttavat yhteisen vision saavuttamisessa ja ohjaavat kaikkea tekemistä.

OP Ryhmän lähivuosien toimintaa ohjaavat viisi strategista painopistettä:

- arvoa asiakkaille
- kannattava kasvu
- laadukas ja tehokas toiminta
- vastuullinen liiketoiminta
- osaava, innostunut ja hyvinvoiva henkilöstö.

OP Ryhmän kaiken toiminnan perustana on vahva riskienhallinta- ja compliance-kulttuuri.

OP Ryhmän strategiset tavoitteet

	30.9.2024	31.12.2023	Pitkän aikavälin tavoite
Oman pääoman tuotto (ROE ilman OP-bonuksia), %	13,7	12,0	9,0
CET1-vakavaraisuus, %	21,4	19,2	väh. CET1-vakavaraisuusvaade +4 %-yks.*
Bränditason suosittelu, bNPS (Net Promoter Score, henkilö- ja yritysasiakkaat)**	Pankki: 1. Vakuutus: 2. (jaettu)	Pankki: 1. Vakuutus: 3.	Pankki: 1. Vakuutus: 1.
Luottoluokitus	AA-/Aa3	AA-/Aa3	väh. tasolla AA-/Aa3

* OP Ryhmän tavoite CET1-vakavaraisuudelle on vähintään CET1-vakavaraisuusvaade lisätynä neljällä prosenttiyksiköllä. Syyskuun 2024 lopun vakavaraisuusvaateella laskettu CET1-tavoite oli 17,4 prosenttia.

** Sijoitus pankin ja vakuutusyhtiön vaihtotutkimuksessa (PaVa), Kantar Finland Oy ja pk-yritysten valtakunnallisessa tutkimuksessa, Red Note Oy.

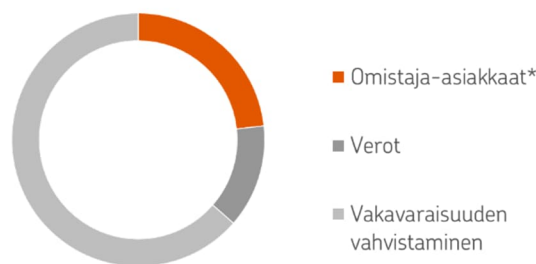
Omistaja-asiakkaiden ja toimintaympäristön menestyksen edistäminen

OP Ryhmän perustehtävänä on edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta ja hyvinvointia. Ryhmän toiminta perustuu sen arvoihin, perustehtävään, vahvaan vakavaraisuuteen, osaavaan riskienhallintaan ja asiakkaiden kunnioittamiseen.

Tuloksen käyttö

OP Ryhmän tavoitteena on omistaja-asiakkaiden tarvitsemien palvelujen tuottaminen mahdollisimman tehokkaasti. Yhteinen menestys käytetään omistaja-asiakkaiden hyväksi keskittämisetuina ja muina taloudellisina etuina sekä palvelukyvyyn ylläpitona ja kehittämisenä.

Arvio OP Ryhmän vuoden 2024 tuloksen käytöstä, joka vahvistetaan tilikauden päättymisen jälkeen:

*) Omistaja-asiakkaat = OP-bonukset, edut ja Tuotto-osuuksien korot omistaja-asiakkaille

OP Ryhmän perustehtävän menestyksekkäs toteuttaminen vaatii vahvaa vakavaraisuutta, jota edellyttävät myös kasvavat viranomaisvaatimukset. Vakavaraisuuden vahvistaminen edellyttää ryhmältä tehokkuutta ja tuloksenteekokykyä myös jatkossa. Omistaja-asiakkaille palautettavan osuuden lisäksi merkittävä osa liiketoiminnan tuloksesta käytetään OP Ryhmän vakavaraisuuden vahvistamiseen.

OP Ryhmän tuottama hyöty jaetaan omistaja-asiakkaille sen mukaan, kuinka paljon kukin osuuspankin omistaja-asiakas ryhmän palveluita käyttää. Omistaja-asiakkaiden etukokonaisuuden muodostavat asioinnin määrän perusteella kertyvät OP-bonukset sekä edut ja alennukset, joita annetaan pankkipalveluista, vakuutuksista sekä säästämisen ja sijoittamisen palveluista. Omistaja-asiakkailta on myös mahdollisuus sijoittaa omaan osuuspankkiinsa Tuotto-osuuksien kautta. Tuotto-osuuksille maksetaan vuosittain korkoa pankkien voitonjakona joka vuosi vahvistettavan tuottotavoitteen mukaan.

Tuloksesta maksetuilla veroilla mitattuna OP Ryhmä on yksi Suomen suurimmista veronmaksajista. Merkittävänä veronmaksajana OP Ryhmä edistää koko Suomen menestystä.

Omistaja-asiakkaiden edut

OP Ryhmän omistaja-asiakkaiden määrä oli katsauskauden lopussa 2,1 miljoonaa (2,1). Omistaja-asiakkaiden määrä kasvoi 24 000 asiakkaalla katsauskauden aikana.

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden pankki-, vakuutus- ja varallisuudenhoitoasioinnista kertyy asiakkaille OP-bonuksia. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia 40 prosentilla vuoden 2022 tasoon verrattuna, ja kertyneiden uusien bonusten arvo oli katsauskaudelta yhteensä 233 miljoonaa euroa (204).

Katsauskaudella OP-bonuksia käytettiin pankki- ja varallisuudenhoitopalveluihin yhteensä 47 miljoonaa euroa (82) ja vahinkovakuutus tuotteiden vakuutusmaksuihin 150 miljoonaa euroa (105). Omistaja-asiakkaat saavat päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2024 loppuun saakka. Tämän edun arvo on arviolta 90 miljoonaa euroa vuodelta 2024 ja katsauskaudelta 67 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaiden edut

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023
Kertyneet uudet OP-bonukset	233	204
Päivittäispalvelut*	157	88
Vakuutus**	14	13
Sijoittaminen ja säästäminen***	14	14
Yhteensä	418	319

* päivittäispalvelupaketit, käyttötili ilman tilinhoitomaksua, ilmaiset päivittäispalvelut 2024

** keskittäjäalennus

*** rahastojen ja osakkeiden kaupankäynti, arvopaperisäilytys ja osakesäästötili ilmaiseksi

OP-bonukset ja omistaja-asiakkaiden muut edut olivat yhteenlaskettuna 418 miljoonaa euroa (319) eli 17,7 prosenttia (16,8) OP Ryhmän liikevoitosta ennen myönnettyjä omistaja-asiakkaiden etuja.

Osuuspankkien omistaja-asiakkaiden sijoitukset osuuspankkien Tuotto- ja jäsenosuuksiin olivat yhteensä 3,4 miljardia euroa (3,6). Vuoden 2024 Tuotto-osuuksien tuottotavoite on 5,50 prosenttia (4,50). Katsauskaudelta kertyneen Tuotto-osuuksille maksettavan koron arvioidaan olevan yhteensä 132 miljoonaa euroa (111). Vuodelta 2023 kertyneen Tuotto-osuuksille kesäkuussa 2024 maksetun koron määrä oli yhteensä 148 miljoonaa euroa (144).

Monikanavaiset palvelut

OP Ryhmän monikanavainen palveluverkosto koostuu verkko-, mobiili-, konttori- ja puhelinpalveluista. Henkilökohtaista asiakaspalvelua tarjotaan sekä konttoreissa että digitaalisesti. Digitaalisten palvelujen käyttö kasvaa tasaisesti. Sekä henkilö- että yritysasiakkaat käyttävät yhä useammin pankki- kuin vakuutusasiointiinsa digitaalisia kanavia. OP Ryhmän mobiilikanavia käytti syyskuussa 1,7 miljoonaa henkilö- ja yritysasiakasta (1,6). OP-mobiiliin kirjaututtiin syyskuussa yli 59 miljoonaa kertaa.

Mobiili- ja verkkopalvelut, milj. kirjautumista

	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %
Mobiilipalvelut, henkilöasiakkaat*	496,3	453,6	9,4
Mobiilipalvelut, yritysasiakkaat*	31,4	24,3	29,2
Op.fi	49,6	51,8	-4,2
	30.9.2024	30.9.2023	Muutos, %
Siirto-maksu, rekisteröityneet asiakkaat (OP)	1 246 877	1 201 384	3,8

* Lukujen raportointitapaan on tehty muutos vuoden 2024 aikana. Vertailukauden luvut on oikaistu.

OP Ryhmän mobiilimaksusovellus Pivo poistui käytöstä 4.9.2024. Jatkossa OP Ryhmä panostaa OP-mobiiliin ja sen mobiilimaksuominaisuuksien kehittämiseen.

OP Ryhmä lanseerasi kesäkuussa OP Ainan, uuden OP-mobiilissa toimivan henkilökohtaisen apurin, joka auttaa OP:n asiakkaita joka päivä läpi vuorokauden erilaisissa pankki- ja vakuutusasioissa. OP Aina on ensimmäinen suomalainen tekoälyä ja herätteitä hyödyntävä finanssialan palvelu, jonka avulla OP tarjoaa asiakkailleen entistäkin personoidumpia ja helposti saatavilla olevia palveluita.

Kesäkuussa OP Ryhmä laajensi mobiilimaksupalvelujaan Samsung Pay ja Garmin Pay -palvelujen pariin. Mobiilimaksamisen suosio on kasvussa, 18–25-vuotiaista korttiasiakkaista jo liki puolet hyödyntävät mobiilimaksamisen palveluja. Uusien lisäyksien ohella OP Ryhmän asiakkailta on mobiilimaksuvaihtoehtoina käytettävissä Apple Pay, Google Pay ja Siirto.

OP Ryhmällä on kattava konttoriverkosto, johon kuuluu 282 toimipaikkaa (289) ympäri maata. Lisäksi Pohjola Vakuutuksella on laaja asiamies- ja kumppanuusverkosto.

Vastuullisuus

Vastuullinen liiketoiminta on yksi OP Ryhmän strategisista painopisteistä. OP Ryhmän vastuullisuusohjelma ohjaa ryhmän toimintaa ja rakentuu kolmen teeman ympärille: ilmasto ja ympäristö, ihmiset ja yhteisöt sekä hyvä hallintotapa. Vastuullisuusohjelmasta voi lukea lisää osoitteessa op.fi/op-ryhma/vastuullisuus.

OP Ryhmän vastuullisuutta ohjaavat useat linjaukset ja periaatteet. OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan lakien ja määräysten lisäksi myös kansainvälisiä, toimintaa ohjaavia sitoumuksia. Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n Global Compact -aloitteen kymmentä periaatetta ihmisoikeuksista, työelämän oikeuksista, ympäristöperiaatteista ja korruption torjunnasta. OP Ryhmä on allekirjoittanut perustajajäsenenä YK:n ympäristöohjelman Finance Initiativen (UNEP FI) vastuullisen pankkitoiminnan periaatteet. Lisäksi OP Ryhmä on sitoutunut noudattamaan YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteita sekä YK:n kestävän vakuuttamisen periaatteita.

OP Ryhmä on sitoutunut kansainväliseen Partnership for Carbon Accounting Financials -yhteistyöhankkeeseen (PCAF), jonka tavoite on kehittää ja ottaa käyttöön yhtenäinen tapa arvioida ja raportoida lainoihin ja sijoituksiin liittyviä kasvihuonekaasupäästöjä.

OP Ryhmä on asettanut sektorikohtaiset päästövähennystavoitteet luottosalkkunsu kolmelle toimialalle: energia-, maatalous- ja asuinkiinteistösektoreille. Nämä muodostavat yli 90 prosenttia OP Ryhmän luottosalkun päästöistä. Tavoitteena on vähentää vuoden 2022 lähtötasosta mitattuna vuoteen 2030 mennessä: 1) energiatuotannon päästöintensiteettiä 50 prosenttia; 2) absoluuttisia päästöjä maataloudessa 30 prosenttia; ja 3) asuntolainojen päästöintensiteettiä 45 prosenttia.

OP Ryhmän luonnon monimuotoisuustiekartta sisältää toimenpiteet, joilla OP Ryhmä edistää luonnon monimuotoisuutta. OP Ryhmän tavoitteena on kasvattaa luontoposiitivista kädenjälkeään vuoteen 2030 mennessä. Luontoposiitivisuudella tarkoitetaan sitä, että OP Ryhmän toiminnalla on enemmän myönteisiä kuin kielteisiä vaikutuksia luontoon.

OP Ryhmä on laatinut myös ihmisoikeussitoumuksen ja ihmisoikeuspolitiikan. OP Ryhmä kunnioittaa kaikkia tunnustettuja ihmisoikeuksia, ja ihmisoikeussitoumus sisältää ne vaatimukset ja odotukset, joita OP Ryhmä on asettanut itselleen ja arvoketujensa toimijoille. OP Ryhmä on sitoutunut tekemään korjaavia toimenpiteitä, mikäli sen toiminta aiheuttaa haitallisia ihmisoikeusvaikutuksia.

Vastuullisuuden heinä-syyskuun keskeiset tapahtumat

OP Ryhmällä on useita kansainvälisten periaatteiden pohjalta kehitettyjä vastuullisen yritysrahoituksen tuotteita, kuten vihreä laina, kestävyyskriteerilaina ja vastuullinen toimittajarahoiutus. Vihreissä lainoissa yritysasiakas sitoutuu käyttämään lainatut varat määriteltyihin kohteisiin, kun taas kestävyyskriteerilainoissa yritysasiakas sitoutuu yhdessä valittaviin vastuullisuustavoitteisiin lainanmyönnön yhteydessä. Kestävyyskriteerilainan vastuullisuustavoitteet vaikuttavat lainan marginaaliin. Vastuullisella toimittajarahoiutuksella kannustetaan toimitusketjua kestävämpään toimintaan vastuullisuuteen sidotulla rahoituksella. Syyskuun lopussa vihreiden lainojen, kestävyyskriteerilainojen ja -limiittien yhteenlasketut vastuut olivat 8,1 miljardia euroa (6,6) ja kestävien rahastojen osuus kaikista rahastopääomistä oli 87,3 prosenttia (87,7).

OP Ryhmän yhtenä ilmastotavoitteena on ollut vähentää sen omasta toiminnasta syntyneet päästöt nollaan vuoteen 2025 mennessä. OP Ryhmä saavutti tavoitteensa yli vuoden etujassa. Nykyisin OP Ryhmän käytössä

olevissa kiinteistöissä sähköstä 99 prosenttia on tuotettu suomalaisella tuulivoimalla. Huoltovarmuuskriittisenä toimijana OP Ryhmä varmistaa kiinteistöjensä sähkön saannin poikkeustilanteissa varavoimaloilla.

OP Ryhmä on tarkentanut linjauksiaan öljyn ja maakaasun etsintä- ja tuotantoliiketoiminnan rahoittamisesta ja vakuuttamisesta sekä niihin sijoittamisesta. OP:n sijoitusrahastojen suorista osake- ja korkosijoituksista suljetaan pois kivihiilen, öljyn tai maakaasun etsintä- ja tuotantoliiketoimintaa harjoittavat laitokset tai yhtiöt. OP Ryhmä ei rahoita tai vakuuta uusia yritysasiakkaita, jotka harjoittavat niin kutsuttua epätavanomaista öljyn tai maakaasun talteenottoliiketoimintaa tai arktisilla alueilla tapahtuvaa maakaasun etsintä- tai tuotantoliiketoimintaa.

Kesällä 2024 OP Ryhmä tarjosi yli 2 000 nuorelle kesätyöpaikan vuosittaisessa Kesäduuni OP:n piikkiin -kampanjassa. Osuuspankit lahjoittivat yleishyödyllisille yhdistyksille tuen 15–17-vuotiaiden nuorten työllistämiseksi kahdeksi viikoksi.

Pohjola Vakuutus aloitti elokuussa yhteistyön MIELI ry:n kanssa ja sitoutuu edistämään nuorten mielen hyvinvointia Nuori mieli urheilussa -toiminnan kautta yhdessä urheiluliittokumppaneidensa kanssa.

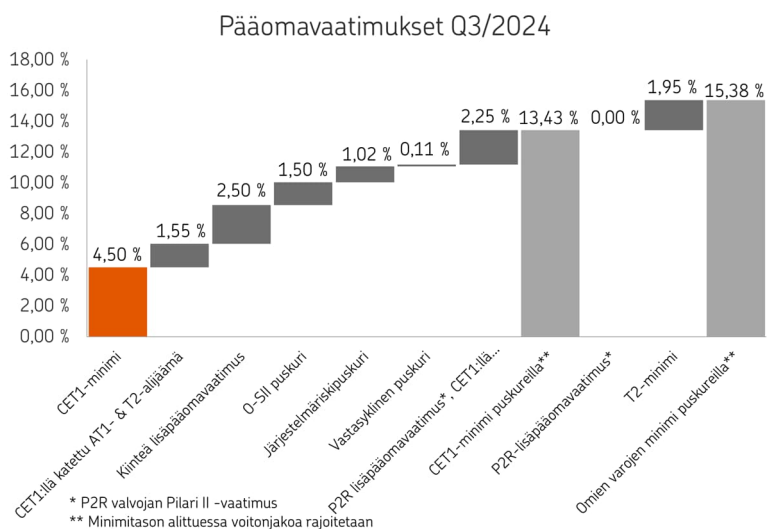
Henkilöstön monimuotoisuuden edistämiseksi OP Ryhmän tavoitteena on saavuttaa tilanne, jossa naisten ja miesten osuus määritellyissä johtotehtävissä on vähintään 40 prosenttia. Syyskuun lopussa naisten osuus oli 35 prosenttia (31).

OP Ryhmä raportoi vastuullisuudestaan raportointivuodesta 2024 alkaen kestävyysraportointidirektiivin (CSRD) alaisten eurooppalaisten kestävyysraportointistandardien (ESRS) mukaisesti.

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän (Rava) valvonnasta annetun lain mukaan lasketut OP Ryhmän omat varat ylittivät laissa määritellyn vähimmäismäärän 5,8 miljardilla eurolla (5,2). Pankkitoiminnan pääomavaatimus oli 15,4 prosenttia (14,4) riskipainotetuista eristä laskettuna, pääomavaatimusta kasvatti järjestelmäriskipuskurin käyttöönotto. OP Ryhmän omien varojen määrä suhteessa vähimmäispääomavaatimukseen oli 147 prosenttia (144). Pankkitoiminnan lisäpääomavaatimusten ja vakuutusyhtiöiden pääomavaatimusten seurauksena Rava-vakavaraisuuden minimitaso, 100 prosenttia, kuvaa tasoa, jonka puitteissa ryhmittymä voi toimia ilman puskurien alituksesta seuraavia viranomaisvelvoitteita.

Luottolaitosvakavaraisuus

OP Ryhmän CET1-vakavaraisuus oli 21,4 prosenttia (19,2), joka ylittää sääntelyn edellyttämän minimitason 7,9 prosenttiyksiköllä. Katsauskauden tulos nosti suhdelukua.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan vakavaraisuus on vahva suhteessa lakisääteiseen ja viranomaisen asettamiin vakavaraisuusvaatimuksiin. Lakisääteinen minimi vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 prosenttia, AT1- ja T2-minimivaatimusten CET1:llä katettava osuus, 1,5 prosenttia, nostaa CET1-minimin 6,0 prosenttiin. Luottolaitoslain mukainen 2,5 prosentin kiinteä lisäpääomavaatimus, 1,5 prosentin O-SII-lisäpääomavaatimus, 1 prosentin järjestelmäriskipuskurivaatimus, ulkomaisten vastuiden muuttuva lisäpääomavaatimus ja EKP:n P2R-vaatimus nostavat alarajan kokonaisvakavaraisuussuhteelle käytännössä 15,4 prosenttiin ja CET1-vakavaraisuudelle 13,4 prosenttiin, ensisijaisen lisäpääoman (AT1) sekä toissijaisen pääoman (T2) alijäämät huomioiden.

OP Ryhmän luottolaitostoiminnan ydinpääoma oli 15,3 miljardia euroa (14,1). Ydinpääomaan vaikuttivat positiivisesti pankkitoiminnan tulos ja negatiivisesti koko vuoden Tuotto-osuuksien voitonjaon vähentäminen CET1 pääomista. Tuotto-osuuksien määrä ydinpääomissa oli 3,2 miljardia euroa (3,1).

Kokonaisriski oli 71,7 miljardia euroa (73,5).

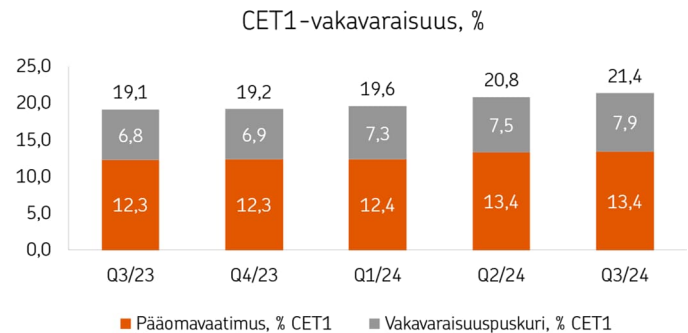
Operatiivisen riskin riskipainotetut erät kasvoivat aikaisempien vuosien tuottojen mukaisesti. Luottoriskin riskipainotetut erät laskivat.

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän sisäiset vakuutusyhtiösijoitukset käsitellään riskipainotettuina erinä Euroopan keskuspankin luvan mukaisesti. Oman pääoman ehtoisiin sijoituksiin sisältyy ryhmän sisäisiä vakuutusyhtiöomistuksia riskipainotettuina erinä 2,3 miljardia euroa. Standardimenetelmässä vakuutusyhtiöomistusten riskipaino on 100 prosenttia.

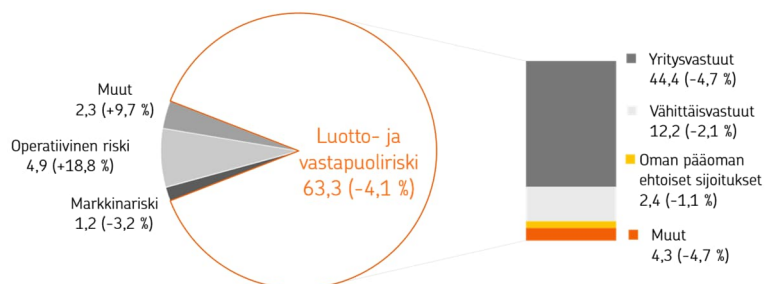
Finanssivalvonta tekee makrovakauspäätöksen neljännesvuosittain. Finanssivalvonta päätti syyskuussa 2024 edelleen olla asettamatta pankeille syklisyyttä vähentävää lisäpääomavaatimusta.

OP Ryhmän pankkitoiminnan vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) oli 10,5 prosenttia (9,5). Suhdeluvun nousuun vaikutti erityisesti keskuspankkitalletusten määrän lasku ja tulos. Sääntelyn minimitaso on 3 prosenttia.

EU:n vakavaraisuusasetuksen tulevilla muutoksilla (CRR3), jotka implementoivat lopullisen Basel III -sääntelyn EU:ssa, arvioidaan olevan vähäinen heikentävä vaikutus OP Ryhmän vakavaraisuuteen. Muutokset tulevat voimaan 1.1.2025 alkaen

Kokonaisriski 30.09.2024
yhteensä 71,7 mrd.€
(muutos vuoden alusta -2 %)

OP-yhteenliittymän Pilari III -tiedot ajankohdalta 30.9.2024 julkaistaan viikolla 45.

Vakuutus

Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuusasema on vahva. Solvenssisuhde heikkeni molemmilla yhtiöillä pääomavaateen kasvettua. Sijoitussuunnitelman mukainen markkinariskin osakeriskin kasvu nosti pääomavaadetta.

	Vahinkovakuutus		Henkivakuutus	
	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023
Omat varat, milj. €	1 918	1 747	1 484	1 466
Pääomavaade, milj. €	960	851	705	660
Solvenssisuhde, %	200	205	211	222

EKP:n valvonta

OP Ryhmä on Euroopan keskuspankin (EKP) valvonnassa.

EKP on asettanut OP Ryhmälle valvojan arviointiin (Supervisory Review and Evaluation Process, SREP) perustuvan pääomavaatimuksen. EKP:n asettama lisäpääomavaatimus (P2R) on 2,25 prosenttia.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua koskevan sääntelyn mukaan kriisinratkaisuviranomaisella on oikeus puuttua pankin liikkeeseen laskemien sijoitustuotteiden ehtoihin sijoittajan asemaan vaikuttavalla tavalla. OP Ryhmän kriisinratkaisuviranomainen on Brysselissä toimiva EU:n kriisinratkaisuneuvosto (Single Resolution Board, SRB). SRB on vahvistanut OP Ryhmän kriisinratkaisustrategian, jossa kriisinratkaisutoimet kohdistettaisiin OP-yhteenliittymään ja kriisinratkaisutilanteessa muodostettavaan uuteen OP Yrittäjäpankkiin.

Kriisinratkaisustrategian mukaan OP-Asuntoluottopankki jatkaisi toimintaansa uuden OP Yrittäjäpankin tytäryhtiönä.

SRB on päivittänyt OP Ryhmän omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen MREL-vaateen (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL) toukokuussa 2024. Osana MREL-vaadetta kriisinratkaisuviranomainen on päivittänyt OP Ryhmän EU:n kriisinratkaisuasetuksen mukaisen subordinaatiovaateen. Subordinaatiovaatimuksen perusteella määräytyy, kuinka suuri osa MREL-vaateesta on täytettävä omilla varoilla tai heikommassa etuoikeusasemassa olevilla veloilla. Toukokuusta 2024 alkaen MREL-vaade on 23,12 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 28,25 prosenttia kokonaisriskin määrästä sisältäen lisäpääomavaatimuksen ja 7,48 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. MREL-vaadetta täydentävä subordinaatiovaade on 13,56 prosenttia kokonaisriskin määrästä ja 18,69 prosenttia kokonaisriskin määrästä sisältäen lisäpääomavaatimuksen ja 7,48 prosenttia vähimmäisomavaraisuusasteen vastuiden määrästä. Vaateet tulivat voimaan 15.5.2024 alkaen. Vaateisiin sisältyy 5,13 prosenttia lisäpääomavaatimusta (Combined Buffer Requirement, CBR).

OP Ryhmän puskuri MREL-vaateeseen oli 6,8 miljardia euroa (7,9) ja subordinaatiovaateeseen 7,0 miljardia euroa (5,6). OP Ryhmän liikkeeseen laskemien senior non-preferred (SNP) -ehtoisten joukkovelkakirjalainojen määrä oli 3,8 miljardia euroa (3,8). SNP-lainat kattavat subordinaatiovaadetta.

OP Ryhmä ylittää MREL-vaatimuksen selvästi. OP Ryhmän MREL-suhdeluku oli 37,7 prosenttia (37,1) kokonaisriskin määrästä ja subordinaatiovaateen mukainen MREL-suhdeluku huonomman etuoikeuden veloilla 28,5 prosenttia (26,4) kokonaisriskin määrästä.

Riskiprofiilin hallinnan lähtökohdat ja toimintaympäristö

OP Ryhmän riskinoton lähtökohdaksi on, että ryhmä ottaa kantaakseen perustehtävänsä toteuttamisesta syntyviä riskejä. OP Ryhmä korostaa toimintaansa liittyvässä riskinotossa huolellista valmistelua ja tervettä tuottoriskisuhdetta. Toimivan johdon valmistelemat, ja OP Osuuskunnan hallituksen hyväksymät, periaatteet ja limiitit suuntaavat ja rajaavat ryhmän riskinottoa.

OP Ryhmän menestyksen perusta ovat kerrytetty luottamuspääoma, riittävät pääomat ja likviditeetti sekä monipuolinen tieto asiakkaista. OP Ryhmälle on riskinottokyvyn näkökulmasta olennaista ymmärtää asiakkaidensa toimintaa ja tarpeita sekä heidän tulevaan menestykseensä vaikuttavia muutostekijöitä sekä vallitsevassa toimintaympäristössä että tilanteissa, joissa toimintaympäristöön kohdistuu äkillinen shokki tai trendinomainen muutos.

OP Ryhmä analysoi toimintaympäristöä osana jatkuvaa riskienarviointiaan ja strategiaprosessiaan. OP Ryhmän strategiaan vaikuttavat megatrendit ja maailmankuvat edustavat ryhmän ja sen asiakkaiden arkeen, olosuhteisiin ja tulevaisuuteen vaikuttavia muutosvoimia. Tällä hetkellä toimintaympäristöä muovaavia tekijöitä ovat muun muassa ilmasto, luontokato, tieteelliset ja teknologiset innovaatiot, polarisaatio ja demografia sekä geopolitiikka. Neuvonnalla ja liiketoimintapäätöksillä OP Ryhmä edistää omistaja-asiakkaidensa ja toimintaympäristönsä kestäväää taloudellista menestystä, turvallisuutta sekä hallitsee riskiprofiiliaan pidemmällä aikavälillä. Asiakkaiden neuvonta, palvelujen mitoitus, sopimusten elinkaaren aikainen käsittely, päätöksenteko, johtaminen ja raportointi perustuvat oikeaan ja kattavaan tietoon.

OP Ryhmällä on liiketoimintaa kattavasti finanssisektorin eri osa-alueilla. Näin ollen taloudellisen toimintaympäristön ulkopuolisten yllättävien shokkien suorat ja epäsuorat vaikutukset OP Ryhmän asiakkaiden menestykseen sekä ryhmän toimitiloihin, tietotekniseen infrastruktuuriin ja henkilökuntaan voivat olla moninaisia. Toteutuessaan ne voivat vaikuttaa useilla tavoilla ryhmän riskiprofiiliin, pääomitukseseen, likviditeettiin ja päivittäisen toiminnan jatkuvuuteen. Mahdollisten shokkien vaikutuksia arvioidaan skenaariotyöskentelyn keinoin ja OP Ryhmä varautuu niihin jatkuvasti toimintasuunnitelmia tekemällä ja testaamalla.

Operatiiviset riskit

Kyberturvallisuusympäristössä tapahtui merkittävä muutos vuonna 2022 Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyssodan seurauksena. Myös Suomessa kyberturvallisuuden uhkataso on ollut tästä lähtien kohonneella tasolla. OP Ryhmä suojaa toimintaansa ja asiakkaidensa ja muiden sidosryhmiensä tietoja ylläpitämällä vahvaa digitaalista infrastruktuuria, tietoturvaosaamista ja kybervarautumista. Tämä tehtävä ulottuu finanssialan ja koko yhteiskunnan tasolle.

Yhteistyö viranomaisten kanssa sekä toimialan sisällä Suomessa ja Pohjoismaissa on tiivistynyt ja osoittautunut tehokkaaksi tavaksi ylläpitää koko finanssialan vastustuskykyä kyberhyökkäyksiä vastaan. OP Ryhmässä kyberturvallisuutta on kehitetty pitkäjänteisesti kyberriskit sekä ulkoisen uhkakuvan jatkuva muutos huomioiden. Toiminnan korkea laatu varmistetaan jatkuvalla harjoittelulla sekä toiminnan testaamisella, osaamisen ylläpitämisellä ja riittävällä resurssoinnilla. Torjuttujen hyökkäysten ja järjestelmiin liittyvien haavoittuvuuksien analysointi on osoittanut, että osaamisen, prosessien ja teknologioiden yhdistetty reagointinopeus ja torjuntakyky ovat OP Ryhmässä vahvoja.

OP Ryhmä jatkaa kyberturvallisuuden kokonaisvaltaista kehittämistä ja korkean toimintakykynsä ylläpitoa systemaattisesti. OP Ryhmän, finanssialan ja viranomaisten varautumisesta huolimatta kyberhyökkäysten ja muiden operaatioiden riski on edelleen kohonneella tasolla.

Finanssivalvonnan 4.4.2023 aloittama tarkastus rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ssä valmistui huhtikuussa 2024. Tarkastus kohdistui luottokorttiasiakkaiden Euroopan talousalueen ulkopuolisiin korkean riskin valtioihin liittyvään tehostetun tuntemisvelvollisuuden noudattamiseen ja siihen liittyviin menettelyihin. Korkean riskin mailla tarkoitetaan tässä Euroopan komission määrittelemiä valtioita,

joiden rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämis- tai selvittelyjärjestelmässä on puutteita. Finanssivalvonnan havainnot koskivat yhtiön toimintaa vuonna 2022. OP Vähittäisasiakkaat Oyj on korjannut prosesseissa olleet keskeiset puutteet jo tarkastuksen aikana.

Katsauskauden lopussa OP Ryhmän keskusyhteisössä talousrikollisuuden torjunnan parissa työskenteli noin 600 asiantuntijaa. Lisäksi osuuspankkien ja OP Ryhmän muiden yhtiöiden henkilöstö on tärkeässä roolissa talousrikollisuuden torjunnassa.

Katsauskaudella OP Ryhmän operatiivisten riskien toteutumien taso pysyi maltillisena. Operatiivisista riskeistä aiheutui OP Ryhmälle 5 miljoonan euron (6) kulut. Muiden riskien riskiprofilia käydään läpi tarkemmin liiketoiminnoittain.

Osuuspankit ja Yrityspankki

Pankkitoiminnan keskeiset riskit ovat asiakasliiketoiminnasta syntyvä luottoriski sekä markkinariskit.

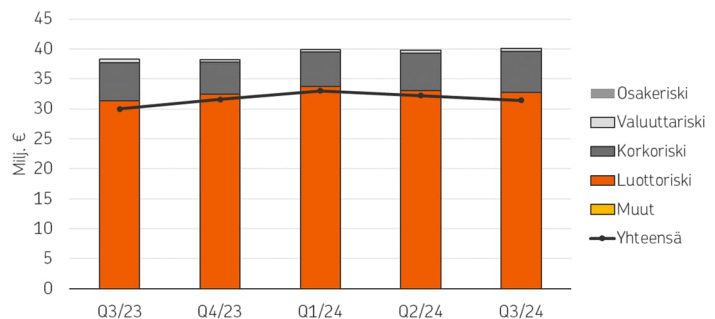
Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena sekä luottokannan yleinen laatu hyvänä. Rakentamisen ja kiinteistösektorin asiakkaiden tilanne säilyi haasteellisena vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mutta toisen vuosipuoliskon alussa on nähty vakaantumisen merkkejä.

Yrityspankin sijoitusten markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 31 miljoonaa euroa (32). VaR-tunnusluku sisältää pankkitoiminnan joukkovelkakirjalainasijoitukset, niiden korkoriskiä suojaavat johdannaiset sekä rahamarkkinapaperisijoitukset. Omaisuuslajijakaumaan ei tehty merkittäviä muutoksia katsauskaudella.

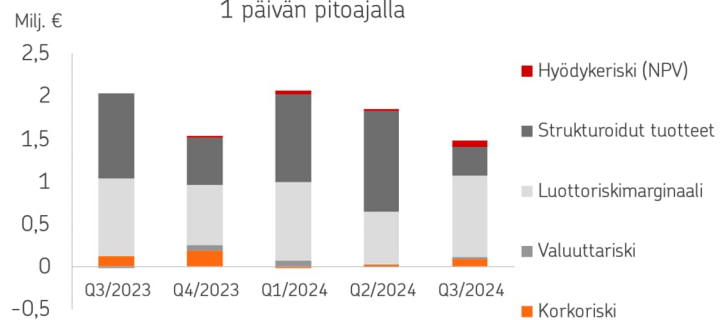
Markets-toiminnan markkinariskiä mittaava stressattu Expected Shortfall (ES) -luku pysyi alhaisella tasolla kolmannella vuosineljänneksellä ja oli 1,5 miljoonaa euroa katsauskauden lopussa.

OP Ryhmässä hallinnoitavien talletussuojan piiriin kuuluvien talletusten yhteismäärä katsauskauden lopussa oli 45,2 miljardia euroa (44,2) mikä vastaa 59,3 prosenttia talletuksista (59,3). Talletussuojarahastosta korvataan enintään 100 000 euroa yhtä OP Ryhmän asiakasta kohden.

Yrityspankin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Markkinariskin ES 97,5 % luottamustasolla ja 1 päivän pitoajalla

Lainanhoitojoustot ja järjestämättömät saamiset

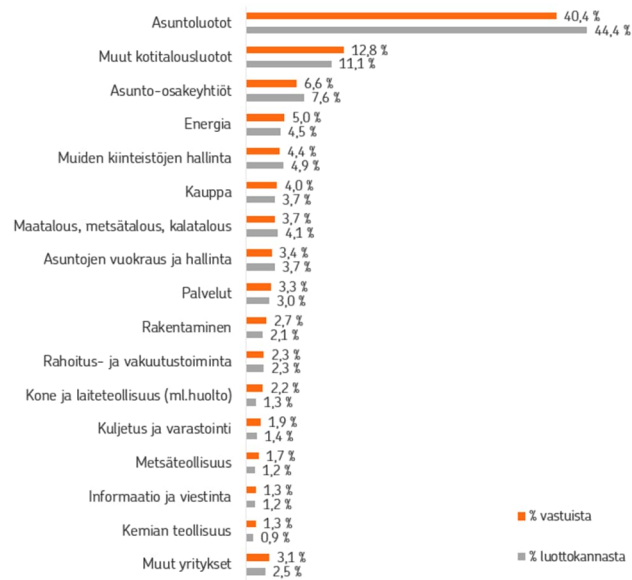
	Terveet lainanhoitojoustot (brutto)		Järjestämättömät saamiset (brutto)		Ongelmasaamiset (brutto)		Tappiota koskeva vähennyserä		Ongelmasaamiset (netto)	
	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023
Yli 90 pv erääntyneet saamiset, mrd. €			0,76	0,59	0,76	0,59	0,27	0,21	0,49	0,38
Todennäköisesti maksamatta jäävät saamiset, mrd. €			1,09	1,37	1,09	1,37	0,18	0,21	0,91	1,16
Lainanhoitojoustosaamiset, mrd. €	3,59	3,33	1,49	1,45	5,08	4,78	0,23	0,20	4,84	4,59
Yhteensä, mrd. €	3,59	3,33	3,34	3,41	6,93	6,74	0,69	0,61	6,24	6,13

Tunnuslukuja	OP Ryhmä		Osuuspankit		Yrityspankki	
	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023	30.9.2024	31.12.2023
Ongelmasaamiset vastuista, %	6,04	5,81	6,90	7,30	4,07	2,52
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,91	2,94	3,29	3,25	2,04	2,23
Terveet lainanhoitojoustosaamiset vastuista, %	3,13	2,87	3,61	4,06	2,03	0,29
Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	51,8	49,5	52,3	55,6	49,9	11,5
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	13,9	13,7	11,4	10,4	23,2	34,8

Yhdenkään asiakkaan asiakasriski ei vähennyserien jälkeen ylittänyt kymmentä prosenttia OP Ryhmän Tier1-omista varoista.

Vastuiden ja luottokannan jakautuminen

Vastuiden ja luottokannan jakautuminen toimialoittain

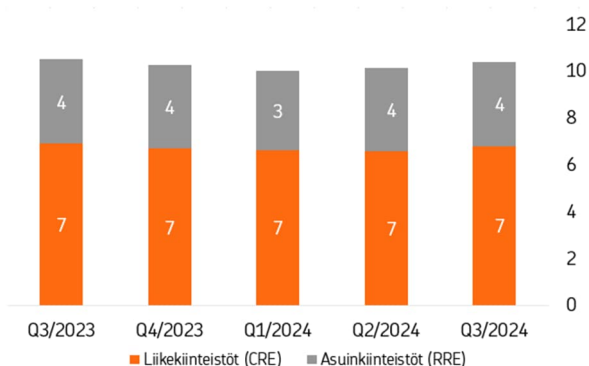
Kuvassa esitetään OP Ryhmän vastuiden ja luottojen jakautuminen toimialoittain prosentteina katsauskauden lopussa.

Alla on tarkemmin kuvattu OP Ryhmän kiinteistötoimialan vastuiden kehitys ja jakauma kiinteistötyypeittäin. Muuttuneen korkoympäristön myötä riskin on tunnistettu kasvaneen kiinteistötoimialalla. Yllä olevassa kuvaajassa kiinteistötoimialan vastuut sisältyvät pääosin eriin muiden kiinteistöjen hallinta sekä asuntojen vuokraus ja hallinta.

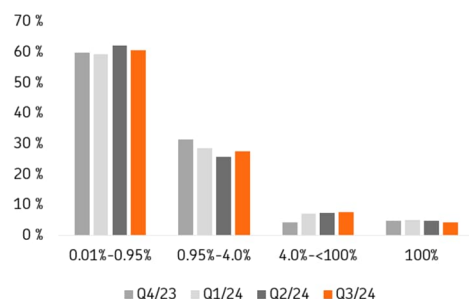
OP Ryhmän kiinteistötoimialan vastuut olivat yhteensä 9,0 prosenttia (8,9) kaikista vastuista katsauskauden lopussa. Kiinteistötoimialan vastuut on hyvin hajautettu eri kiinteistötyyppien välillä. Suurin kiinteistötyyppi on liikekiinteistöt, johon kuuluu muun muassa toimistot. Katsauskauden lopussa OP Ryhmän kiinteistöportfoliosta 64,2 prosenttia (63,0) oli Yrityspankissa ja 35,8 prosenttia Osuuspankeissa (37,0).

Järjestämättömiä saamia kiinteistötoimialan vastuista oli 4,26 prosenttia (4,63) syyskuun lopussa.

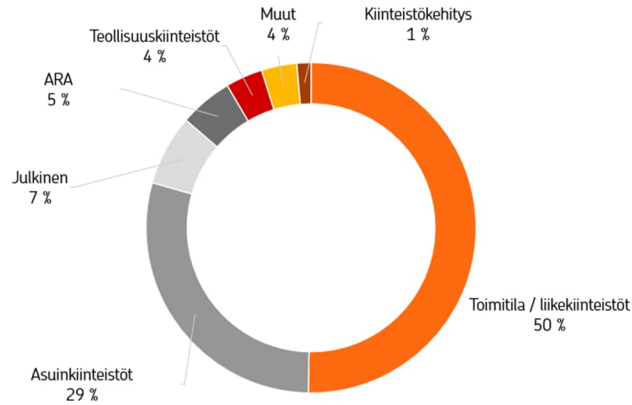
Liike- ja asuinkiinteistöjen vastuut, mrd. €

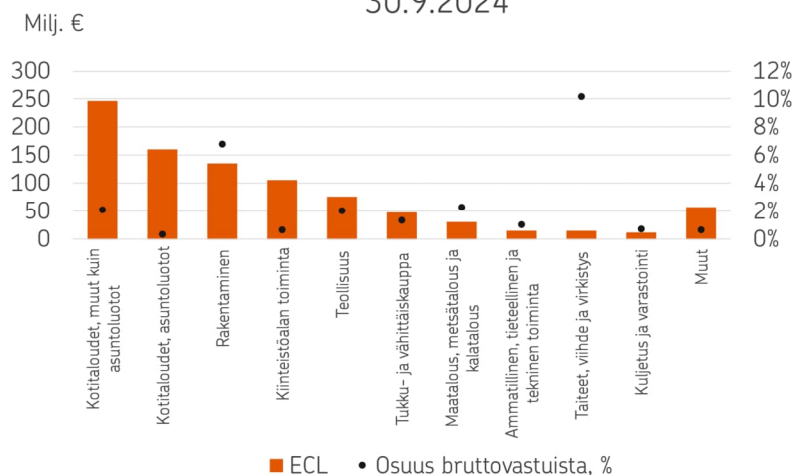
Kiinteistötoimijoiden maksukyvyttömyyden todennäköisyyden jakauma

Kiinteistötoimialan vastuiden jakautuminen eri kiinteistötyyppien välillä

Tappiota koskeva vähennyserä toimialoittain 30.9.2024

Kuvassa esitetään eri toimialojen tappiota koskeva vähennyserä katsauskauden lopussa 30.9.2024 ja tappiota koskevan vähennyserän prosenttiosuus toimialan kokonaisvastuista katsauskauden lopussa. Taulukon esittämistapaa on päivitetty vuoden 2024 alussa.

Korkoriski

Osuuspankkien rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron nousun vaikutuksena korkokatteeseen oli 79 miljoonaa euroa (142) ja yhden prosenttiyksikön laskun vaikutuksena oli -93 miljoonaa euroa (-142) keskimäärin vuodessa. Korkotuloriski lasketaan yhden vuoden aikaperiodille jakamalla kolmen seuraavan vuoden korkotuloriskin summa kolmella.

Yrityspankin rahoitustaseen korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koron nousun vaikutuksena korkokatteeseen oli 29 miljoonaa euroa (2) ja yhden prosenttiyksikön laskun vaikutuksena oli -30 miljoonaa euroa (-2) keskimäärin vuodessa.

Vakuutus

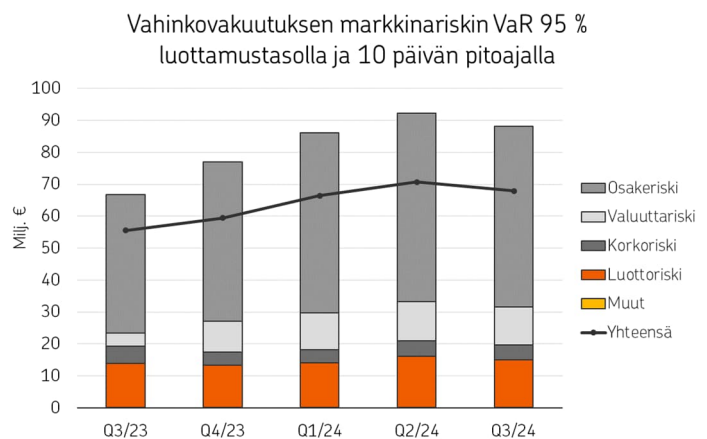
Vahinkovakuutus

Vahinkovakuutuksen keskeiset riskit ovat vahinkokehitykseen liittyvät vakuutustekniset riskit, vakuutusvelan katteena olevien sijoitusten markkinariskit, eläkemutoisen vakuutusvelan edunsaajien eliniän odotteen ennakoitua nopeampi kasvu sekä vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso.

Pitkäikäisyys eli kuolevuuden aleneminen vaikuttaa eläkekantojen korvauksiin kasvattavasti. Kuolevuusoletusten viiden prosentin aleneminen vaikuttaisi vakuutusvelkaan vuositasolla 15 miljoonaa euroa (15). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi vakuutusvelkaan vuositasolla 179 miljoonaa euroa (176).

Vahinkovakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia katsauskaudella. Vahinkovakuutuksen merkittäviä markkinariskejä ovat osakeriski ja markkinakorkojen laskun vakuutusvelan arvoa ja pääomavaadetta nostava vaikutus.

Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 68 miljoonaa euroa (59). Markkinariskitason laskun taustalla on osakeriskin lasku. VaR-tunnusluku sisältää yhtiön sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset.

Henkivakuutus

Henkivakuutuksen keskeisimmät riskit ovat henkivakuutuksen sijoitusomaisuuden markkinariskit, vakuutusvelan arvostamisessa käytetty korkotaso, vakuutettujen kuolevuuskehityksessä tapahtuvat muutokset sekä asiakaskäyttäytymismuutoksista syntyvä raukeamisriski.

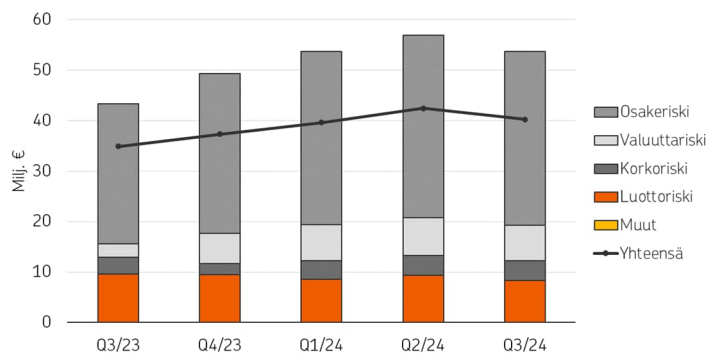
Pitkäikäisyys eli kuolevuuden aleneminen vaikuttaa eläkekantojen korvauksiin kasvattavasti. Kokonaisuudessaan kuolevuusoletusten viiden prosentin aleneminen vaikuttaisi eläkemutoisten kantojen vakuutusvelkaan vuositasolla 23 miljoonaa euroa (22). Riskihenkivakuutuskannoissa kuolevuuden kasvu puolestaan aiheuttaa korvausvaateiden kasvua. Kokonaisuudessaan viiden prosentin kuolevuusoletusten kasvu vaikuttaisi riskihenkivakuutuskannassa vakuutusvelkaan vuositasolla 19 miljoonaa euroa (21). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi vakuutusvelkaan vuositasolla 54 miljoonaa euroa (58). Vakuutusvelan arvostamisessa käytetyn korkotason laskeminen yhdellä prosenttiyksiköllä vaikuttaisi vakuutusvelkaan vuositasolla 203 miljoonaa euroa (177).

Eriytettyjen vakuutuskantojen sijoitusriskejä ja asiakaskäyttäytymisen muutokseen liittyviä riskejä on puskuroitu. Puskuri riittää kattamaan merkittävän negatiivisen sijoitusomaisuuden tuoton eriytetyille kannoille, minkä jälkeen OP Ryhmä kantaa kantojen riskit. Puskurit olivat yhteensä 242 miljoonaa euroa (245) katsauskauden lopussa.

Henkivakuutuksen sijoitustaseen markkinariskitaso laski katsauskaudella. Markkinariskitason laskun taustalla oli osakeriskin lasku. Markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 40 miljoonaa euroa (37). VaR-tunnusluku sisältää henkivakuutuksen sijoitustaseen mukaan lukien sijoitukset, vakuutusvelan ja vakuutusvelan korkoriskiä suojaavat johdannaiset. Laskenta ei huomioi henkivakuutuksen eriytettyjen kantojen markkinariskejä, niitä puskuroivia varoja tai asiakashyvyksiä.

Henkivakuutuksen markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

Ryhmätoiminnot

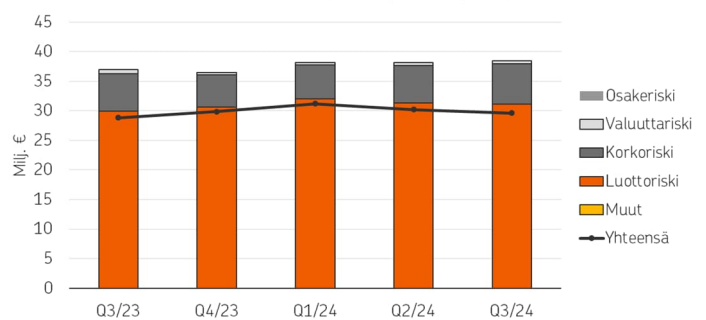
Ryhmätoiminnot-segmentin keskeiset riskit ovat likviditeettireservin luotto- ja markkinariskit sekä likviditeettiriskit. Merkittävin markkinariskitekijä on luottoriskimarginaalien muutosten vaikutus likviditeettireserviin sisältyvien saamistodistusten arvoon.

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius ovat vahvat. Katsauskaudella laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 2,9 miljardia euroa (3,2).

OP Ryhmän pitkäaikaisen rahoituksen riittävyttä seurataan muun muassa rakenteellista rahoitusriskiä mittaavalla NSFR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan NSFR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa.

Likviditeettireservin markkinariskiä mittaava VaR-tunnusluku oli katsauskauden lopussa 30 miljoonaa euroa (30). VaR-tunnusluku sisältää likviditeettireservin joukkovelkakirjalainasijoitukset, niiden korkoriskiä suojaavat johdannaiset sekä rahamarkkinapaperisijoitukset. Omaisuuslajijakaumassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Likviditeettireservin markkinariskin VaR 95 % luottamustasolla ja 10 päivän pitoajalla

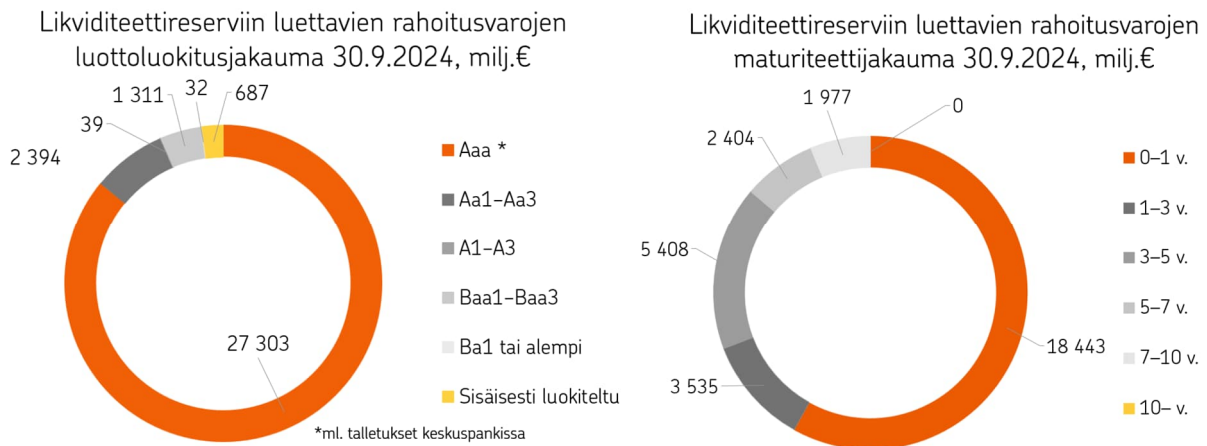
OP Ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi riittää kattamaan lyhyen aikavälin rahoitustarpeen tiedossa olevien ja ennakoitujen maksuvirtojen sekä likviditeettistressiskenaarion osalta.

OP Ryhmän maksuvalmiutta ja likviditeettireservin riittävyttä seurataan muun muassa maksuvalmiusvaatimusta mittaavalla LCR-suhdeluvulla. Sääntelyn mukaan LCR-suhdeluvun on oltava vähintään 100 prosenttia. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 214 prosenttia (199) katsauskauden lopussa.

Likviditeettireservi

Mrd. €	30.9.2024	31.12.2023	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	17,2	19,6	-11,9
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	12,7	11,8	8,4
Vakuuskelpoiset lainasaamiset	1,1	1,1	0,0
Yhteensä	31,0	32,4	-4,1
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	0,7	0,7	7,4
Likviditeettireservi markkina-arvoin	31,8	33,1	-3,9
Vakuuden aliarvostus (Haircut)	-0,8	-0,7	-
Likviditeettireservi vakuusarvoin	31,0	32,3	-4,1

Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamisia ja vakuuskelpoisia lainasaamisia. Likviditeettireservissä oli katsauskauden päättyessä kirjanpitoarvoltaan 1 519 (629) miljoonalla eurolla jaksotettuun hankintamenuun luokiteltuja muiden kuin OP Ryhmän liikkeeseen laskemia joukkovelkakirjoja. Näiden joukkovelkakirjojen käypä arvo oli 1 558 (647) miljoonaa euroa. Taulukossa likviditeettireservistä joukkovelkakirjalainat on arvostettu käypään arvoon.

Luottoluokitukset

Luottoluokitukset 30.9.2024

Luokituslaitos	OP Yrityspankki Oyj				Pohjola Vakuutus Oy	
	Lyhyt varainhankinta	Näkymä	Pitkä varainhankinta	Näkymä	Luottoluokitus	Näkymä
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Vakaa	A+	Vakaa
Moody's	P-1	Vakaa	Aa3	Vakaa	A2	Vakaa

OP Yrityspankki Oyj:llä ja Pohjola Vakuutus Oy:llä on luottoluokitukset Standard & Poor's:sta ja Moody's:sta. OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen aseman. Luottoluokitukset eivät ole muuttuneet vuoden 2024 aikana.

Segmenttien tulos

OP Ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Osuuspankit (aiemmin Vähittäispankki) (pankkitoiminnan henkilö- ja pk-yritysassiakkaat), Yrityspankki (pankkitoiminnan yritys- ja instituutioasiakkaat) ja Vakuutus (vakuutusasiakkaat). Liiketoimintasegmentteihin kuulumaton toiminta esitetään segmentissä Ryhmätoiminnot. Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP Ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita. Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Segmentin englanninkielistä nimeä ei muutettu.

Osuuspankit

- Liikevoitto kasvoi 1 037 miljoonaan euroon (919) ja kulu-tuotto-suhde parani 48,3 prosenttiin (49,1).
- Tuotot kasvoivat 5,0 prosenttia 2 117 miljoonaan euroon. Asiakasliiketoiminnan tuotot kasvoivat yhteensä 4,7 prosenttia: korkokate kasvoi 10,7 prosenttia 1 615 miljoonaan euroon ja nettopalkkiotuotot laskivat 12,6 prosenttia 458 miljoonaan euroon. Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikutti omistaja-asiakkaiden kuukausimaksuttomat päivittäiset pankkipalvelut.
- Saamisten arvonalentumiset laskivat 57 miljoonaan euroon (107). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 3,3 prosenttia (3,2) vastuista.
- Kulut kasvoivat 3,3 prosenttia 1 023 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 7,5 prosenttia 393 miljoonaan euroon ja liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 1,4 prosenttia 599 miljoonaan euroon.
- OP-bonukset omistaja-asiakkaille kasvoivat 12,0 prosenttia 179 miljoonaan euroon (160).
- Luottokanta laski vuodessa 0,7 prosenttia 70,6 miljardiin euroon. Talletuskanta kasvoi vuodessa 1,1 prosenttia 62,4 miljardiin euroon.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat anto- ja ottolainausjärjestelmien uudistukseen. Perusjärjestelmä uudistusten lisäksi panostukset kohdistuivat muun muassa luottoriskienhallinnan kehityskohteiden edistämiseen ja itsepalvelukanavien sekä asiakkuudenhallinnan järjestelmien kehitystyöhön.

Avainlukuja

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate**	1 615	1 459	10,7	2 041
Saamisten arvonalentumiset	-57	-107	-46,9	-173
Nettopalkkiotuotot**	458	524	-12,6	686
Tuotot sijoitustoiminnasta	-4	-10	-60,7	-29
Liiketoiminnan muut tuotot	47	42	11,4	61
Henkilöstökulut	-393	-365	7,5	-500
Poistot ja arvonalentumiset	-31	-34	-9,4	-57
Liiketoiminnan muut kulut	-599	-591	1,4	-806
Liikevoitto	1 037	919	12,8	1 223
Tuotot yhteensä**	2 117	2 016	5,0	2 759
Kulut yhteensä	-1 023	-990	3,3	-1 363
Kulu-tuotto-suhde, %**	48,3	49,1	-0,8*	49,4
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	3,3	3,0	0,3*	3,2
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,11	0,20	-0,09*	0,24
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,15	1,00	0,15*	0,99
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonuksia, %	1,35	1,17	0,18*	1,17

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Nostetut asuntoluotot	3 747	4 084	-8,3	5 569
Nostetut yritysluotot	1 264	1 445	-12,5	1 996
Välitetyt asunto- ja kiinteistökaupat, kpl	6 653	6 586	1,0	8 932
Mrd. €	30.9.2024	30.9.2023	Muutos, %	31.12.2023
Luottokanta				
Asuntoluotot	41,5	41,8	-0,7	41,9
Yritysluotot	7,4	8,0	-6,5	7,9
Asuntoyhteisöt***	8,7	8,7	-0,4	8,6
Muut yritys- ja yhteisöluotot	4,5	4,0	10,5	4,2
Muut kuluttajaluotot	8,4	8,5	-0,8	8,4
Luottokanta yhteensä	70,6	71,0	-0,7	70,9
Takauskanta	1,0	1,0	2,6	1,0
Muut vastuut	7,8	8,2	-4,9	7,6
Talletukset				
Käyttö- ja maksuliiketalletukset	35,8	37,8	-5,2	36,8
Sijoitustalletukset	26,6	23,9	11,2	24,4
Talletukset yhteensä	62,4	61,7	1,1	61,2
Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
OP Ryhmän rahastojen nettomyynti	103	228	-54,5	-88

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on jaettu OP-bonusten kertymisen perusteella korkotuottoihin ja korkokuluihin. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

*** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt

OP Ryhmän Osuuspankit-segmentti (aiemmin Vähittäispankki-segmentti) muodostuu henkilö- ja pk-yritysassiakkaiden pankkitoiminnasta ja varallisuudenhoidosta osuuspankeissa ja keskusyhteisökonsernissa OP-Asuntoluottopankki Oyj:ssa ja OP Vähittäisasiakkaat Oyj:ssa.

Luottokanta laski vuodessa 0,7 prosenttia 70,6 miljardiin euroon. Asuntoluottokanta laski 0,7 prosenttia 41,5 miljardiin euroon. Hiljaisena jatkuneen asuntolainamarkkinan seurauksena asuntoluottoja nostettiin 8,3 prosenttia vertailukautta vähemmän, yhteensä 3,7 miljardia euroa. OP Kodin välittämien asunto- ja kiinteistökauppojen määrä väheni 1,0 prosenttia 6 653 kappaleeseen. Asuntoluottokannasta katsauskauden lopussa 78,4 prosenttia (82,8) oli sidottuna 12 kuukauden euriboriin, 17,6 prosenttia (14,0) lyhyempiin euriborkorkoihin ja 4,0 prosenttia (3,2) OP-prime-korkoon ja kiinteään korkoon. Yritysluottokanta laski 6,5 prosenttia 7,4 miljardiin euroon. Asuntoyhteisöluottokanta laski 0,4 prosenttia 8,7 miljardiin euroon. Muut yritys- ja yhteisöluotot kasvoivat 10,5 prosenttia 4,5 miljardiin euroon ja muut kuluttajaluotot laskivat 0,8 prosenttia 8,4 miljardiin euroon.

Henkilöasiakkaiden asuntoluotoista oli katsauskauden lopussa korkosuojattu 33,9 prosenttia (34,4). Katsauskauden lopussa korkokatto leikkasi korkokustannuksia noin 150 000 asuntoluotossa, joiden yhteenlaskettu lainapääoma oli 13,0 miljardia euroa. Asiakkaiden saama taloudellinen nettohyöty korkokatoista oli katsauskaudella yhteensä 186 miljoonaa euroa (104).

Talletuskanta kasvoi vuodessa 1,1 prosenttia 62,4 miljardiin euroon. Käyttö- ja maksuliiketilitalletukset laskivat 5,2 prosenttia ja sijoitustalletukset kasvoivat 11,2 prosenttia.

OP Ryhmä lanseerasi vihreän lainan pk-yrityksille ja taloyhtiöille vuonna 2023. Vihreä laina tukee investointeja esimerkiksi energiatehokkaaseen rakentamiseen, uusiutuvaan energiaan ja vähäpäästöisen liikenteen

infrastruktuuriin. Syyskuun lopussa pk-yritysasiakkaiden vihreiden lainojen luottokanta oli 188 miljoonaa euroa (62).

OP Ryhmän asiakkaiden kiinnostus säästämistä ja sijoittamista kohtaan jatkui. OP Ryhmän sijoitusrahastot saivat 100 000 uutta osuudenomistajaa ja uusia säännöllisen rahastosäästämisen sopimuksia avattiin 125 000 kappaletta katsauskaudella. OP Ryhmän sijoitusrahastoilla oli yli 1,38 miljoonaa osuudenomistajaa katsauskauden lopussa (1,28). Osakekaupankäynnin toteutuneiden toimeksiantojen määrä oli 27,3 prosenttia vertailukautta suurempi.

OP Ryhmä korottaa vuodelta 2025 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaille on ensi vuonna arviolta yli 400 miljoonaa euroa.

Digitaalisten palvelujen käyttö kasvaa tasaisesti. Sekä henkilö- että yritysasiakkaat käyttävät yhä useammin pankki- kuin vakuutusasiointiinsa digitaalisia kanavia. OP Ryhmän mobiilikanavia käytti syyskuussa 1,7 miljoonaa henkilö- ja yritysasiakasta (1,6). OP-mobiiliin kirjauduttiin syyskuussa yli 59 miljoonaa kertaa. OP Ryhmän mobiilimaksusovellus Pivo poistui käytöstä 4.9.2024. Jatkossa OP Ryhmä panostaa OP-mobiiliin ja sen mobiilimaksuominaisuuksien kehittämiseen.

OP Ryhmä ja Nordea perustavat yhteisyrityksen, jonka tavoitteena on ratkaista maksamisen haasteita Suomessa. Yhteisyritys tarjoaa puhelinnumerolla toimivia maksamisen ratkaisuja kuluttajille pankkien omissa sovelluksissa sekä maksupalveluita kauppiaille ja yrityksille. Yhtiön palvelut ovat laajasti avoimia myös muille markkinatoimijoille. Toteutuakseen järjestely edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen (KKV) hyväksynnän. KKV tiedotti 29.10.2024 aloittavansa jatkokäsittelyn yhteisyrityksestä. Jatkokäsittelyssä KKV voi hyväksyä yrityskaupan sellaisenaan, määrätä ehtoja sen hyväksymiselle tai esittää, että markkinaoikeus kieltää kaupan. Tavoitteena on käynnistää yrityksen toiminta vuoden 2025 alkupuolella.

Katsauskaudella merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat anto- ja ottolainausjärjestelmien uudistukseen. Uudistuksella tavoitellaan perusjärjestelmien modernisointia ja tehokkaampaa toimintaa. Perusjärjestelmä uudistusten lisäksi panostukset kohdistuivat muun muassa luottoriskienhallinnan kehityskohteiden edistämiseen ja itsepalvelukanavien sekä asiakkuudenhallinnan järjestelmien kehitystyöhön.

Katsauskauden lopussa oli 99 osuuspankkia (102). Useita osuuspankkien yhdistymishankkeita on vireillä eri puolilla Suomea.

Katsauskauden tulos

Osuuspankkien liikevoitto oli 1 037 miljoonaa euroa (919). Tuotot kasvoivat 5,0 prosenttia 2 117 miljoonaan euroon. Korkokate kasvoi 10,7 prosenttia 1 615 miljoonaan euroon. Markkinakorkojen kehitys kasvatti korkokatetta vertailukauteen nähden. Marraskuun 2023 alusta alkaen omistaja-asiakkaat ovat saaneet käyttötileillä oleville talletuksilleen korkoa 0,25 prosenttia.

Nettopalkkiotuotot laskivat 12,6 prosenttia 458 miljoonaan euroon. Nettopalkkiotuottojen laskuun vaikuttivat omistaja-asiakkaiden kuukausimaksuttomat päivittäiset pankkipalvelut lokakuusta 2023 lähtien.

Saamisten arvonalentumiset laskivat 57 miljoonaan euroon (107). Vertailukaudella kiinteistö- ja rakennustoimialaan kohdistuneet odotettavissa olevat luottotappiot kasvattivat saamisten arvonalentumisia. Katsauskaudella lopullisia nettoluottotappioita kirjattiin 34 miljoonaa euroa (24). Järjestämättömät saamiset olivat 3,3 prosenttia (3,2) vastuista.

Kulut kasvoivat 3,3 prosenttia 1 023 miljoonaan euroon. Henkilöstökulut kasvoivat 7,5 prosenttia 393 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu sekä palkankorotukset. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 1,4 prosenttia 599 miljoonaan euroon. Viranomaismaksut laskivat 30 miljoonaa euroa. EU:n yhteinen

kriisintarkkaisuineuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankeilta vakaussmaksuja vuodelta 2024. Osuuspankit-segmentti maksoi vakaussmaksuja vuonna 2023 yhteensä 32 miljoonaa euroa.

Poistot ja arvonalentumiset laskivat vertailukaudesta 9,4 prosentilla 31 miljoonaan euroon.

OP-bonukset omistaja-asiakkaille kasvoivat 12,0 prosenttia 179 miljoonaan euroon vuoden 2024 korotetun bonuskertymän ansiosta. OP-bonukset omistaja-asiakkaille sisältyvät OP-bonusten kertymisen perusteella tuloslaskelman korkotuottoihin ja korkokuluihin.

Yrityspankki

- Liikevoitto nousi 418 miljoonaan euroon (321) ja kulu-tuotto-suhde parani 36,9 prosenttiin (40,4).
- Tuotot kasvoivat 686 miljoonaan euroon (644). Korkokate kasvoi 11,9 prosenttia 493 miljoonaan euroon (441), nettopalkkiotuotot kasvoivat 2,1 prosenttia 146 miljoonaan euroon (143) ja tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 42,1 prosenttia 25 miljoonaan euroon (43).
- Saamisten arvonalentumiset olivat 15 miljoonaa euroa (63). Järjestämättömät saamiset (brutto) olivat 2,0 prosenttia (2,2) vastuista.
- Kulut laskivat 253 miljoonaan euroon (260). Henkilöstökulut kasvoivat 8,3 prosenttia 82 miljoonaan euroon (76) ja liiketoiminnan muut kulut laskivat 6,6 prosenttia 170 miljoonaan euroon (182).
- Luottokanta laski vuodessa 1,8 prosenttia 27,5 miljardiin euroon, ja talletukset kasvoivat vuodessa 26,4 prosenttia 14,4 miljardiin euroon. Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodessa 12,2 prosenttia 80,9 miljardiin euroon.
- Merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakkuudenhallinnan, maksamisen järjestelmien, peruspankkijärjestelmän uudistamiseen ja rahastojen hallinnointiprosessien kehitystyöhön.

Avainlukuja

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate	493	441	11,9	591
Saamisten arvonalentumiset	-15	-63	-75,8	-96
Nettopalkkiotuotot**	146	143	2,1	192
Tuotot sijoitustoiminnasta	25	43	-42,1	53
Liiketoiminnan muut tuotot	21	17	29,1	21
Henkilöstökulut	-82	-76	8,3	-104
Poistot ja arvonalentumiset	-1	-3	-60,0	-3
Liiketoiminnan muut kulut	-170	-182	-6,6	-247
Liikevoitto	418	321	30,3	408
Tuotot yhteensä**	686	644	6,5	858
Kulut yhteensä	-253	-260	-2,8	-354
Kulu-tuotto-suhde, %**	36,9	40,4	-3,5*	41,3
Järjestämättömät saamiset vastuista, %	2,0	2,0	0,0*	2,2
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	0,07	0,27	-0,21*	0,31
Koko pääoman tuotto (ROA), %	1,34	1,03	0,31	0,93
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	1,41	1,10	0,31	0,99

Mrd. €	30.9.2024	30.9.2023	Muutos, %	31.12.2023
Luottokanta				
Yritysluotot	19,8	20,4	-2,8	20,4
Asuntoyhteisöt***	2,0	2,0	-0,3	2,0
Muut kuluttajaluotot	3,5	3,1	10,8	3,2
Muut luotot	2,2	2,5	-9,5	2,3
Luottokanta yhteensä	27,5	28,0	-1,8	28,1
Takauskanta	2,7	2,9	-4,8	3,2
Muut vastuut	5,4	6,1	-11,6	5,7
Talletukset	14,4	11,3	26,4	13,8
Hallinnoitavat varat (brutto)				
Sijoitusrahastot	32,6	28,7	13,5	30,0
Instituutioasiakkaat	38,1	35,4	7,4	35,9
Wealth Management -asiakkaat	10,2	7,9	29,3	8,8
Hallinnoitavat varat (brutto) yhteensä	80,9	72,1	12,2	74,7
Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Varainhoidon nettomyynti				
Wealth Management-asiakkaat	3	186	-98,5	174
Instituutioasiakkaat	122	-106	-	-313
Nettomyynti yhteensä	125	81	55,0	-139

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on vähennetty OP-bonusten kertymisen perusteella sijoitusrahastojen palkkiotuloista. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatomisperiaatteet sekä laatomisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

*** Asuntoyhteisöluotot sisältää asunto-osakeyhtiöt ja asuntosijoitusyhtiöt

OP Ryhmän Yrityspankki-segmentti muodostuu yritys- ja instituutioasiakkaiden pankkitoiminnasta sekä varallisuudenhoidosta. Segmentti sisältää OP Yrityspankki Oyj:n pankkitoiminnan, OP Varainhoito Oy:n, OP-Rahastoyhtiö Oy:n, OP Säilytys Oy:n ja OP Kiinteistösijoitus Oy:n.

Luottokanta laski vuodenvaihteesta 1,9 prosenttia 27,5 miljardiin euroon. Yritysten vähäiset käyttöpääomatarpeet ja investointihalukkuus supistivat luottokantaa. Kuluttajarahoituksen luottokanta kasvoi.

Talletuskanta kasvoi vuodenvaihteesta 4,0 prosenttia 14,4 miljardiin euroon. Yrityspankki on saanut uusia maksuliikeasiakkaita ja laajentanut nykyisiä asiakkuuksiaan.

Yrityspankin panostukset kestävä talouden edistämiseen kasvattivat kestävä rahoituksen sitoumuskannan 8,0 miljardiin euroon (6,2). Kestävä rahoituksen kysyntä on jatkunut hyvänä, ja yritykset ovat hyödyntäneet Yrityspankin kestävä rahoittamisen osaamista aktiivisesti.

Yrityspankki-segmentin merkittävimmät kehityspanostukset kohdistuivat asiakkuudenhallinnan ja maksamisen järjestelmien kehitystyöhön. Uuden ryhmätasoisien asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönotolla Yrityspankki tavoittelee parempaa asiakaskokemusta sekä laadukkaampaa ja tehokkaampaa toimintaa. Maksamisen perusjärjestelmien uudistamista ja asiointipalvelujen parantamista jatketaan edelleen. Varainhoidossa uudistetaan rahastojen hallinnointiprosesseja.

Varainhoidon nettomyynti oli 125 miljoonaa euroa (81). Yrityspankki-segmentin hallinnoitavat varat kasvoivat vuodenvaihteesta 8,3 prosenttia 80,9 miljardiin euroon (74,7). Hallinnoitavat varat sisälsivät 24,7 miljardia euroa OP Ryhmään kuuluvien yritysten varoja (22,8). Rahastojen hallinnoitavien varojen kehitys oli vahvaa myynnin ja

positiivisen markkinakehityksen tukemana. Yrityspankki on uudistanut katsauskaudella rahastovalikoimaa, joka mahdollistaa asiakkaille laadukkaat ja mielenkiintoiset rahastot sijoitussalkun kivijalaksi.

Yrityspankki lanseerasi katsauskauden aikana kaksi uutta osuuspankkien pk-yrityksiä tarjottavaa tuotetta: vakuudettoman käyttöpääomarahoituksen tuotteen OP Yritysjoukon sekä pienemmille pk-yrityksiä tarjottavan laskusaatavarahoitustuotteen OP Saatavarahoituksen

Yrityspankki menestyi vahvasti rahoituksen monipuolisena järjestäjänä suurille yrityksille. Yrityspankki toimi pääjärjestäjänä tai järjestäjänä tammi-syyskuussa 11 joukkolainaemissiossa, joilla kerättiin yrityksille rahoitusta pääomamarkkinoilta yhteensä 2,6 miljardia euroa.

OP Ryhmä tiedotti kesäkuussa OP Yrityspankki Oyj:n liittyvän jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yrityspankki täydentää kokoonpanoa, jossa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta.

Katsauskauden tulos

Yrityspankki-segmentin liikevoitto oli 418 miljoonaa euroa (321). Kulu-tuotto-suhde oli 36,9 prosenttia (40,4). Korkokate kasvoi 11,9 prosenttia 493 miljoonaan euroon (441) marginaalikehityksen sekä segmenttien välisten allokointimuutosten seurauksena. Saamisten arvonalentumiset olivat 15 miljoonaa euroa (63). Vertailukaudella saamisten arvonalentumiset kasvoivat rakennus- ja kiinteistösektoreiden heikentyneen tilanteen seurauksena. Järjestämättömät saamiset olivat 2,0 prosenttia (2,2) vastuista.

Yrityspankin nettopalkkiotuotot olivat 146 miljoonaa euroa (143).

Yrityspankki-segmentin nettopalkkiotuotot

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	Muutos, %
Sijoitusrahastot	71	76	-6,1
Omaisuuksienhoito	31	24	28,5
Muut	44	43	1,6
Yhteensä	146	143	2,1

Tuotot sijoitustoiminnasta laskivat 25 miljoonaan euroon (43). Tasetta ekonomisesti suojaavat johdannaiset, tulosvaikutteisesti käypään arvoon kirjattavat sijoitukset ja velat heikensivät sijoitustoiminnan tuottoja 19 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Näitä eriä vastaan olevat rahoitus -ja sijoituserät taas kasvattivat vastaavasti korkokatetta 19 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Markkinamuutoksista johtuvat johdannaisten luotto- ja vastapuoliriskin (Credit Valuation Adjustment, CVA) arvomuutokset heikensivät tulosta 4 miljoonaa euroa (2).

Henkilöstökulut kasvoivat 8,3 prosenttia 82 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu ja palkankorotukset. Liiketoiminnan muut kulut laskivat 6,6 prosenttia 170 miljoonaan euroon. Viranomaismaksut laskivat 30 miljoonaa euroa. EU:n yhteinen kriisinhallintaneuvosto (Single Resolution Board, SRB) ei kerää pankeilta vakaussmaksuja vuodelta 2024. Yrityspankki-segmentti maksoi vakaussmaksuja vuonna 2023 yhteensä 29 miljoonaa euroa.

Vakuutus

- Liikevoitto kasvoi 458 miljoonaan euroon (298).
- Vakuutuspalvelutulos oli 95 miljoonaa euroa (58). Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 365 miljoonaa euroa (241).
- Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo kasvoi 3,7 prosenttia 1 531 miljoonaan euroon. Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 95,0 prosenttia (94,8).
- Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 9,8 prosenttia vuodenvaihteesta 13,8 miljardiin euroon. Riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 7,5 prosenttia.
- Vahinkovakuutuksen sijoitusten tuotto käyvin arvo oli 6,5 prosenttia (3,0) ja henkivakuutuksen 6,2 prosenttia (2,4).
- Kulut kasvoivat 422 miljoonaan euroon (381) ICT-kulujen kasvettua. Kehityspanostukset kohdistuivat perusjärjestelmä uudistuksiin sekä digitaalisten palvelujen kehittämiseen.

Avainlukuja

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Vakuutusmaksutuotot	1 575	1 466	7,4	2 000
Vakuutuspalvelukulut	-1 451	-1 369	6,0	-1 824
Jälleenvakuutus sopimukset	-28	-38	-26,5	-95
Vakuutuspalvelutulos	95	58	63,0	81
Tuotot sijoitustoiminnasta	365	241	51,7	347
Nettopalkkiotuotot**	32	28	14,6	44
Muut nettotuotot	1	4	-72,7	4
Henkilöstökulut	-134	-124	7,8	-167
Poistot ja arvonalentumiset	-28	-37	-24,2	-64
Liiketoiminnan muut kulut	-261	-220	18,4	-317
Kulut yhteensä	-422	-381	10,8	-548
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen	387	348	11,1	485
Liikevoitto	458	298	53,6	414
Koko pääoman tuotto (ROA), %	2,20	1,50	0,70*	1,54
Koko pääoman tuotto ilman OP-bonusia, %	2,32	1,60	0,72*	1,64

* Suhdeluvun muutos, prosenttiyksikköä.

** Aiemmin tuloslaskelmalla omalla rivillään esitetyt OP-bonukset omistaja-asiakkaille on vähennetty OP-bonusten kertymisen perusteella sijoitusrahastojen palkkiotuotoista. Tuloslaskelmalla ei enää esitetä riviä "OP-bonukset omistaja-asiakkaille". Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatusperiaatteet sekä laatusperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

OP Ryhmän Vakuutus-segmentti muodostuu vahinko- ja henkivakuutusliiketoiminnasta. Segmenttiin kuuluvat Pohjola Vakuutus Oy ja OP-Henkivakuutus Oy.

Vakuutuksen tulos kehittyi kolmannella neljänneksellä positiivisesti sekä vahinko- että henkivakuutuksessa. Vakuutuspalvelutulos oli kolmannella neljänneksellä 58 miljoonaa euroa. Sijoitustulos kehittyi positiivisesti, kun korkojen lasku siivitti osakemarkkinat nousuun.

Vahinkovakuutuksessa toinen ja kolmas vuosineljännes olivat vahinkokehityksessä selvästi ensimmäistä neljänneistä rauhallisempia. Suurvahinkoja sattui ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen tavanomaista vähemmän. Myös ajoneuvo- ja terveystakuutusten vahinkomäärät vähenivät kesäkuukausina hyvien keliolosuhteiden ansiosta ja flunssakauden väistyessä.

Henkivakuutuksessa riskihenkivakuutuksen maksutulo kasvoi 7,5 prosenttia. Katsauskauden lopussa tuotiin myyntiin digitaalisiin kanaviin uudistettu riskihenkivakuutus, johon voi liittää lisäturvana vakavan sairauden turvan.

Henkivakuutuksen sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt kasvoivat 9,8 prosenttia vuodenvaihteesta 13,8 miljardiin euroon (12,6).

Katsauskauden tulos

Liikevoitto parani 458 miljoonaan euroon (298). Vakuutuspalvelutulos oli 95 miljoonaa euroa (58).

Tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 365 miljoonaan euroon (241). Sijoitustoiminnan nettotuottoja kasvatti osake- ja korkosijoitusten arvonnousu. Sijoitustoiminnan nettotuotot 930 miljoonaa euroa (342) ja nettorahoitustuotot -565 miljoonaa euroa (-102) yhdessä kertovat sijoitustoiminnan tulokellisuuden.

Vakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023
Vakuutusyhtiöiden sijoitukset		
Korkosijoitukset	196	65
Listatut osakkeet	231	88
Muut likvidit sijoitukset	2	0
Kiinteistösijoitukset	32	29
Muut epälikvidit sijoitukset	35	21
Vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan nettotuotot	497	202
Nettorahoitustuotot*	-104	57
Pääomalainojen korot sekä muut tuotot ja kulut	-29	-3
Tuotot sijoitustoiminnasta	363	255
Erillistaseiden nettotuotot	12	-8
Asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettotuotot	-11	-6
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	365	241

* Ei sisällä erillistaseiden ja asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettorahoitustuottoja

Vahinkovakuutuksen tulos

Vahinkovakuutuksen liikevoitto oli 268 miljoonaa euroa (172). Sijoitustulosta vahvasti osake- ja korkosijoitusten arvonnousu. Vakuutuspalvelutulos oli vertailukauden tasolla.

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 389	1 287	7,9
Korvauskulut	-927	-838	10,6
Toimintakulut	-379	-356	6,2
Vakuutuspalvelutulos, brutto	84	93	-9,6
Jälleenvakuuttajan osuus maksutuotoista	-90	-76	18,1
Jälleenvakuuttajan osuus vakuutuspalvelukuluista	72	47	52,5
Jälleenvakuutuksen nettotuotot	-18	-29	-37,2
Vakuutuspalvelutulos	66	64	3,2
Nettorahoitustuotot	-76	-7	935,6
Sijoitustoiminnan tuotot	279	115	143,1
Tuotot sijoitustoiminnasta	203	107	89,0
Muut nettotuotot	1	1	64,5
Liikevoitto	268	172	55,2
Yhdistetty kulusuhde	95,0	94,8	
Riskisuhde	66,1	65,7	
Toimintakulusuhde	28,8	29,0	

Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksutulo

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %
Henkilöasiakkaat	787	744	5,8
Yritysiasiakkaat	744	732	1,6
Yhteensä	1 531	1 476	3,7

Vakuutusmaksutulo kasvoi 3,7 prosenttia 1 531 miljoonaan euroon. Maksutuloa kasvatti asiakasmäärän kasvun lisäksi vakuutusmaksujen indeksi- ja hinnankorotukset yleisen kustannustason nousun seurauksena.

Nettomaksutuotot, sisältäen jälleenvakuutuksen osuuden, kasvoivat 7,3 prosenttia 1 299 miljoonaan euroon.

Suurvahinkoja sattui ensimmäisen vuosineljänneksen aikana tavanomaista enemmän, mikä kasvatti korvauskuluja. Ajoneuvovakuutuksissa ja omaisuusvakuutuksissa tammikuun pakkasjakso kasvatti vahinkomääriä.

Terveysvakuutuksissa vahinkomäärät olivat alkuvuonna korkeat talven flunssakauden vuoksi. Katsauskauden lopussa vahinkomäärät vähenivät. Yhteensä ilmoitettujen vahinkojen määrä kasvoi 6,6 prosenttia katsauskaudella, kolmannella kvartaalilla vahinkomäärän kasvu tasaantui 2,9 prosenttiin. Nettokorvauskulut jälleenvakuutuksen osuuden jälkeen kasvoivat 7,9 prosenttia 859 miljoonaan euroon.

Tammi-syyskuussa 2024 kirjattiin 109 uutta omaisuuden ja toiminnan suurvahinkoa (90), joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 119 miljoonaa euroa (76). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,3 miljoonan euron vahingot. Vahinkovakuutuksen riskisuhde oli 66,1 prosenttia (65,7). Suurvahinkojen osuus riskisuhteesta oli 9,2 prosenttia (6,3).

Toimintakulut, 379 miljoonaa euroa, kasvoivat 6,2 prosenttia. Henkilöstökulut kasvoivat palkankorotusten ja henkilöstömäärän kasvun seurauksena. ICT-kehittämisen kuluja kasvatti aktivointikäytännön muutos. ICT-kehittämisen kuluja ei enää aktivoida kehittämisen siirryttyä pilviympäristöön. Myyntipalkkioita maksettiin vertailukautta vähemmän.

Vahinkovakuutuksen toimintakulusuhde oli 28,8 prosenttia (29,0). Vahinkovakuutuksen yhdistetty kulusuhde oli 95,0 prosenttia (94,8). Kolmannella vuosineljänneksellä yhdistetty kulusuhde oli 84,9 prosenttia (89,5).

Vahinkovakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023
Nettorahoitustuotot ja -kulut	-76	-7
Korkosijoitukset	111	45
Listatut osakkeet	147	53
Muut likvidit sijoitukset	1	0
Kiinteistösijoitukset	20	19
Muut epälikvidit sijoitukset	18	11
Sijoitustoiminnan tuotot	296	128
Pääomalainojen korot sekä muut tuotot ja kulut	-17	-13
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	203	107

Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja

	1–9/2024	1–9/2023
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	6,5	3,0
Korkosijoitusten juokseva tuotto, %*	3,2	2,2
	30.9.2024	31.12.2023
Sijoituskanta, milj. €	4 588	4 334
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	89	90
Vähintään A-luokiteltuja saamisia, %	52	53
Modifioitu duraatio	3,6	3,5

* Salkun suorien joukkovelkakirjalainojen markkina-arvopainotettu tuotto (yield) ilman luottohäiriötahtumia.

Henkivakuutuksen tulos

Liikevoitto kasvoi 184 miljoonaan euroon (117) tuottojen kasvettua selvästi kulukasvua nopeammin. Vakuutuspalvelutulos parani 30 miljoonaan euroon (-5) ja nettopalkkiotuotot kasvoivat 23,3 prosenttia 25 miljoonaan euroon. Vakuutuspalvelutulokseen tuloutui palvelumarginaalia 47 miljoonaa euroa (52). Sijoitusten hyvän arvonkehityksen seurauksena tuotot sijoitustoiminnasta kasvoivat 25,4 prosenttia 156 miljoonaan euroon. Katsauskaudella jatkettiin riskihenkivakuutuksen ja yksilöllisen sijoitusvakuutuksen perusjärjestelmäuudistuksia, jotka kasvattivat kehittämiskuluja. Katsauskauden lopussa tuotiin myyntiin digitaalisiin kanaviin uudistettu riskihenkivakuutus, johon voi liittää lisäturvana vakavan sairauden turvan.

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %
Vakuutuspalvelutulos	30	-5	-
Nettorahoitustuotot ja -kulut	-489	-94	419,2
Sijoitustoiminnan tuotot	645	218	195,1
Tuotot sijoitustoiminnasta	156	124	25,4
Nettopalkkiotuotot	25	20	23,3
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	1	4	-85,2
Henkilöstökulut	-12	-11	16,3
Poistot ja arvonalentumiset	-11	-12	-14,2
Liiketoiminnan muut kulut	-40	-34	18,1
Kulut yhteensä	-63	-57	10,8
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen	37	31	18,5
Liikevoitto	184	117	57,5
Kulu–tuotto–suhde, %	24	30	-
Palvelumarginaali kauden lopussa	649	777	-16,5

Henkivakuutuksen tuotot sijoitustoiminnasta

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023
Vakuutusyhtiön sijoitukset		
Korkosijoitukset	86	20
Listatut osakkeet	84	35
Muut likvidit sijoitukset	1	0
Kiinteistösijoitukset	12	10
Muut epälikvidit sijoitukset	17	10
Vakuutusyhtiön sijoitustoiminnan nettotuotot	200	74
Nettorahoitustuotot*	-28	64
Pääomalainojen korot, muut tuotot ja kulut	-17	0
Tuotot sijoitustoiminnasta	155	138
Erillistaseiden nettotuotot	12	-8
Asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettotuotot	-11	-6
Tuotot sijoitustoiminnasta yhteensä	156	124

*Ei sisällä erillistaseiden ja asiakkaiden säästö- ja sijoitussopimusten nettorahoitustuottoja

Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan tunnuslukuja*

	1–9/2024	1–9/2023
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin, %	6,2	2,4
Korkosijoitusten juokseva tuotto, %**	3,2	2,0
	30.9.2024	31.12.2023
Sijoituskanta, milj. €	3 294	3 201
Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus, %	90	91
A-luokiteltuja saamisia vähintään, %	51	53
Modifioitu duraatio	3,3	3,3

* Ilman eriytettyjä taseita

** Salkun suorien joukkovelkakirjalainojen markkina-arvopainotettu tuotto (yield) ilman luottohäiriötapahtumia

Ryhmätoiminnot

Avainlukuja

Milj. €	1–9/2024	1–9/2023	Muutos, %	1–12/2023
Korkokate	2	-13	-	1
Saamisten arvonalentumiset	0	0	-	0
Nettopalkkiotuotot	1	-1	-	-1
Tuotot sijoitustoiminnasta	4	17	-75,7	10
Liiketoiminnan muut tuotot	591	536	10,2	741
Henkilöstökulut	-198	-168	17,8	-232
Poistot ja arvonalentumiset	-48	-64	-25,4	-104
Liiketoiminnan muut kulut	-348	-309	12,8	-441
Liikevoitto	4	-2	-	-26

Ryhmätoiminnot-segmentti sisältää OP Osuuskunnan liiketoimintasegmenttejä tukevat ja varmentavat toiminnot ja OP Yrityspankki Oyj:n keskuspankkitoiminnot.

OP Ryhmän senior- ja senior non-preferred -ehtoisen tukkuvarainhankinnan sekä katettujen joukkovelkakirjalainojen keskimarginaali oli syyskuun lopussa 36 korkopistettä (34). Katsauskaudella laskettiin liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja yhteensä 2,9 miljardia euroa (3,2).

OP Ryhmän rahoitusasema ja maksuvalmius ovat vahvat. OP Ryhmän LCR-suhdeluku oli 214 prosenttia (199) ja NSFR-suhdeluku oli 130 prosenttia (130) katsauskauden lopussa. OP Ryhmän taseen varoissa oli katsauskauden lopussa 1 519 miljoonalla eurolla (630) joukkovelkakirjoja, joita ei kirjanpidossa arvosteta käypään arvoon. Näiden joukkovelkakirjojen käypä arvo oli 1 558 miljoonaa euroa (648) katsauskauden lopussa.

Katsauskauden tulos

Ryhmätoimintojen liikevoitto oli 4 miljoonaa euroa (-2). Ryhmätoimintojen korkokate oli 2 miljoonaa euroa (-13).

Tuotot sijoitustoiminnasta olivat 4 miljoonaa euroa (17). Sijoitustoiminnan tuottoja laski johdannaisten arvon muutokset. Liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 10,2 prosenttia 591 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut tuotot ovat pääosin OP Ryhmän sisäisiä eriä.

Henkilöstökulut kasvoivat 17,8 prosenttia 198 miljoonaan euroon. Kasvuun vaikuttivat henkilöstömäärän kasvu ja palkankorotukset. Henkilömäärä kasvoi katsauskaudella muun muassa palvelujen kehittämisen sekä riskienhallinta ja compliance -toiminnon tehtävissä. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä laskivat 25,4 prosenttia 48 miljoonaan euroon. Liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 12,8 prosenttia 348 miljoonaan euroon. ICT-kulut kasvoivat 15,6 prosenttia 248 miljoonaan euroon.

ICT-investoinnit

OP Ryhmä investoi jatkuvasti toimintansa kehittämiseen ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Keskusyhteisö tytäryhtiöineen vastaa OP Ryhmän tuotteiden ja palveluiden, digitaalisten kanavien sekä yhteisen teknologia-, data- ja kyberturvallisuuskyvykkyyksien kehittämisestä ja varmistaa palveluiden korkean laadun, saatavuuden ja tietoturvallisuuden. Kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ICT-toiminnan kustannuksista.

OP Ryhmän kehittämismenot olivat katsauskaudella 293 miljoonaa euroa (260). Niihin sisältyvät lisenssimaksut, ostetut palvelut, muut hankkeisiin liittyvät ulkoiset kustannukset sekä omaa työtä. Kehittämismenoista 43 miljoonaa euroa (66) on aktivoitu. Yksityiskohtaisempaa tietoa OP Ryhmän investoinneista sisältyy tämän osavuosisikatsauksen selostusosan liiketoimintasegmenttikohdaisiin osioihin.

Henkilöstö

OP Ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 14 617 henkilöä (13 806). Henkilöstöä oli keskimäärin 14 452 (13 533). Henkilömäärä kasvoi katsauskaudella myynnin ja asiakaspalvelun, palvelujen kehittämisen sekä riskienhallinta ja compliance -toiminnon tehtävissä. Henkilömäärän väheneminen kolmannella vuosineljänneksellä johtui kesätyöjakson päättymisestä.

Henkilöstö katsauskauden lopussa

	30.9.2024	31.12.2023
Osuuspankit	8 154	7 785
Yrityspankki	1 063	1 010
Vakuutus	2 589	2 494
Ryhmätoiminnot	2 811	2 517
Yhteensä	14 617	13 806

Katsauskauden aikana OP Ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 176 henkilöä (159). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 63,1 vuotta (62,3).

OP Ryhmän muuttuva palkitseminen koostuu vuonna 2024 koko henkilöstöä koskevasta tulospalkkiojärjestelmästä ja henkilöstörahasosta. Yrityskohtaiset vuosisuunnitelman mukaiset tavoitteet sekä ryhmätasoiset strategiset tavoitteet huomioitiin tulospalkkiojärjestelmän ja henkilöstörahasoston mittareissa. Palkitsemisjärjestelmiä laadittaessa on otettu huomioon finanssi- ja rahoitusalan palkitsemisjärjestelmiä koskeva sääntely.

OP Ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP Ryhmän osavuosisikatsaukseen yhdisteltiin katsauskauden lopussa yhteensä 99 osuuspankkia (102) ja niiden tytäryhtiöt sekä OP Osuuskunta -konserni. Katsauskaudella osuuspankkien lukumäärää laskivat pankkien sulautumiset.

Toteutuneet sulautumiset

Kymenlaakson Osuuspankki sulautui Etelä-Karjalan Osuuspankkiin 30.4.2024. Sulautumisen yhteydessä Etelä-Karjalan Osuuspankin toiminimi muuttui Kaakkois-Suomen Osuuspankiksi.

Taivalkosken Osuuspankki sekä Pudasjärven Osuuspankki sulautuivat Kuusamon Osuuspankkiin 31.8.2024. Sulautumisten yhteydessä Kuusamon Osuuspankin toiminimi muuttui Koillismaan Osuuspankiksi.

Hyväksytyt tulevat sulautumiset

Ylä-Savon Osuuspankki, Nilakan Seudun Osuuspankki ja Vesannon Osuuspankki hyväksyivät 29.4.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Nilakan Seudun Osuuspankki ja Vesannon Osuuspankki sulautuvat Ylä-Savon Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.10.2024.

Pietarsaaren Seudun Osuuspankki, Purmon Osuuspankki ja Kruunupyyn Osuuspankki hyväksyivät 7.5.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Purmon Osuuspankki ja Kruunupyyn Osuuspankki sulautuvat Pietarsaaren Seudun Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.12.2024. Sulautumisten yhteydessä Pietarsaaren Seudun Osuuspankin toiminimi muuttuu muotoon Botnia Osuuspankki (Botnia Andelsbank).

Jokioisten Osuuspankki, Humppilan-Metsämaan Osuuspankki ja Ypäjän Osuuspankki hyväksyivät 19.6.2024 sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Humppilan-Metsämaan Osuuspankki ja Ypäjän Osuuspankki sulautuvat Jokioisten Osuuspankkiin. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.12.2024. Sulautumisen yhteydessä Jokioisten Osuuspankin toiminimi muuttuu Jokiläänin Osuuspankiksi.

Länsi-Kymen Osuuspankki, Savitaipaleen Osuuspankki, Lemin Osuuspankki ja Luumäen Osuuspankki hyväksyivät 19.6.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Savitaipaleen Osuuspankki, Lemin Osuuspankki ja Luumäen Osuuspankki sulautuvat Länsi-Kymen Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 28.2.2025. Sulautumisten yhteydessä Länsi-Kymen Osuuspankin toiminimi muuttuu muotoon Osuuspankki Salpa (Andelsbanken Salpa).

Pohjois-Hämeen Osuuspankki ja Jämsän Seudun Osuuspankki hyväksyivät 15.8.2024 sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Jämsän Seudun Osuuspankki sulautuu Pohjois-Hämeen Osuuspankkiin. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 30.4.2025. Sulautumisen yhteydessä Pohjois-Hämeen Osuuspankin toiminimi muuttuu Ylä-Hämeen Osuuspankiksi.

Pohjois-Karjalan Osuuspankki, Liperin Osuuspankki, Outokummun Osuuspankki ja Vaara-Karjalan Osuuspankki hyväksyivät 10.9.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Liperin Osuuspankki, Outokummun Osuuspankki ja Vaara-Karjalan Osuuspankki sulautuvat Pohjois-Karjalan Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.3.2025.

Kainuun Osuuspankki, Paltamon Osuuspankki ja Ylä-Kainuun Osuuspankki hyväksyivät 10.9.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Paltamon Osuuspankki ja Ylä-Kainuun Osuuspankki sulautuvat Kainuun Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 30.4.2025.

Tampereen Seudun Osuuspankki ja Kangasalan Seudun Osuuspankki hyväksyivät 11.9.2024 sulautumissuunnitelman, jonka mukaan Kangasalan Seudun Osuuspankki sulautuu Tampereen Seudun Osuuspankkiin. Sulautumisen suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.7.2025. Sulautumisen yhteydessä Tampereen Seudun Osuuspankin toiminimi muuttuu Pirkanmaan Osuuspankiksi.

Raahentienon Osuuspankki, Limingan Osuuspankki, Pulkkilan Osuuspankki ja Siikalatvan Osuuspankki hyväksyivät 23.9.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Limingan Osuuspankki, Pulkkilan Osuuspankki ja Siikalatvan Osuuspankki sulautuvat Raahentienon Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 28.2.2025. Sulautumisten yhteydessä Raahentienon Osuuspankin toiminimi muuttuu Jokirannikon Osuuspankiksi.

Nakkila-Luvian Osuuspankki, Ala-Satakunnan Osuuspankki, Euran Osuuspankki, Osuuspankki Harjuseutu, Lapin Osuuspankki ja Yläneen Osuuspankki hyväksyivät 25.9.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan Ala-Satakunnan Osuuspankki, Euran Osuuspankki, Osuuspankki Harjuseutu, Lapin Osuuspankki ja Yläneen Osuuspankki sulautuvat Nakkila-Luvian Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.3.2025. Sulautumisten yhteydessä Nakkila-Luvian Osuuspankin toiminimi muuttuu Sataharjun Osuuspankiksi.

Pohjolan Osuuspankki, Posion Osuuspankki, Sallan Osuuspankki, Tyrnävän Osuuspankki, Utajärven Osuuspankki, Ylitornion Osuuspankki ja Hailuodon Osuuspankki hyväksyivät 1.10.2024 sulautumissuunnitelmat, joiden mukaan

Posion Osuuspankki, Sallan Osuuspankki, Tyrnävän Osuuspankki, Utajärven Osuuspankki, Ylitornion Osuuspankki ja Hailuodon Osuuspankki sulautuvat Pohjolan Osuuspankkiin. Sulautumisten suunniteltu täytäntöönpanoajankohta on 31.7.2025.

OP Osuuskunnan hallinto

OP Ryhmän keskusyhteisön eli OP Osuuskunnan hallintoneuvosto valitsi 5.12.2023 jäsenet OP Osuuskunnan hallitukseen toimikaudelle 1.1.–31.12.2024. Lisäksi OP Osuuskunnan sääntöjen mukaan pääjohtaja on toimiaikanaan hallituksen jäsen.

Hallituksessa jatkoivat vuonna 2024 Jarna Heinonen (yrittäjyyden professori, Turun yliopiston kauppakorkeakoulu), Kati Levoranta (Executive Vice President, operatiivinen johtaja, P2X Solutions Oy), Pekka Loikkanen (hallitusammattilainen), Tero Ojanperä (yrittäjä, hallitusammattilainen), Riitta Palomäki (hallitusammattilainen), Jaakko Pehkonen (rahoitusneuvos, kansantaloustieteen professori, Jyväskylän yliopisto), Timo Ritakallio (pääjohtaja, OP Ryhmä), Petri Sahlström (laskentatoimen ja rahoituksen professori, Oulun yliopisto) ja Olli Tarkkanen (toimitusjohtaja, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki).

Uusina jäseninä hallitukseen valittiin kauppatieteiden maisteri, eMBA Matti Kiuru (toimitusjohtaja, Länsi-Suomen Osuuspankki) ja kauppatieteiden maisteri Katja Kuosa-Kaartti (KHT-tilintarkastaja, Tilintarkastus Kuosa-Kaartti Oy). Jari Himasen ja Mervi Väisäsen hallitusjäsenyys päättyi 31.12.2023.

Hallitus valitsi 20.12.2023 keskuudestaan uudelle toimikaudelle puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sekä jäsenet hallituksen lakisääteisiin valiokuntiin. Hallituksen puheenjohtajana jatkaa Jaakko Pehkonen ja varapuheenjohtajana Jarna Heinonen.

OP Osuuskunta piti 23.4.2024 varsinaisen osuuskunnan kokouksen, jossa valittiin hallintoneuvoston jäsenet, tilintarkastaja ja kestävyysraportoinnin varmentaja.

Hallintoneuvostossa on 36 jäsentä. Osuuskunnan varsinaisessa kokouksessa valittiin uudelleen seuraavat erovuorossa olleet hallintoneuvoston jäsenet: toimitusjohtaja Kaisa Markula, toimitusjohtaja Ulf Nylund, toimitusjohtaja Teuvo Perätalo, henkilöstöjohtaja Titta Saksa ja aluetieteen professori Markku Sotarauta.

Uusiksi hallintoneuvoston jäseniksi valittiin: asiakkuusjohtaja Essi Alaluukas, lehtori Kati Antola, lakimies Sanna Ebeling, toimitusjohtaja Jouni Hautala, toimitusjohtaja Miia Hirvonen, toimitusjohtaja Ari Karhapää, toimitusjohtaja Juha Korhonen, toimitusjohtaja Leena Perämäki, toimitusjohtaja Eija Sipola, toimitusjohtaja Kirsi Soltin, toimitusjohtaja Agneta Ström-Hakala ja yrittäjä Antti Turkka.

Järjestäytymiskokouksessaan 23.4.2024 hallintoneuvosto valitsi hallintoneuvoston puheenjohtajiston. Puheenjohtajaksi valittiin hallituksen puheenjohtaja Annukka Nikola ja varapuheenjohtajiksi yrittäjä Taija Jurmu ja toimitusjohtaja Ari Väänänen.

Tilintarkastajaksi tilikaudelle 2024 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Lauri Kallaskari.

OP Ryhmän kestävyysraportoinnin varmentajaksi tilikaudelle 2024 valittiin varsinaisessa osuuskunnan kokouksessa kestävyystarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, jonka ilmoituksen mukaan päävastuullisena kestävyysraportointitarkastajana toimii KRT Tiina Puukkoniemi.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Omistaja-asiakkaiden lisäedut vuonna 2025

OP Ryhmä korottaa vuodelta 2025 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja

vuoden 2025 loppuun saakka. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaille on ensi vuonna arviolta yli 400 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän ja Nordean yhteisyrittäminen

OP Ryhmä ja Nordea perustavat yhteisyrittämyksen, jonka tavoitteena on ratkaista maksamisen haasteita Suomessa. Yhteisyrittäminen tarjoaa puhelinnumerolla toimivia maksamisen ratkaisuja kuluttajille pankkien omissa sovelluksissa sekä maksupalveluita kauppiaille ja yrityksille. Yhtiön palvelut ovat laajasti avoimia myös muille markkinatoimijoille. Toteutuakseen järjestely edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen (KKV) hyväksynnän. KKV tiedotti 29.10.2024 aloittavansa jatkokäsittelyn yhteisyrittämyksestä. Jatkokäsittelyssä KKV voi hyväksyä yrityskaupan sellaisenaan, määrätä ehtoja sen hyväksymiselle tai esittää, että markkinaoikeus kieltää kaupan. Tavoitteena on käynnistää yrityksen toiminta vuoden 2025 alkupuolella.

Loppuvuoden näkymät

Suomen talous kehittyi heikosti vuoden alkupuoliskolla. BKT supistui edellisestä vuodesta ja työttömyys nousi. Ennakoivien tietojen mukaan Suomen talous kääntyi kolmannella vuosineljänneksellä kasvuun. Hidastuvan inflaation ja laskevien korkojen myötä taloudella on edellytykset jatkaa elpymistä. Talouden näkymien riskit ovat yhä tavanomaista suuremmat. Geopoliittisten kriisien laajeneminen voi äkillisesti vaikuttaa sijoitusmarkkinoihin ja taloudelliseen toimintaympäristöön.

OP Ryhmän vuoden 2024 liikevoiton arvioidaan olevan suurempi kuin vuoden 2023 liikevoitto.

OP Ryhmän loppuvuoden tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät toimintaympäristön kehitykseen, korko- ja sijoitusympäristön muutoksiin sekä saamisten arvonalentumisten kehitykseen. Osavuositarkastuksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä. Käytettyjen vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty alla. Tunnuslukukaavat ovat johdettavissa osavuositarkastuksessa esitetyistä luvuista, joten erillisiä vaihtoehtoisten tunnuslukujen täsmäytyslaskelmia ei ole esitetty.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tunnusluku	Laskentakaava	Kuvaus
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa katsauskauden aikana.
Oman pääoman tuotto (ROE), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon omalle pääomalle on kertynyt tuottoa katsauskauden aikana, kun ei huomioida kuluksi kirjattuja omistaja-asiakkaille kertyneitä OP-bonuksia.
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Katsauskauden tulos x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt katsauskaudella tuottoa.
Koko pääoman tuotto (ROA), ilman OP-bonuksia, %	$\frac{(\text{Katsauskauden tulos} + \text{OP-bonukset verojen jälkeen}) \times (\text{tilikauden päivät/katsauskauden päivät})}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, kuinka paljon toimintaan sitoutuneelle pääomalle on kertynyt katsauskaudella tuottoa, kun ei huomioida kuluksi kirjattuja omistaja-asiakkaille kertyneitä OP-bonuksia.
Kulu–tuotto-suhde, %	$\frac{\text{Kulut yhteensä}}{\text{Tuotot yhteensä}} \times 100$	Tunnusluku kertoo, mikä on kulujen osuus tuotoista. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.
Tuotot yhteensä	Korkokate + Nettopalkkiotuotot + Vakuutuspalvelutulot + Tuotot sijoitustoiminnasta + Liiketoiminnan muut tuotot + Siirrot vakuutuspalvelutukseen	Tunnusluku kuvaa kaikkien tuottojen kehitystä.
Kulut yhteensä	Henkilöstökulut + Poistot ja arvonalentumiset + Liiketoiminnan muut kulut	Tunnusluku kuvaa kaikkien kulujen kehitystä.
Tuotot sijoitustoiminnasta	Vakuutuksen nettorahoitustuotot + Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot + Sijoitustoiminnan nettotuotot	Tunnusluku kuvaa kaikkien sijoitustoimintaan liittyvien tuottojen kehitystä.

Luottokanta	Tase erään Saamiset asiakkailta sisältyvät luotot ja tappiota koskeva vähennyserä. Luottokanta ei sisällä saamatta olevia korkoja tai johdannaisten arvostuseriä.		Asiakkaille myönnettyjen luottojen kokonaismäärä.
Saamisten arvonalentumiset luotto- ja takauskannasta, %	$\frac{\text{Saamisten arvonalentumiset x (tilikauden päivät/katsauskauden päivät)}}{\text{Luotto- ja takauskanta katsauskauden lopussa}}$	x 100	Tunnusluvulla kuvataan tuloslaskelmalle kirjattujen saamisten arvonalentumisten määrää suhteessa luotto- ja takauskantaan. Mitä matalampi tunnusluku on, sitä parempi.
Talletukset	Tase-erän Velat asiakkaille sisältämät talletukset. Talletukset eivät sisällä maksamattomia korkoja tai johdannaisten arvostuseriä.		Asiakkaiden talletusten kokonaismäärä.
Tappiota koskevan vähennyserän kattavuusaste (coverage ratio), %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä}}{\text{Luottoriskiä sisältävät taseen erät + taseen ulkopuolisten erien luottovasta-arvo}}$	x 100	Tunnusluvulla mitataan, paljonko odotettavissa olevien tappioiden määrä kattaa vastuun määrästä.
Maksukyvyttömyyden havainnointiaste (default capture rate), %	$\frac{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset, jotka olivat vaiheessa 2 vertailukaudella}}{\text{Uudet maksukyvyttömät sopimukset katsauskaudella}}$	x 100	Tunnusluvulla mitataan SICR-mallin (luottoriskin merkittävä kasvu) tehokkuutta, eli kuinka moni sopimus oli vaiheessa 2 ennen kuin se siirtyi vaiheeseen 3.
Asiakasliiketoiminnan tuotot	Korkokate + vakuutuspalvelutulos + nettopalkkiotuotot		Asiakasliiketoiminnan tuotot kuvaavat korkokatteen, vakuutuspalvelutuloksen ja nettopalkkiotuottojen kehittymistä. Suoraan asiakkailta saatavat tuotot esitetään pääosin näissä erissä.
Vahinkovakuutus: Yhdistetty kulusuhde, %	Riskisuhde + Toimintakulusuhde		Yhdistetty kulusuhde on keskeinen vahinkovakuutusyhtiön tehokkuutta kuvaava tunnusluku. Tunnusluku kertoo, riittävätkö maksutuotot tarkastelukaudella kattamaan yhtiön kulut.
Riskisuhde, %	$\frac{\text{Korvauskulut, netto}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$	x 100	Tunnusluku kertoo, kuinka suuri osuus maksutuotoista kuluu korvauksiin. Korvauskulut (netto) lasketaan vähentämällä vakuutuspalvelukuluista toimintakulut ja jälleenvakuuttajien osuus.
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Toimintakulut, netto}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$	x 100	Tunnusluku kertoo yhtiön toiminnan kulujen (hankinta-, hoito-, hallinto ja vahinkojen hoitokulut) käytön suhteessa maksutuottoihin.

Erillislaskentaan perustuvat tunnusluvut

Vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Omat varat yhteensä}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen kokonaisriskin määrään.
Tier 1 -vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (Tier 1)}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde, %	$\frac{\text{Ydinpääoma (CET1)}}{\text{Kokonaisriski}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen vakavaraisuutta ja kertoo ydinpääoman suhteen kokonaisriskin määrään.
Solvenssisuhde, %	$\frac{\text{Oma varallisuus}}{\text{Vakavaraisuuspääomavaatimus (SCR)}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa vakuutusyhtiön vakavaraisuutta ja kertoo oman varallisuuden suhteen kokonaisriskin määrään.
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	$\frac{\text{Ensisijainen pääoma (T1)}}{\text{Vastuiden määrä}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa luottolaitoksen velkaantuneisuutta ja kertoo ensisijaisen pääoman suhteen vastuiden kokonaismäärään.
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	$\frac{\text{Likvidit varat}}{\text{Likviditeetin ulosvirtaukset - likviditeetin sisään virtaukset stressitilanteessa}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiä, joka edellyttää pankilta riittäviä korkealaatuisia likvidejä varoja 30 päivää kestävästä akuutista stressiskenaariosta selviämiseen.
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	$\frac{\text{Pysyvä varainhankinta}}{\text{Pysyvän varainhankinnan vaade}}$	x 100	Pysyvän varainhankinnan tunnusluku kuvaa pitkän aikavälin likviditeettiriskiä, joka edellyttää pankilta riittävää määrää vakaita rahoituslähteitä suhteessa vakaita rahoituslähteitä edellyttäviin eriin. Tavoitteena on turvata varojen ja velkojen kestävää maturiteettirakennetta vuoden aikahorisontilla ja rajoittaa turvautumista liiaksi lyhytaikaiseen tukkuvarainhankintaan.
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuussuhde*	$\frac{\text{Ryhmittymän omat varat yhteensä}}{\text{Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä}}$	x 100	Tunnusluku kuvaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän vakavaraisuutta ja kertoo omien varojen suhteen omien varojen vähimmäismäärään.

Järjestämättömät saamiset vastuista, %	$\frac{\text{Järjestämättömät saamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa vakavissa maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuiden osuutta koko vastuukannasta. Järjestämättömillä saamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin saamisiin kohdistuvia taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömät saamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.
Ongelmasaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Ongelmasaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa maksuongelmissa olevien asiakkaiden vastuiden osuutta koko vastuukannasta. Ongelmasaamisilla tarkoitetaan yli 90 päivää erääntyneitä saamisia, muita riskillisiksi luokiteltuja saamisia sekä tällaisiin tai terveisiin saamisiin kohdistuvia asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuvia lainanhoitojoustoja. Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Järjestämättömien lainanhoitojoustojen lisäksi ongelmasaamisiin sisältyvät koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella ongelmasaamiseksi. Ongelmasaamiset esitetään bruttomääräisinä, niistä ei ole vähennetty odotettavissa olevia luottotappioita.
Terveet lainanhoitajustosaamiset vastuista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitajustosaamiset (brutto)}}{\text{Vastuut katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitajustosaamisten osuutta koko vastuukannasta. Terveitä lainanhoitajustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitajustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitajustosaamiseksi.

Terveet lainanhoitojoustosaamiset ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Terveet lainanhoitojoustosaamiset (brutto)}}{\text{Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa terveiden lainanhoitojoustosaamisten osuutta ongelmasaamisista, joihin sisältyy terveiden lainanhoitojoustosaamisten lisäksi järjestämättömät saamiset. Terveitä lainanhoitojoustosaamia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustosaamisiksi.
Tappiota koskeva vähennyserä (saamiset asiakkailta) ongelmasaamisista, %	$\frac{\text{Tappiota koskeva vähennyserä, joka kohdistuu tase-erään saamiset asiakkailta}}{\text{Ongelmasaamiset katsauskauden lopussa}} \times 100$	Tunnusluku kuvaa odotettavissa olevien tappioiden osuutta kaikista ongelmasaamisista. Ongelmasaamiin sisältyvät järjestämättömät saamiset sekä terveet lainanhoitojoustosaamiset.
Luotto- ja takauskanta	Luottokanta + takauskanta	Tunnusluku kuvaa annettujen luottojen ja takauksen yhteismäärää.
Vastuut	Luotto- ja takauskanta + korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Ongelmasaamisten ja järjestämättömien saamisten suhteutusperusteena käytetään luotto- ja takauskannan, korkosaamisten sekä käyttämättömien luottojärjestelyiden (nostamattomat luotot ja nostovarot) summaa.
Muut vastuut	Korkosaamiset + käyttämättömät luottojärjestelyt	Luotto- ja takauskannan lisäksi vastuita muodostuu korkosaamisista sekä käyttämättömistä luottojärjestelyistä (nostamattomat luotot ja nostovarot).

*Rava-suhdeluvussa on huomioitu siirtymäsäännökset.

Vakavaraisuustaulukot

Luottolaitosvakavaraisuus

Omat varat, milj. €	30.9.2024	31.12.2023
OP Ryhmän oma pääoma	17 672	16 262
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-1 514	-1 297
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	151	212
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	16 309	15 177
Aineettomat hyödykkeet	-307	-314
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-239	-216
Omista varoista vähennettävät osuuspääomat	-5	-198
Ennakoitu voitonjako	-176	-148
Järjestämättömien vastuiden kattamisvaatimuksesta puuttuva määrä	-262	-190
Ydinpääoma (CET1)	15 321	14 111
Ensisijainen pääoma (T1)	15 321	14 111
Debentuurilainat	1 278	1 308
Debentuurilainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	31	57
Yleiset luottoriskioikaisut	93	120
Toissijainen pääoma (T2)	1 402	1 484
Omat varat yhteensä	16 722	15 595
Kokonaisriski, milj. €	30.9.2024	31.12.2023
Luotto- ja vastapuoliriski	63 289	65 997
Standardimenetelmä (SA)	63 289	65 997
Valtio- ja keskuspankkivastuut	440	509
Luottolaitosvastuut	521	603
Yritysvastuut	25 284	27 591
Vähittäisvastuut	10 085	10 174
Kiinteistövakuudelliset vastuut	19 090	18 988
Maksukyvyttömät vastuut	2 136	2 309
Erityisen suuren riskin erät	1 536	1 697
Katetut joukkolainat	725	608
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavat yritykset (CIU)	186	201
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset	2 384	2 410
Muut	903	907
Keskusvastapuolen maksukyvyttömyysrahaston riskit	1	1
Arvopaperistetut erät	31	50
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	986	1 006
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	4 936	4 156
Vastuun arvonoikaus (CVA)	198	217
Muut riskit*	2 309	2 084
Kokonaisriski yhteensä	71 749	73 511

* Muuten kattamattomat riskit.

Suhdeluvut, %	30.9.2024	31.12.2023
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	21,4	19,2
Tier1-vakavaraisuussuhde	21,4	19,2
Vakavaraisuussuhde	23,3	21,2

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöstä, %	30.9.2024	31.12.2023
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	21,4	19,2
Tier1-vakavaraisuussuhde	21,4	19,2
Vakavaraisuussuhde	23,3	21,1

Pääomavaatimus, milj. €	30.9.2024	31.12.2023
Omat varat	16 722	15 595
Pääomavaatimus	11 038	10 558
Puskuri pääomavaatimukseen	5 684	5 037

Pääomavaatimus 15,4 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 1,5 prosenttia, järjestelmäriskipuskurivaatimuksesta 1,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 2,25 prosenttia, ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Luvuissa on huomioitu luottolaitosvakavaraisuuden toissijaisen oman pääoman siirtymäsäännökset.

Velkaantuneisuus, milj. €	30.9.2024	31.12.2023
Ensisijainen pääoma (T1)	15 321	14 111
Vastuut yhteensä	146 372	148 849
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	10,5	9,5

Vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) kuvaa velkaantuneisuutta, mittarin minimitaso on kolme prosenttia.

OP Ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. €	30.9.2024	31.12.2023
OP Ryhmän omat pääomat	17 672	16 262
Muut pankkitoiminnan ensi- ja toissijaiseen pääomaan luettavat erät	1 402	1 484
Muut omiin varoihin sisältyvät toimialakohtaiset erät	-449	-574
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-972	-1 000
Vakuutusliiketoiminnan arvostuserot*	713	855
Suunniteltu voitonjako	-176	-148
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät**	-51	48
Ryhmittymän omat varat yhteensä	18 140	16 928
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade***	10 684	10 227
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade*	1 665	1 511
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	12 349	11 738
Ryhmittymän vakavaraisuus	5 791	5 190
Ryhmittymän vakavaraisuussuhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä) (%)	147	144

* Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuuden mukaiset arvostuserot ja arvio SCR:sta

** Eläkevastuun ylikate, käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

*** Kokonaisriski x 15,4 %

Luvuissa on huomioitu luottolaitosvakavaraisuuden toissijaisen oman pääoman siirtymäsäännökset.

TAULUKKO-OSA

Tuloslaskelma

Mlj. €	Liite	Oikaistu		Oikaistu	
		1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot		4 105	3 331	1 339	1 280
Korkotuotot		575	348	221	144
Korkokulut		-2 562	-1 759	-849	-700
Korkokate	3	2 118	1 919	712	723
Saamisten arvonalentumiset	4	-72	-170	-5	-72
Palkkiotuotot		695	759	229	240
Palkkiokulut		-97	-103	-30	-36
Nettopalkkiotuotot	5	599	656	199	205
Vakuutusmaksutuotot		1 575	1 466	534	499
Vakuutuspalvelukulut		-1 451	-1 369	-446	-438
Jälleenvakuutusosimusten nettotuotot		-28	-38	-30	-11
Vakuutuspalvelutulos	6	95	58	58	51
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		-568	-89	-296	155
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)		3	-13	2	-3
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)	7	-565	-102	-294	152
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	8	43	24	26	6
Sijoitustoiminnan nettotuotot	9	942	371	418	-114
Liiketoiminnan muut tuotot		31	28	6	7
Henkilöstökulut		-781	-702	-247	-218
Poistot ja arvonalentumiset		-107	-137	-38	-45
Liiketoiminnan muut kulut	10	-741	-725	-240	-221
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen		387	348	124	112
Liiketoiminnan kulut		-1 242	-1 216	-401	-373
Lilkevoitto (-tappio)		1 948	1 570	720	584
Tulos ennen veroja		1 948	1 570	720	584
Tuloverot		-388	-312	-143	-116
Kauden tulos		1 561	1 258	576	468
Jakautuminen:					
Omistajien osuus kauden tuloksesta		1 552	1 252	574	467
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden tuloksesta		8	6	2	0
Yhteensä		1 561	1 258	576	468

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen 1.1.-30.6.2024 liitetiedossa 1.

Laaja tuloslaskelma

Mlj. €	Liite	Oikaistu		Oikaistu	
		1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Kauden tulos		1 561	1 258	576	468
Erät joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)		51	32	36	43
Muutokset omassa luottoriskissä käypään arvoon arvostetuista veloista		-10		0	
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	14	13	-32	-25	-21
Rahavirran suojauksesta	14	76	27	81	13
Muuntoerot					
Tuloverot					
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)		-10	-6	-3	-4
Muutokset omassa luottoriskissä käypään arvoon arvostetuista veloista		2		0	
Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Käypään arvoon arvostamisesta	14	-3	6	5	4
Rahavirran suojauksesta	14	-15	-5	-16	-3
Muut laajan tuloksen erät		104	22	78	32
Kauden laaja tulos		1 664	1 279	654	499
Kauden laajan tuloksen jakautuminen:					
Omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		1 656	1 273	651	499
Määräysvallattomien omistajien osuus kauden laajasta tuloksesta		8	6	2	0
Yhteensä		1 664	1 279	654	499

Tase

Mlj. €	Liite	Oikaistu		
		30.9.2024	31.12.2023	1.1.2023
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	16	17 434	19 755	35 004
Saamiset luottolaitoksilta	16	643	858	798
Saamiset asiakkailta	16	97 806	98 316	98 782
Johdannaissopimukset	16, 19	2 367	3 106	3 889
Sijoitusomaisuus		23 700	22 029	20 830
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	16	13 808	12 581	11 597
Jälleenvakuutus sopimusvarat	11	131	106	245
Aineettomat hyödykkeet		1 034	1 065	1 153
Aineelliset hyödykkeet		402	398	423
Muut varat		1 973	1 560	2 037
Tuloverosaamiset		44	22	59
Laskennalliset verosaamiset		233	251	605
Varat yhteensä		159 575	160 047	175 422
Velat luottolaitoksille	16	96	74	12 311
Velat asiakkaille	16	78 530	77 178	81 552
Johdannaissopimukset	16, 19	2 210	2 994	4 197
Vakuutus sopimusvelat	12	11 904	11 589	11 446
Jälleenvakuutus sopimusvelat	12	0	0	2
Velat sijoitus sopimuksista	16	8 841	7 944	7 211
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	13	33 657	37 689	37 530
Varaukset ja muut velat		3 970	3 674	3 599
Tuloverovelat		104	156	67
Laskennalliset verovelat		1 153	1 073	1 455
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 437	1 414	1 384
Velat yhteensä		141 903	143 785	160 753
Oma pääoma				
OP Ryhmän omistajien osuus				
Osuuspääoma				
Jäsenosuudet		220	219	217
Tuotto-osuudet		3 223	3 335	3 369
Käyvän arvon rahasto	14	-219	-290	-360
Muut rahastot		2 172	2 172	2 172
Kertyneet voittovarot		12 141	10 703	9 153
Määräysvallattomien omistajien osuus		135	124	118
Oma pääoma yhteensä		17 672	16 262	14 668
Velat ja oma pääoma yhteensä		159 575	160 047	175 422

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositiedon 1.1.-30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Oman pääoman muutoslaskelma

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2023	3 586	-360	2 172	9 153	14 550	118	14 668
Kauden laaja tulos		-4		1 277	1 273	6	1 279
Kauden tulos				1 252	1 252	6	1 258
Muut laajan tuloksen erät		-4		25	22		22
Voitonjako				-144	-144	-4	-148
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-64				-64		-64
Muut			0	0	0	-16	-16
Oma pääoma 30.9.2023	3 522	-364	2 172	10 286	15 615	104	15 719

Omistajille kuuluva oma pääoma

Milj. €	Osuus- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2024	3 554	-290	2 172	10 703	16 139	124	16 262
Kauden laaja tulos		71		1 585	1 656	8	1 664
Kauden tulos				1 552	1 552	8	1 561
Muut laajan tuloksen erät		71		33	104		104
Voitonjako				-148	-148	-3	-151
Jäsen- ja tuotto-osuuksien muutokset	-110				-110		-110
Muut				0	0	7	6
Oma pääoma 30.9.2024	3 443	-219	2 172	12 141	17 537	135	17 672

Rahavirtalaskelma

MIJ. €	1-9/2024	Oikaistu 1-9/2023
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	1 561	1 258
Oikaisut kauden tulokseen	398	434
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-731	248
Saamiset luottolaitoksilta	233	-212
Saamiset asiakkailta	801	372
Johdannaissopimukset	18	-143
Sijoitusomaisuus	-1 110	150
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	-238	30
Jälleenvakuutus sopimusvarat	-25	-15
Muut varat	-410	65
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	1 858	-18 902
Velat luottolaitoksille	23	-12 236
Velat asiakkaille	1 099	-7 168
Johdannaissopimukset	-195	196
Vakuutus sopimusvelat	316	-153
Jälleenvakuutus sopimusvelat	0	-2
Velat sijoitus sopimuksista	0	0
Varaukset ja muut velat	616	461
Maksetut tuloverot	-389	-192
Saadut osingot	43	37
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	2 740	-17 117
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-73	-92
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	9	4
B. Investointien rahavirta yhteensä	-64	-88
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, muutos	1	-17
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, muutos	-4 713	-2 597
Osuus- ja osakepääoman, lisäykset	83	98
Osuus- ja osakepääoman vähennykset	-194	-162
Maksetut osingot ja osuus pääoman korot	-148	-144
Vuokrasopimusvelat	-26	-25
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-4 997	-2 847
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	-2 320	-20 052
Rahavarat kauden alussa	19 947	35 656
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	21	-62
Rahavarat kauden lopussa	17 647	15 542
Saadut korot	8 035	5 726
Maksetut korot	-5 419	-3 659
Rahavarat		
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	17 434	15 297
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	212	244
Yhteensä	17 647	15 542

Liitetaulukot

1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset
2. Segmenttiraportointi
3. Korkokate
4. Saamisten arvonalentumiset
5. Nettopalkkiotuotot
6. Vakuutuspalvelutulot
7. Vakuutuksen nettorahoituskulut
8. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot
9. Sijoitustoiminnan nettotuotot
10. Liiketoiminnan muut kulut
11. Jälleenvakuutus sopimusvarat
12. Vakuutus sopimusvelat
13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
14. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen
15. Annetut vakuudet
16. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu
17. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti
18. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
19. Johdannaissopimukset
20. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma
21. Lähipiiritapahtumat

Liite 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus on laadittu IAS 34 -standardin Osavuositarkastukset ja vuoden 2023 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan. Laatimisperiaatteiden ja esittämisen vuoden 2024 muutokset on kuvattu alempana omassa osiossaan.

Osavuositarkastus on tilintarkastamaton. Kaikki osavuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Osavuositarkastus on julkaistu suomen, englannin ja ruotsin kielellä. Suomenkielinen osavuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 ensimmäisellä vuosineljänneksellä. Segmentin englanninkieliseen nimeen ei tullut muutosta.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet

Osavuositarkastusta laadittaessa tehdään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa toteumasta. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Osavuositarkastuksen laadinnassa johdon harkintaa on käytetty erityisesti odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa ja vakuutus sopimusten arvostamisessa.

Odotettavissa olevat luottotappiot

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) laskentamallien määrittämiseen liittyy johdon harkintaa.

Varsinainen ECL-lukujen laskenta suoritetaan ECL-malleilla, jotka perustuvat havaittavissa olevien syöttötietojen käyttöön, paitsi jos kyseessä on pääsääntöisesti vaiheessa 2 tai 3 ja tarkkailulistalla oleva suuri yritys vastuu, jolloin ECL lasketaan asiantuntija-arvioon perustuvalla kassavirtaperusteisella ECL-menetelmällä.

Eryyisesti tilanteissa, joissa ECL-mallit eivät riittävästi pysty huomioimaan ennakoimatonta tapahtumaa tai olosuhteita, käytetään johdon harkintaan perustuvia lisävarauksia (management overlay) suoraan ECL-lukuihin (ns. post-model adjustments). Niissä harkintaa käytetään erityisesti käytetyn skenaarion valinnassa. Ne ovat tarkoitettu vain väliaikaiseen käyttöön siihen asti, kunnes varauksen aiheuttama ennakoimatonta tapahtuma tai olosuhde on saatu huomioitua ECL-malleissa.

Muilta kuin edellä esitetyin osin odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan sisältyvä johdon harkinta ja arviot sisältyvät vuoden 2023 tilinpäätökseen.

Osavuositarkastuksen liitetiedossa 4. Saamisten arvonalentumiset kuvataan osavuositarkastuksen laadinnassa tehty johdon harkinta.

Katsauskauden keskeiset tapahtumat

Omistaja-asiakkaiden lisäedut

OP Ryhmä käyttää osan parantuneesta kannattavuudestaan tarjoamalla omistaja-asiakkaille lisäetuja. OP Ryhmä korotti vuodelta 2024 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Vuonna 2024 OP-bonuksia kertyy yhteensä arviolta yli 300 miljoonaa euroa.

Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka. Tämän edun arvo vuodelta 2024 on arviolta 90 miljoonaa euroa ja arviolta 90 miljoonaa euroa vuodelta 2025.

Lakiluonnos finanssialan asiakasbonusten verokäytäntöjen muuttamisesta

Huhtikuussa lausuntokierrokselle tullut Suomen hallituksen hallitusohjelmakirjauksen mukainen esitys OP-bonuksiin vaikuttavasta, finanssialan asiakasbonusten verotuskäytäntöihin liittyvästä lakimuutoksesta eteni syyskuussa eduskunnan käsiteltäväksi. Toteutuessaan lakiehdotus vaikuttaisi pankkipalveluista kertyvien ja vakuutusmaksuihin käytettävien OP-bonusten verokohteluun. Lakiluonnoksessa esitetään, että finanssialan asiakasbonukset tulkittaisiin veronalaisiksi, jos niitä käytettäisiin muihin kuin palveluihin, joista niitä on kertynyt. OP Ryhmä on valmistautunut finanssialan bonusten verotuskäytäntöjen mahdolliseen muutokseen vuoden 2026 alussa ja OP Ryhmän omistaja-asiakkaat saavat jatkossakin vähintään entisen tasoiset taloudelliset edut mahdollisista lakimuutoksista huolimatta.

OP liittyy Euribor-paneeliin

OP Ryhmä tiedotti kesäkuussa OP Yrityspankki Oyj:n liittyvän jäseneksi Euribor-viitekorkoja hallinnoivaan paneeliin. Paneelissa on tällä hetkellä 19 merkittävää pankkia eri puolilta Eurooppaa. OP Yrityspankki täydentää kokoonpanoa, jossa ei ole muita pohjoismaisia pankkeja. Euribor-viitekorkoja hallinnoi European Money Markets Institute (EMMI), joka vastaa viitekorkojen laskentaperiaatteista ja julkaisemisesta.

Uusi OP Ryhmän varallisuudenhoidon johtaja

OP Ryhmä tavoittelee merkittävää kasvua varallisuudenhoidon palveluissa. KTM Hanna Porkka (53) aloitti 1.4.2024 OP Ryhmän varallisuudenhoidosta vastaavana johtajana ja OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenenä.

OP Ryhmä Suomen vetovoimaisin työnantaja kaupallisella alalla

OP Ryhmä menestyi Universumin vuosittaisessa tutkimuksessa, jossa selvitetään Suomen vetovoimaisimmat työnantajat eri alojen ammattilaisten ja opiskelijoiden keskuudessa. Syyskuussa julkaistuissa tuloksissa OP Ryhmä nousi Suomen vetovoimaisimmaksi työnantajaksi kaupallisen alan ammattilaisten keskuudessa. IT-alalla OP Ryhmä nousi neljänneksi. OP Ryhmän tulokset olivat sen mittaushistorian parhaat kaikissa kategorioissa.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Omistaja-asiakkaiden lisäedut vuonna 2025

OP Ryhmä korottaa vuodelta 2025 kertyviä OP-bonuksia omistaja-asiakkailleen 40 prosentilla vuoden 2022 normaaliin tasoon verrattuna. Omistaja-asiakkaat saavat myös päivittäiset pankkipalvelut ilman kuukausimaksuja vuoden 2025 loppuun saakka. Näiden etujen yhteenlaskettu arvo omistaja-asiakkaille on ensi vuonna arviolta yli 400 miljoonaa euroa.

OP Ryhmän ja Nordean yhteisyrittäminen

OP Ryhmä ja Nordea perustavat yhteisyrittäksen, jonka tavoitteena on ratkaista maksamisen haasteita Suomessa. Yhteisyrittäminen tarjoaa puhelinnumerolla toimivia maksamisen ratkaisuja kuluttajille pankkien omissa sovelluksissa sekä maksupalveluita kauppiaille ja yrityksille. Yhtiön palvelut ovat laajasti avoimia myös muille markkinatoimijoille. Toteutuakseen järjestely edellyttää Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen (KKV) hyväksynnän. KKV tiedotti 29.10.2024 aloittavansa jatkokäsittelyn yhteisyrittämisestä. Jatkokäsittelyssä KKV voi hyväksyä yrityskaupan sellaisenaan, määrätä ehtoja sen hyväksymiselle tai esittää, että markkinaoikeus kieltää kaupan. Tavoitteena on käynnistää yrityksen toiminta vuoden 2025 alkupuolella.

Laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset

Tase- ja tuloslaskelmakaavan esittämisen korjaaminen

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tulos- ja tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. OP Ryhmän uusi tulos- ja tasekaava kuvaa ryhmän toimintaa aiempaa paremmin. Muutokset on tehty takautuvasti vuodelle 2023. Puolivuosikatsauksen 1.1. –30.6.2024 liitetiedossa 1.

Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset esitetään muutokset takautuvasti vuodelle 2023.

Liite 2. Segmenttiraportointi

Segmenttikohtaiset tiedot

Tulos tammi-syyskuu 2024, milj. €	Osuuspankki	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot*	3 213	1 710	1	2 091	-2 336	4 680
Korkokulut	-1 598	-1 217	0	-2 089	2 344	-2 562
Korkokate	1 615	493	1	2	8	2 118
josta segmenttien väliset erät	0	-287		287	0	0
Saamisten arvonalentumiset	-57	-15		0	0	-72
Palkkiotuotot	497	272	55	16	-146	695
Palkkiokulut	-39	-126	-24	-15	107	-97
Nettopalkkiotuotot	458	146	32	1	-39	599
Vakuutusmaksutuotot			1 575		0	1 575
Vakuutuspalvelukulut			-1 451		0	-1 451
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot			-28			-28
Vakuutuspalvelutulos			95			95
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-568		0	-568
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			3		0	3
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-565			-565
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	0	25	0	4	14	43
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-4	0	930	0	16	942
Liiketoiminnan muut tuotot	47	21	1	591	-630	31
Henkilöstökulut	-393	-82	-134	-198	25	-781
Poistot ja arvonalentumiset	-31	-1	-28	-48	1	-107
Liiketoiminnan muut kulut	-599	-170	-261	-348	636	-741
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen			387		0	387
Liiketoiminnan kulut	-1 023	-253	-36	-594	663	-1 242
Liikevoitto (-tappio)	1 037	418	458	4	32	1 948
Tulos ennen veroja	1 037	418	458	4	32	1 948

Sisäisten erien eliminoinnista aiheutuva käyvän arvon suojauslaskennan laskennallinen tehottomuus esitetään konsernieliminoinneissa.

Oikaistu Tulos tammi-syyskuu 2023, milj. €	Osuuspankki	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Korkotuotot*	2 526	355	1	1 709	-912	3 679
Korkokulut	-1 067	86	-1	-1 723	946	-1 759
Korkokate	1 459	441	0	-13	33	1 919
josta segmenttien väliset erät	0	-264		265		0
Saamisten arvonalentumiset	-107	-63		0	0	-170
Palkkiotuotot	560	274	51	16	-141	759
Palkkiokulut	-36	-131	-23	-17	103	-103
Nettopalkkiotuotot	524	143	28	-1	-38	656
Vakuutusmaksutuotot			1 466		0	1 466
Vakuutuspalvelukulut			-1 369		0	-1 369
Jälleenvakuutus sopimusten nettotuotot			-38			-38
Vakuutuspalvelutulos			58		0	58
Vakuutukseen liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-89			-89
Jälleenvakuutuksiin liittyvät nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-13			-13
Vakuutuksen nettorahoitustuotot (+)/-kulut (-)			-102			-102
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot	2	43	0	12	-32	24
Sijoitustoiminnan nettotuotot	-11	0	343	5	34	371
Liiketoiminnan muut tuotot	42	17	4	536	-571	28
Henkilöstökulut	-365	-76	-124	-168	31	-702
Poistot ja arvonalentumiset	-34	-3	-37	-64	1	-137
Liiketoiminnan muut kulut	-591	-182	-220	-309	576	-725
Siirrot vakuutuspalvelutulokseen			348		0	348
Liiketoiminnan kulut	-990	-260	-33	-541	608	-1 216
Liikevoitto (-tappio)	919	321	298	-2	34	1 570
Tulos ennen veroja	919	321	298	-2	34	1 570

* Korkotuotot sisältää tuloslaskelman efektiivisen koron menetelmällä lasketut korkotuotot ja muut korkotuotot.

Tase 30.9.2024, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	40	159		17 235		17 434
Saamiset luottolaitoksilta	25 009	131	576	12 489	-37 561	643
Saamiset asiakkailta	70 395	27 700	0	-12	-276	97 806
Johdannaissopimukset	897	3 294	47	48	-1 919	2 367
Sijoitusomaisuus	1 426	611	9 625	17 769	-5 731	23 700
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			13 808			13 808
Jälleenvakuutusopimusvarat			131			131
Aineettomat hyödykkeet	12	178	612	170	62	1 034
Aineelliset hyödykkeet	263	2	3	138	-5	402
Muut varat	278	764	509	516	-94	1 973
Tuloverosaaminen	3	1	40			44
Laskennallinen verosaaminen	80	2	71	43	37	233
Varat yhteensä	98 403	32 842	25 421	48 396	-45 487	159 575
Velat luottolaitoksille	9 513	9	48	25 789	-35 262	96
Velat asiakkaille	62 899	14 172		3 829	-2 370	78 530
Johdannaissopimukset	1 005	2 954	21	148	-1 918	2 210
Vakuutusopimusvelat			11 904		0	11 904
Jälleenvakuutusopimusvelat			0			0
Velat sijoitusopimuksista			8 841			8 841
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 539	2 333		17 417	-632	33 657
Varaukset ja muut velat	844	1 588	315	1 255	-30	3 970
Tuloverovelka	63	2	14	25		104
Laskennalliset verovelat	487	0	266	393	7	1 153
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0		380	1 437	-380	1 437
Velat yhteensä	89 350	21 058	21 788	50 292	-40 586	141 903
Oma pääoma						17 672
Oikaistu						
Tase 31.12.2023, milj. €	Osuuspankit	Yritys-pankki	Vakuutus	Ryhmä-toiminnot	Konserni-eliminoinnit	OP Ryhmä
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	45	125		19 585	0	19 755
Saamiset luottolaitoksilta	24 254	209	570	12 793	-36 968	858
Saamiset asiakkailta	70 593	28 140	0	56	-472	98 316
Johdannaissopimukset	1 066	4 366	57	79	-2 462	3 106
Sijoitusomaisuus	455	558	9 520	16 299	-4 802	22 029
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			12 581			12 581
Jälleenvakuutusopimusvarat			106			106
Aineettomat hyödykkeet	22	179	634	169	62	1 065
Aineelliset hyödykkeet	260	3	3	137	-4	398
Muut varat	365	176	499	614	-95	1 560
Tuloverosaaminen	2	1	20			22
Laskennallinen verosaaminen	100	1	62	48	41	251
Varat	97 161	33 757	24 050	49 780	-44 701	160 047
Velat luottolaitoksille	10 725	10	59	25 155	-35 875	74
Velat asiakkaille	61 318	13 590		3 603	-1 333	77 178
Johdannaissopimukset	1 251	3 928	25	251	-2 461	2 994
Vakuutusopimusvelat			11 589			11 589
Jälleenvakuutusopimusvelat			0			0
Velat sijoitusopimuksista			7 944			7 944
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14 266	2 466		21 597	-639	37 689
Varaukset ja muut velat	733	1 116	316	1 539	-30	3 674
Tuloverovelka	102	4	49	1	0	156
Laskennalliset verovelat	479	0	199	390	5	1 073
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	0	0	380	1 414	-380	1 414
Velat	88 874	21 114	20 561	53 950	-40 714	143 785
Oma pääoma						16 262

Vähittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 alussa.

Liite 3. Korkokate

Mlj. €	Oikaistu		Oikaistu	
	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Korkotuotot*				
Saamiset luottolaitoksilta**	487	481	154	154
Saamiset asiakkailta				
Lainat**	3 510	2 783	1 153	1 099
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-118	-111	-35	-34
Rahoitusleasingsaamiset**	76	62	25	24
Suojauslaskennan arvostuserät	331	-989	393	-26
Yhteensä	3 799	1 745	1 536	1 063
Saamistodistukset				
Arvostettava käypään arvoon tulosvaikutteisesti	0	0	0	0
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	122	93	42	36
Jaksotettu hankintameno**	32	3	12	1
Suojauslaskennan arvostuserät	217	58	335	-21
Yhteensä	371	155	389	16
Johdannaissopimukset***				
Käyvän arvon suojaus	57	1 289	-502	202
Rahavirran suojaus	-84	-54	-20	-29
Yhteensä	-27	1 235	-522	171
Velat luottolaitoksille				
Korot**	0	0	0	0
Velat asiakkaille				
Negatiiviset korot**	0	3	-4	1
Muut	51	60	14	22
Yhteensä	4 680	3 679	1 567	1 427
Korkokulut				
Velat luottolaitoksille				
Korkokulut veloista luottolaitoksille	1	-76	0	-75
Suojauslaskennan arvostuserät	-138	-60	-195	-139
Yhteensä	-137	-136	-195	-8
Velat asiakkaille				
Talletukset	-1 153	-558	-541	-232
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-61	-49	-21	-17
Yhteensä	-1 213	-607	-562	-249
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat				
Korkokulut yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-526	-476	-171	-176
Suojauslaskennan arvostuserät	-413	-81	-573	-49
Yhteensä	-939	-556	-744	-224
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				
Muut	-22	-28	-7	9
Suojauslaskennan arvostuserät	-21	-14	-13	-32
Yhteensä	-45	-41	-20	-19
Johdannaissopimukset***				
Käyvän arvon suojaus	-185	-415	683	-194
Muut	19	56	6	20
Yhteensä	-167	-360	689	-175
Saamiset luottolaitoksilta				
Negatiiviset korot	0	0	0	0
Muut	-60	-59	-16	-24
Yhteensä	-2 562	-1 759	-849	-700
Korkokate yhteensä	2 118	1 919	718	727

* Korkotuotot sisältää tuloslaskelman efektiivisen koron menetelmällä lasketut korkotuotot ja muut korkotuotot.

** Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot olivat yhteensä 4 105 miljoonaa euroa (3 331). Efektiivisen koron menetelmää käyttäen lasketut korkotuotot kirjataan jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista taseen eristä.

*** Sisältää johdannaisten arvostuksen ja korot.

Liite 4. Saamisten arvonalentumiset

Mlj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Luotto- ja takaustappioiden poistetut saamiset	-53	-54	-18	-15
Palautukset poistetuista saamisista	15	12	5	4
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-34	-128	8	-61
Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) saamistodistuksista	-1	0	0	0
Saamisten arvonalentumiset yhteensä	-72	-170	-5	-72

Luottoriskille alttina olevat vastuut ja niiden tappiota koskeva vähennyserä

Odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss, ECL) laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain

Alla olevissa taulukoissa on kuvattu odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvia vastuita. Taseen ulkopuolinen vastuu esitetään luottovasta-arvokertoimella ("CCF-kerroin") oikaistuna.

Vastuut	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Vastuut yhteensä
30.9.2024, Milj. €						
Saamiset asiakkailta (brutto)						
Osuuspankit	54 620	11 920	72	11 992	2 387	68 999
Yrityspankki	24 178	2 528	898	3 426	671	28 274
Saamiset asiakkailta yhteensä	78 798	14 448	970	15 418	3 058	97 274
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja limittit						
Osuuspankit	1 731	366	1	367	11	2 109
Yrityspankki	3 919	79	1	80	10	4 008
Nostovarot ja limittit yhteensä	5 649	445	2	447	21	6 117
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Osuuspankit	756	28		28	14	799
Yrityspankki	2 617	145		145	32	2 795
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 373	174		174	46	3 594
Saamistodistukset*						
Ryhmätoiminnot	13 915	50		50	3	13 967
Saamistodistukset yhteensä	13 915	50		50	3	13 967
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	101 736	15 117	972	16 088	3 128	120 952

Tappiota koskeva vähennyserä arvonalentumisvalheittain

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limittit*	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Tappiota koskeva vähennyserä yhteensä
30.9.2024, Milj. €						
Saamiset asiakkailta						
Osuuspankit	-17	-154	-9	-163	-439	-618
Yrityspankki	-27	-68	-16	-84	-187	-297
Saamiset asiakkailta yhteensä	-43	-221	-25	-247	-626	-916
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Osuuspankit	0	-1		-1	-4	-6
Yrityspankki	-2	-15		-15	-21	-38
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-2	-16		-16	-26	-45
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-2	-3
Saamistodistukset yhteensä	-1	-1		-1	-2	-3
Yhteensä	-47	-238	-25	-263	-654	-964

* Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Yhteenveto ja tunnusluvut 30.9.2024	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yll 30 pv eräntyneet	Yll 30 pv eräntyneet	Yhteensä		Yhteensä
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät						
Osuuspankit	57 108	12 314	74	12 387	2 412	71 907
Yrityspankki	30 713	2 753	898	3 651	713	35 077
Tapplota koskeva vähennyserä						
Osuuspankit	-17	-155	-9	-164	-444	-625
Yrityspankki	-29	-82	-16	-99	-208	-336
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Osuuspankit	-0,03 %	-1,26 %	-12,21 %	-1,32 %	-18,39 %	-0,87 %
Yrityspankki	-0,09 %	-3,00 %	-1,82 %	-2,71 %	-29,25 %	-0,96 %
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	87 821	15 067	972	16 038	3 125	106 985
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-46	-237	-25	-263	-652	-960
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,05 %	-1,58 %	-2,61 %	-1,64 %	-20,86 %	-0,90 %
Saamistodistukset kirjanpitoarvo						
Ryhmätoiminnot	13 915	50		50	3	13 967
Tapplota koskeva vähennyserä						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-2	-3
Kattavuusaste (Coverage ratio), %						
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-1,01 %		-1,01 %	-62,00 %	-0,02 %
Saamistodistukset yhteensä	13 915	50		50	3	13 967
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-1	-1		-1	-2	-3
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-1,01 %		-1,01 %	-62,00 %	-0,02 %

Alla olevassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvien vastuiden muutos arvonalentumisvaiheittain seuraavien tekijöiden vaikutuksesta:

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2024	89 032	15 948	3 159	108 139
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset	-5 911	5 679		-232
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset	-253		234	-19
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	3 485	-3 714		-230
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset		-598	539	-58
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset	51		-56	-4
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset		279	-307	-28
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	11 840	592	177	12 609
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-6 740	-1 854	-477	-9 071
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset	-3 683	-293	-120	-4 096
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut		0	-25	-25
Saamiset aslakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 30.9.2024	87 821	16 038	3 125	106 985

Alla olevassa taulukossa esitetään tappiota koskevan vähennyserän muutos arvonalentumisvaiheittain:

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2024	57	256	614	927
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-4	34		30
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		28	27
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-31		-29
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-19	72	52
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-6	-6
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		7	-30	-22
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	9	19	41	69
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-6	-26	-72	-104
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	-12	24	24	35
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennykset		0	-18	-18
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	-11	7	38	34
Tapplota koskeva vähennyserä 30.9.2024	46	263	652	960
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-9/2024	-2	-15	9	-8

Alla on esitetty johdon harkintaa sisältävien lisävarausten ("management overlay") laskennassa käytettyjä oletuksia.

OP Ryhmä on arvioinut inflaation ja euriborkorkojen nousun sekä asuntovakuuksien hinnan laskun vaikutuksia asuntoluottojen luottoriskiä. Arviointi tehtiin stressitestinä, jossa mitattiin kotitalouksien kassavirtaa ja arvioitiin sen perusteella mahdollisia asiakkaita, joiden maksukyky on vaarantunut. Analyysin perusteella tehtiin Q4/2022 johdon harkintaa perustuva lisävaraus 42,4 miljoonaa euroa, jota on Q3/2023 alennettu 6,4 miljoonaa euroa inflaation vaikutuksen poistuttua stressitestistä. Lisäksi varaus on laajennettu kattamaan kaikki henkilöasiakkaiden vastuut. Henkilöasiakkaiden varauksen stressitesti päivitettiin Q4/2023 uusilla oletuksilla. Oletuksena on, että korkotasoa laskee hitaasti, työttömyysaste nousee 8 prosenttiin ja asuntojen hinnat laskevat edelleen 2 prosenttia. Varaus päivitettiin Q3/2024 oletuksilla, että 12 kuukauden euribor on 2,53 prosenttia ja työttömyysaste on 7,98 prosenttia Q3/2025 ja että asuntojen hinnat pysyvät ennallaan Q3/2024–Q3/2025 välisenä aikana. Varaus pieneni Q2/2024 1,1 miljoonaa euroa ja Q3/2024 2,0 miljoonaa euroa.

Rakentamisen toimialaan tehtiin Q4/2022 OP Ryhmän analyysin perusteella 5,3 miljoonaa euron johdon harkintaa perustuva lisävaraus. Analyysi päivitettiin Q2/2023 toimialan edelleen heikentyneiden näkemien johdosta. Analyysi tehtiin perusskenaarion (60 prosentin paino) ja heikon skenaarion (40 prosentin paino) stressitestinä oletuksilla, että liikevaihto laskee 20 prosenttia / 35 prosenttia, kannattavuus heikentyy 20 prosenttia / 40 prosenttia, omavaraisuusaste laskee 10 prosenttia / 20 prosenttia, korkotasoa on 4 prosenttia / 6 prosenttia sekä uusien asuntojen hinnat ovat laskeneet 15 prosenttia / 30 prosenttia. Päivityksen perusteella varausta kasvatettiin 11,7 miljoonaa euroa 17,0 miljoonaa euroon. Varaus päivitettiin Q4/2023 stressaamalla luottoluokkia eri skenaarioissa. Lisäksi varaus laajennettiin kattamaan myös pienet rakennusalan yritykset. Rakennusalan heikkojen näkemien odotetaan jatkuvan vuoteen 2025 saakka. Varausta kasvatettiin 21,7 miljoonaa euroa 38,7 miljoonaa euroon Q4/2023. Q2/2024 varausta purettiin 3,2 miljoonaa euroa ja edelleen 17,5 miljoonaa euroa Q3/2024, koska alhaisen valmistusasteen rakennuskanta ja vastuiden määrä oli pienentynyt. Lisäksi vastuuta oli siirretty asiantuntija-arvioiden piiriin.

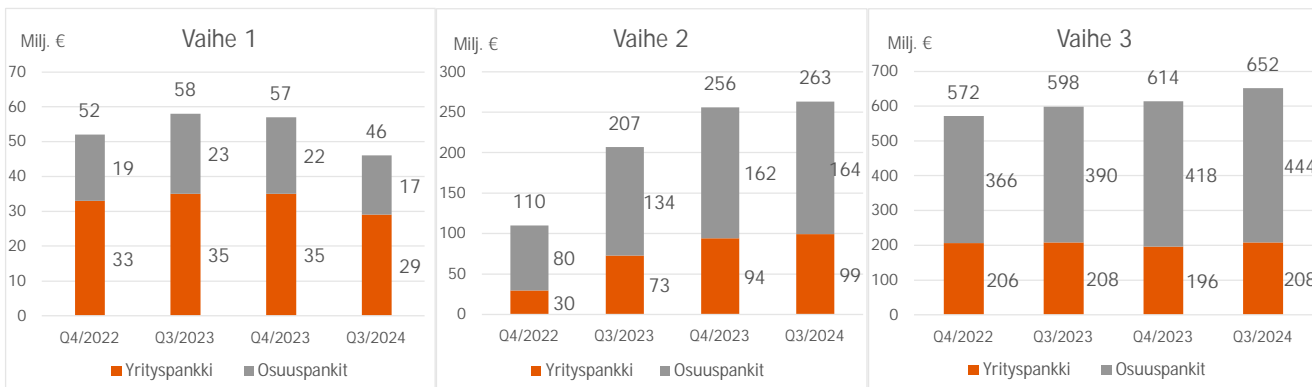
Kiinteistötoimialaan tehtiin Q2/2023 johdon harkintaan perustuva 27,2 miljoonan euron lisävaraus perustuen toimialan heikentyneisiin näkymiin. Analyysi tehtiin perusskenaarion (70 prosentin paino) ja heikon skenaarion (30 prosentin paino) stressitestinä oletuksilla, että liikevaihto kasvaa 3 prosenttia / 0 prosenttia, kannattavuus heikentyy 5 prosenttia / 10 prosenttia, omavaraisuusaste heikkenee 10 prosenttia / 20 prosenttia ja korkotaso on 4 prosenttia / 6 prosenttia. Varaus on päivitetty Q4/2023 ja sitä purettiin 13 miljoonaa euroa 14,2 miljoonaan euroon, koska inflaation ja korkotason nousu on jo suurimmaksi osaksi realisoitunut ja luottoluokituksen päivitykset on tehty. Varausta purettiin Q2/2024 samasta syystä 4,6 miljoonaa euroa ja Q3/2024 2,8 miljoonaa euroa, minkä jälkeen varauksista on jäljellä 6,8 miljoonaa euroa.

Vuoden 2021 lopussa OP Ryhmä teki 34 miljoonan euron johdon harkintaan perustuvan lisävarauksen liikekiinteistövuokaudellisiin saataviin. Varauksella ennakoitiin riskillisimpien liikekiinteistöjen vakuusarvioinnin päivityksestä aiheutuvaa ECL:n kasvua ja todennäköisiä maksukyvyttömyyksiä. Varausta on jäljellä 6 miljoonaa euroa Q3/2024.

OP Ryhmä teki Q4/2023 uuden johdon harkintaan perustuvan lisävarauksen varhaisvaroitusjärjestelmän (Early Warning System, EWS) ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessin parannukseen, mikä toteutetaan vuoden 2024–2025 välisenä aikana. Prosessiparannuksen odotetaan lisäävän odotettavissa olevia luottotappioita noin 14,1 miljoonaa euroa Osuuspankit-segmentissä. Varaus laajennettiin Q2/2024 koskemaan myös OP Yrityspankkia, joten OP Ryhmän varaus kasvoi 5,1 miljoonaa euroa 19,2 miljoonaan euroon.

OP Ryhmä teki Q3/2024 uuden 2,2 miljoonan euron johdon harkintaan perustuvan lisävarauksen kertalyhyenteisten yrityslainojen (Bullet & Balloon -lainojen) suuremman luottoriskin huomioimiseen ECL-laskennassa. Varaus puretaan Q4/2024 aikana, kun uusi parametrisoinnin mallisopeutus (post-model adjustment) otetaan käyttöön.

Seuraavissa kaavioissa havainnollistetaan asiakkasraamien odotettavissa olevien luottotappioiden kehitystä arvonalentumisvaiheittain viime vuosina.

ECL-laskennassa makroekonomiset tekijät päivitetään kvartaaleittain. ECL lasketaan kolmen eri skenaarion painotettuna keskiarvona. Skenaariopainot ovat olleet normaalilla tasolla eli heikko 20 prosenttia, perus 60 prosenttia ja vahva 20 prosenttia. Q3/2024 aikana makroekonomisten ennusteiden päivitys laski hieman odotettavissa olevien luottotappioiden määrää.

Seuraavissa taulukoissa havainnollistetaan malleissa käytetyistä makroennusteista BKT:ta ja työttömyysastetta.

BKT:n kasvu, %	Q3/2024	Q3/2025	Q3/2026	Q3/2027	Q3/2028
Perus	-0,5 %	2,0 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Vahva	0,5 %	3,9 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
Heikko	-1,5 %	-0,3 %	-0,5 %	-0,5 %	-0,5 %

Työttömyys, %	Q3/2024	Q3/2025	Q3/2026	Q3/2027	Q3/2028
Perus	8,2 %	7,9 %	7,6 %	7,1 %	6,7 %
Vahva	8,1 %	7,5 %	7,0 %	6,3 %	5,8 %
Heikko	8,3 %	8,5 %	8,6 %	8,4 %	8,3 %

Tapplota koskeva vähennyserä 30.9.2024	Osuuspankit	Yrityspankki	Yhteensä
Tapplota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia varauksia	553	323	876
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset			
Henkilöasiakkaat inflaatio, korkotasot ja vakuuksien arvo	31	1	33
Rakentamisen toimiala	13	5	18
Kiinteistötoimiala	7		7
Liikekiinteistövakuudellisten luottojen vakuusarvostus	6		6
Kertamaksuiset yrityslainat (Bullet & Balloon)		2	2
Varhaisvaroitussjärjestelmä- ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessin parannus	14	5	19
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset yhteensä	72	13	85
Raportoitu tapplota koskeva vähennyserä	625	336	960

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tapplota koskeva vähennyserä 1.1.2024	1	1	1	2
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0	2	2
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0		-1	-1
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0		0
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos	0	0	1	1
Tapplota koskeva vähennyserä 30.9.2024	1	1	2	3
Odotettavissa olevat luottotapplot, nettomuutos 7-9/2024	0	0		0

Odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss, ECL) laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvalheittain vertailukaudella

Vastuut	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	
		Muut kuin yli 30 pv erääntyneet	Yli 30 pv erääntyneet	Yhteensä		Vastuut yhteensä
31.12.2023, Milj. €						
Saamiset aslakkailta (brutto)						
Osuuspankit	55 280	11 893	61	11 955	2 373	69 608
Yrityspankki	25 988	3 064	150	3 214	707	29 909
Saamiset aslakkailta yhteensä	81 269	14 957	211	15 168	3 080	99 517
Taseen ulkopuoliset nostovarot ja lllmltit						
Osuuspankit	1 449	354	0	354	8	1 811
Yrityspankki	2 960	173	0	173	8	3 141
Nostovarot ja lllmltit yhteensä	4 410	526	0	527	16	4 952
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset						
Osuuspankit	721	36		36	17	775
Yrityspankki	2 632	216		216	46	2 895
Muut taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	3 354	253		253	63	3 670
Saamistodistukset						
Ryhmätoiminnot	12 737	69		69	3	12 809
Saamistodistukset yhteensä	12 737	69		69	3	12 809
Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut yhteensä	101 769	15 805	212	16 017	3 163	120 948

Taseessa olevat vastuut sekä taseen ulkopuoliset nostovarot ja limiitit*	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä
31.12.2023, Milj. €		Muut kuin yll 30 pv eräänntyneet	Yll 30 pv eräänntyneet	Yhteensä		
Saamiset asiakkailta						
Osuuspankit	-21	-160	-1	-161	-413	-594
Yrityspankki	-33	-76	-7	-83	-173	-288
Saamiset asiakkailta yhteensä	-53	-236	-8	-243	-586	-882
Taseen ulkopuoliset sitoumukset**						
Osuuspankit	-1	-1		-1	-5	-7
Yrityspankki	-3	-11		-11	-23	-37
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	-3	-13		-13	-29	-44
Saamistodistukset***						
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-1	-2
Saamistodistukset yhteensä	-1	-1		-1	-1	-2
Yhteensä	-58	-249	-8	-257	-615	-929

* Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan yhtenä summana vähentämään tase-erää.

** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan tase-erään varaukset ja muut velat.

*** Tapplota koskeva vähennyserä kirjataan käyvän arvon rahastoon muun laajan tuloksen eriin.

Alla olevassa taulukossa esitetään yhteenveto tappiota koskevasta vähennyserästä suhteessa vastuun määrään arvonalentumisvaiheittain. Kattavuusasteella kuvataan tappiota koskevan vähennyserän suhteellista osuutta vastuun määrästä.

Yhteenveto ja tunnusluvut 31.12.2023	Valhe 1		Valhe 2		Valhe 3	Yhteensä	
		Muut kuin yll 30 pv eräänntyneet	Yll 30 pv eräänntyneet	Yhteensä		Yhteensä	
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät							
Osuuspankit	57 451	12 283	62	12 345	2 398	72 194	
Yrityspankki	31 581	3 453	150	3 603	761	35 945	
Tapplota koskeva vähennyserä							
Osuuspankit	-21	-161	-1	-162	-418	-602	
Yrityspankki	-35	-87	-7	-94	-196	-325	
Kattavuusaste (Coverage ratio), %							
Osuuspankit	-0,04 %	-1,31 %	-1,42 %	-1,31 %	-17,43 %	-0,83 %	
Yrityspankki	-0,11 %	-2,52 %	-4,54 %	-2,60 %	-25,78 %	-0,90 %	
Saamiset asiakkailta; taseen ja taseen ulkopuoliset erät yhteensä	89 032	15 736	212	15 948	3 159	108 139	
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-57	-248	-8	-256	-614	-927	
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,06 %	-1,58 %	-3,64 %	-1,60 %	-19,44 %	-0,86 %	
Saamistodistukset Kirjanpitoarvo							
Ryhmätoiminnot	12 737	69		69	3	12 809	
Tapplota koskeva vähennyserä							
Ryhmätoiminnot	-1	-1		-1	-1	-2	
Kattavuusaste (Coverage ratio), %							
Ryhmätoiminnot	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %	
Saamistodistukset yhteensä	12 737	69		69	3	12 809	
Tapplota koskeva vähennyserä yhteensä	-1	-1		-1	-1	-2	
Kattavuusaste (Coverage ratio), % yhteensä	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %	
Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €				Valhe 1	Valhe 2	Valhe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 1.1.2023				96 485	11 097	2 549	110 131
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset				-9 329	8 887		-442
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset				-756		719	-37
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset				3 245	-3 379		-135
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3, ml. lyhennykset					-704	630	-74
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1, ml. lyhennykset				53		-65	-12
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2, ml. lyhennykset					263	-297	-34
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset				15 116	1 138	165	16 419
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset				-10 038	-1 078	-343	-11 459
Vaihe pysynyt samana, ml. lyhennykset				-5 744	-274	-109	-6 124
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut				0	-1	-91	-95
Saamiset asiakkailta; taseen erät ja taseen ulkopuoliset erät 31.12.2023				89 032	15 948	3 159	108 139

Saamiset aslakkailta ja taseen ulkopuoliset erät, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2023	52	110	572	734
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	-8	132		124
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	-1		84	83
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	2	-16		-15
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3		-11	67	56
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	0		-9	-8
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		5	-31	-26
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	12	32	35	79
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	-11	-12	-71	-94
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	11	17	32	59
Lopulliseksi luottotappioksi kirjaamisesta johtuvat vähennyksiin pienentymiset		0	-65	-65
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	5	146	42	193
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	57	256	614	927
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-9/2023	5	18	38	61

Seuraavassa taulukossa esitetään tappiota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia management overlay -varauksia, edellä kuvatut management overlay varaukset ja raportoidun tappiota koskeva vähennyserän yhteismäärä.

Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	Osuuspankit	Yrityspankki	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä ennen harkinnanvaraisia varauksia	504	314	818
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset			
Henkilöasiakkaat inflaatio, korkotasot ja vakuuksien arvo	35	1	36
Rakentaminen toimiala	29	9	39
Kiinteistötoimiala	13	1	14
Liikekiinteistövuokaudellisten luottojen vakuusarvostus	6		6
Varhaisvaroitustarjoustoimintajärjestelmä- ja asiakaskokonaisuuksien tunnistamisen prosessien parannus	14		14
Harkinnanvaraiset management overlay -varaukset yhteensä	98	11	109
Raportoitu tappiota koskeva vähennyserä	602	325	927

Seuraavissa taulukoissa havainnollistetaan malleissa käytetyistä makroennusteista BKT:ta ja työttömyysastetta vertailukaudella.

BKT:n kasvu, %	Q4/2023	Q4/2024	Q4/2025	Q4/2026	Q4/2027
Perus	-0,3 %	0,0 %	1,2 %	1,2 %	1,3 %
Vahva	-0,3 %	3,0 %	4,1 %	4,1 %	3,7 %
Heikko	-0,3 %	-3,1 %	-2,1 %	-2,2 %	-1,5 %
Työttömyys, %	Q4/2023	Q4/2024	Q4/2025	Q4/2026	Q4/2027
Perus	7,2 %	7,5 %	7,5 %	7,3 %	7,0 %
Vahva	7,2 %	7,2 %	6,6 %	5,9 %	5,1 %
Heikko	7,2 %	7,9 %	8,5 %	8,9 %	9,3 %

Saamistodistukset, milj. €

	Valhe 1 12 kk	Valhe 2 Koko volmassa- oloaika	Valhe 3 Koko volmassa- oloaika	Yhteensä
Tappiota koskeva vähennyserä 1.1.2023	1	1		2
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2	0	0		0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3	0		1	0
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	0	0		0
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	0	0		0
Taseesta pois kirjaamisesta johtuvat vähennykset	0			0
Riskiparametreissa tapahtuneet muutokset (netto)	0	0		0
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos	0	0	1	0
Tappiota koskeva vähennyserä 31.12.2023	1	1	1	2
Odotettavissa olevat luottotappiot, nettomuutos 7-9/2023	0	0	0	0

Liite 5. Nettopalkkiotuotot

Tammi-syyskuu 2024, milj. €	Osuus- pankit	Yritys- pankki	Vakuutus	Ryhmä- toiminnot	Konserni- eliminoinnit	OP Ryhmä	7-9/2024
Palkkiotuotot							
Luotonanto	85	34		0	-2	117	36
Talletukset	17	3		0	0	19	6
Maksuliike	173	24		15	-14	197	68
Arvopapereiden välitys	5	13			-5	13	4
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	0	5		0	0	5	1
Sijoitusrahastot*	39	151	28		-38	180	61
Omaisuudenhoito	17	28		1	-17	29	9
Lainopilliset palvelut	16	0				16	4
Takaukset	8	9		0	0	17	6
Asunnonvälitys	43				0	43	16
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot	63		7		-44	26	7
Henkivakuutuksen sijoitusosimukset			21			21	7
Muut	31	5		1	-26	11	4
Yhteensä	497	272	55	16	-146	695	229
* Sijoitusrahastoista kertyneet OP-bonukset omistaja-asiakkaille vähennetään sijoitusrahastojen palkkiotuotoista.							
Palkkikulut							
Luotonanto	0	0		0	0	0	0
Maksuliike	-27	-4	-2	-3	13	-23	-7
Arvopapereiden välitys		-2		0	0	-3	0
Arvopapereiden liikkeeseen lasku		0		0		0	0
Sijoitusrahastot		-80	0		38	-42	-14
Omaisuudenhoito		-6	0	-1	0	-6	-2
Takaukset		0				0	0
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot			-21		19	-2	-1
Muut	-11	-33	-1	-12	36	-21	-6
Yhteensä	-39	-126	-24	-15	107	-97	-30
Nettopalkkiotuotot yhteensä	458	146	32	1	-39	599	199
Oikaistu Tammi-syyskuu 2023, milj. €							
Palkkiotuotot							
Luotonanto	82	38		0	-1	120	34
Talletukset	17	2		0	0	19	6
Maksuliike	229	25		14	-14	254	85
Arvopapereiden välitys	5	13			-5	13	3
Arvopapereiden liikkeeseenlasku	0	4		0		4	0
Sijoitusrahastot*	36	156	25		-35	181	48
Omaisuudenhoito	17	20		1	-10	28	10
Lainopilliset palvelut	17	0			0	17	5
Takaukset	8	9		0	0	17	6
Asunnonvälitys	47				0	47	16
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot	72		8		-49	31	8
Henkivakuutuksen sijoitusosimukset			18			18	6
Muut	30	7		1	-27	11	3
Yhteensä	560	274	51	16	-141	759	231
* Sijoitusrahastoista kertyneet OP-bonukset omistaja-asiakkaille vähennetään sijoitusrahastojen palkkiotuotoista.							
Palkkikulut							
Luotonanto	0	-1		0		-1	0
Maksuliike	-24	-5	-1	-3	12	-21	-7
Arvopapereiden välitys		-3		0	0	-3	-1
Arvopapereiden liikkeeseen lasku	0	-3		0	0	-3	-1
Sijoitusrahastot		-80	0		36	-44	-15
Omaisuudenhoito		-6	0	-1	0	-7	-5
Takaukset		0				0	0
Vakuutusosimusten myyntipalkkiot			-21		17	-4	-1
Muut	-12	-33	0	-13	38	-20	-6
Yhteensä	-36	-131	-23	-17	103	-103	-37
Nettopalkkiotuotot yhteensä	524	143	28	-1	-38	656	194

Vahittäispankki-segmentin nimi muuttui Osuuspankit-segmentiksi vuoden 2024 alussa.

Liite 6. Vakuutuspalvelutulos

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Vahinkovakuutus				
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	1 119	971	396	338
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	9	8	3	3
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	154	205	43	61
Vakuutusmaksuotteiden hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	95	90	35	32
Vakuutusmaksuotteiden muut muutokset	11	13	3	10
Vahinkovakuutuksen vakuutusmaksuotteet GMM mallin mukaan yhteensä	1 389	1 287	480	444
Henkivakuutus				
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	99	90	32	29
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	9	7	3	2
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	43	48	14	16
Vakuutusmaksuotteiden hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	11	9	2	4
Vakuutusmaksuotteiden muut muutokset	2	5	-2	-2
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuotteet GMM mallin mukaan yhteensä	164	160	48	49
Odotettavissa olevat korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	13	13	4	4
Riskioikaisun muutokset (muut kuin rahoitusriskiä koskevat oikaisut)	3	3	1	1
Kaudella tuotettujen palveluiden palvelumarginaali	4	4	1	1
Vakuutusmaksuotteiden hankinnasta aiheutuvien rahavirtojen tuloutus	2	1	0	0
Vakuutusmaksuotteiden muut muutokset	-1	-2	-1	-1
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuotteet VFA mallin mukaan yhteensä	21	19	6	6
Henkivakuutuksen vakuutusmaksuotteet yhteensä	185	179	54	55
Vakuutusmaksuotteet yhteensä	1 575	1 466	534	499
Vahinkovakuutus				
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-1 188	-929	-361	-341
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	11	-141	16	-1
Vakuutusmaksuotteiden hankintakulut	-95	-90	-35	-32
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	-29	-29	-4	-16
Vahinkovakuutuksen vakuutuspalvelukulut GMM mallin mukaan yhteensä	-1 301	-1 190	-384	-391
Henkivakuutus				
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-106	-102	-34	-31
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	0	-2	0	0
Vakuutusmaksuotteiden hankintakulut	-11	-9	-2	-4
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	-3	-31	-8	-2
Henkivakuutuspalvelukulut GMM mallin mukaan yhteensä	-121	-144	-44	-36
Toteutuneet korvaus- ja muut suoraan kohdistetut vakuutuspalvelukulut	-25	-19	-8	-7
Menneiden kausien palveluiden toteutuneista vakuutus tapahtumista aiheutuvat muutokset	0	0	0	1
Vakuutusmaksuotteiden hankintakulujen purku	-2	-1	-1	0
Tappiollisten sopimusten tappiot ja peruutukset	-2	-16	-9	-5
Henkivakuutuksen vakuutuspalvelukulut VFA mallin mukaan yhteensä	-29	-36	-18	-11
Henkivakuutuksen vakuutuspalvelukulut yhteensä	-150	-180	-62	-47
Vakuutuspalvelukulut yhteensä	-1 451	-1 369	-446	-438
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutusmaksuotteiden nettotuotot	-23	-34	-27	-9
Henkivakuutuksen jälleenvakuutusmaksuotteiden nettotuotot	-6	-4	-2	-2
Jälleenvakuutusmaksuotteiden nettotuotot yhteensä	-28	-38	-30	-11
Vakuutuspalvelutulos	95	58	58	51

Liite 7. Vakuutuksen nettoraohitustuotot (+)/-kulut (-)

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Vahinkovakuutus				
Vakuutusmaksuvelan diskonttauksen purkautuminen	-46	-21	-16	-10
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	-35	25	-68	59
Vakuutusmaksuvelan valuuttakurssierot	0	0	0	0
Vahinkovakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut GMM yhteensä	-80	4	-84	49
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutuksiin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut	4	-12	3	-2
Henkivakuutus				
Vakuutusmaksuvelan diskonttauksen purkautuminen	2	10	0	2
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	-39	-9	-61	10
Henkivakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut GMM yhteensä	-37	1	-61	12
Vakuutusmaksuvelan nettoraohituserät, riskin pienentäminen	-34	34	-47	42
Vak.sopimusten korkojen ja taloudellisten oletusten muutosten vaikutus	0	0	0	0
Vakuutusmaksuvelan perustana olevien erien käyvän arvon muutosten nettoraohituserät	-417	-128	-105	52
Henkivakuutuksen ensivakuutukseen liittyvät rahoitustuotot ja -kulut VFA yhteensä	-451	-94	-151	94
Henkivakuutuksen jälleenvakuutuksiin liittyvät rahoitustuotot ja -kulut	-1	-1	-1	-1
Vakuutuksen nettoraohitustuotot (+)/-kulut (-)	-565	-102	-294	152

Liite 8. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävien rahoitusvarojen nettotuotot

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Saamistodistukset				
Korkotuotot ja -kulut	11	18	-2	2
Saamistodistusten arvostusvoitot ja -tappiot	4	-1	5	0
Yhteensä	14	17	3	2
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	9	5	0	-1
Osingot ja voitto-osuudet	5	3	1	0
Yhteensä	13	8	2	0
Johdannaiset				
Korkotuotot ja -kulut	137	40	40	11
Arvostusvoitot ja -tappiot	-121	-41	-18	-8
Yhteensä	16	-1	22	4
Yhteensä	43	24	26	6

Liite 9. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien nettotuotot				
Saamistodistukset				
Myyntivoitot ja -tappiot	0	5	0	-1
Yhteensä	0	5	0	-1

Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot

Vakuutustoiminnan kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Johdannaiset				
Korkotuotot ja -kulut	-20	-18	-6	-8
Arvostusvoitot ja -tappiot	23	-37	77	-69
Yhteensä	3	-55	71	-77

Rahoitusvarat, jotka on nimennomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi

Saamistodistukset				
Korkotuotot	114	100	38	34
Arvostusvoitot ja -tappiot	102	45	142	-13
Yhteensä	216	145	181	21
Osakkeet ja osuudet				
Arvostusvoitot ja -tappiot	256	104	43	-8
Osingot ja voitto-osuudet	39	34	12	9
Yhteensä	295	138	55	0
Yhteensä	511	283	236	21

Tuotot sijoitussidonnaisten vakuutus- ja sijoitussopimusten katteena olevista varoista

Korkotuotot	5	0	1	0
Arvostusvoitot ja -tappiot	1 086	363	263	-116
Yhteensä	1 091	363	264	-116

Nettotuotot rahoitusvarolista, jotka on nimennomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvaikuttavasti yhteensä

Yhteensä käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavien rahoitusvarojen nettotuotot	1 605	591	571	-171

Sijoituskiinteistöjen nettotuotot				
Vuokratuotot	39	40	13	13
Arvostusvoitot ja -tappiot	-2	-8	1	-11
Vastike- ja hoitokulut	-31	-28	-10	-9
Muut	0	0	0	0
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot yhteensä	6	4	4	-7
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot				
Korkotuotot	7	8	2	3
Korkokulut	-2	-1	-1	-1
Arvon alentumiset ja niiden peruutukset	1	-2	0	1
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavien nettotuotot yhteensä	6	5	1	3
Osakkuus- ja yhteisyritykset				
Käyvän arvon menetelmällä käsiteltävät osakkuusyritykset	9	4	5	3
Pääomaosuusmenetelmällä yhdistettävät osakkuusyritykset	4	4	1	1
Yhteisyritykset	0	0	0	0
Yhteensä	13	7	7	4
Raholitusvelat, jotka on nimenomaisesti luokiteltu käypään arvoon tulosvalkuttelusta kirjattavaksi				
Sijoitussopimusten maksutulo	478	320	143	94
Sijoitussopimuksista maksetut korvaukset	-269	-268	-93	-89
Sijoitussopimusten velkojen muutos	-898	-294	-216	54
Sijoitussopimusvelkojen nettotuotot yhteensä	-689	-241	-165	59
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	942	371	418	-114

Liite 10. Liiketoiminnan muut kulut

Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
ICT-kulut				
Tuotanto	-197	-176	-65	-60
Kehittäminen	-176	-142	-56	-51
Toimitilat	-40	-39	-13	-12
Viranomais- ja tilintarkastusmaksut	-6	-66	-2	-2
Palveluostot	-117	-103	-44	-35
Asiantuntijapalvelut	-34	-40	-9	-15
Tietoliikenne	-25	-24	-8	-8
Markkinointi	-30	-31	-10	-10
Lahjoitukset	-13	-10	-5	-4
Vakuutus- ja varmuuskulut	-14	-12	-5	-4
Lyhytaikaisten ja arvoltaan vähäisten vuokrasopimusten kulut	-4	-5	-1	-1
Muut	-86	-76	-22	-20
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-741	-725	-240	-221
Kehittämismenot				
Milj. €	1-9/2024	1-9/2023	7-9/2024	7-9/2023
Kehittämisen ICT-kulut	-176	-142	-56	-51
Oman työn osuus	-74	-52	-22	-15
Kehittämisen kulut tuloslaskelmalla yhteensä	-249	-194	-78	-66
Aktivoidut ICT-menot	-37	-58	-10	-14
Aktivoitavien siirto/henk.kulut	-7	-9	-2	-2
Aktivoidut kehittämismenot yhteensä	-43	-66	-12	-17
Kehittämismenot yhteensä	-293	-260	-91	-83
Poistot ja arvonalentumiset kehittämismenoista	-58	-86	-18	-26

Liite 11. Jälleenvakuutus sopimusvarat

MIJ. €	30.9.2024	31.12.2023
Vahinkovakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden jälleenvakuutus sopimusten varat	-32	-18
Jälleenvakuutus sopimusten vastuu toteutuneista vahingoista	163	124
Vahinkovakuutuksen jälleenvakuutus sopimusvarat yhteensä	131	106

Liite 12. Vakuutus sopimusvelat

MIJ. €	30.9.2024	31.12.2023
Vahinkovakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, GMM	326	230
Vastuu toteutuneista vahingoista, GMM	2 369	2 303
Vahinkovakuutuksen vakuutus sopimusvelat yhteensä	2 695	2 533
Henkivakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, GMM	3 028	3 177
Vastuu toteutuneista vahingoista, GMM	12	14
Jäljellä olevan vakuutuskauden velat, VFA yhteensä	6 127	5 824
Vastuu toteutuneista vahingoista VFA yhteensä	42	41
Henkivakuutuksen vakuutus sopimusvelat yhteensä	9 209	9 056
Henkivakuutus		
Jäljellä olevan vakuutuskauden jälleenvakuutus sopimusten velat	0	0
Henkivakuutuksen jälleenvakuutus sopimusvelat yhteensä	0	0
Vakuutus sopimusvelat yhteensä	11 905	11 589

Liite 13. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

MIJ. €	30.9.2024	31.12.2023	Oikaistu
Joukkovelkakirjalainat	10 589	13 024	
Huonomman etuoikeuden luokan joukkovelkakirjalainat	3 663	4 045	
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat	14 192	13 871	
Muut			
Sijoitustodistukset	156	668	
Yritystodistukset	5 127	6 128	
Kaupankäynnissä omaan salkkuun sisältyvät (-)*	-70	-46	
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	33 657	37 689	

* OP Ryhman hallussa olevat omat joukkovelkakirjalainat on netotettu velkaa vastaan.

Liite 14. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
MIJ. €	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2023	-24	-337	-360
Käyvän arvon muutokset	-26	-27	-53
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-6		-6
Siirrot korkokatteeseen		54	54
Laskennalliset verot	6	-5	1
Päättävä tase 30.9.2023	-49	-315	-364

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat			
MIJ. €	Saamistodistukset	Rahavirran suojaus	Yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	-78	-212	-290
Käyvän arvon muutokset	14	-15	-1
Tuloslaskelmaan siirretyt myyntivoitot	-2		-2
Siirrot korkokatteeseen		91	91
Laskennalliset verot	-3	-15	-18
Päättävä tase 30.9.2024	-68	-151	-219

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli -274 miljoonaa euroa (-455) ja siihen liittyvä laskennallinen verosaaminen/-velka oli 55 miljoonaa euroa (91). Käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten tappiota koskeva vähennyserä tilikauden aikana oli käyvän arvon rahastossa -1 miljoonaa euroa (0).

Liite 15. Annetut vakuudet

Milj. €	30.9.2024	31.12.2023
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	245	241
Luotot (asuntovakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuutena)	17 682	18 163
Muut	1 042	744
Annetut vakuudet yhteensä*	18 969	19 148
Vakuudelliset johdannaisvelat	507	657
Vakuudelliset muut velat	649	168
Asuntovakuudelliset joukkovelkakirjalainat (covered bonds)	14 192	13 871
Yhteensä	15 348	14 696

* Lisäksi keskuspankkiin on pantattu 1,5 miljardin euron kirjanpitoarvosta joukkovelkakirjalainoja, joista 1,0 miljardia euroa on päivän sisäisen liimitin vakuutena. Joukkovelkakirjalainat ovat nostettavissa ilman keskuspankin ennakkolupaa, joten niitä ei ole esitetty yllä olevassa taulukossa.

Liite 16. Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu

	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat						
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Rahoitusvarat 30.9.2024, milj. €							
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	17 434						17 434
Saamiset luottolaitoksilta	643						643
Johdannaissopimukset			1 507			860	2 367
Saamiset asiakkailta	97 806						97 806
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				13 808			13 808
Saamistodistukset	1 520	12 223	285	6 187			20 215
Osakkeet ja osuudet		1	52	2 738	1		2 792
Muut rahoitusvarat	1 977						1 977
Yhteensä	119 380	12 224	1 844	22 734	1	860	157 042

OP Ryhmän taseessa oli katsauskauden päättyessä 1 519 miljoonalla (630) eurolla joukkovelkakirjoja, joita ei kirjanpitoluokasta johtuen arvostettu markkina-arvoon. Näiden joukkovelkakirjojen markkina-arvo oli 1 558 miljoonaa euroa (648) katsauskauden lopussa.

	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat						
	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät	Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavaksi	On luokiteltava käypään arvoon tulosvaikuttavasti	Suojaavat johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Oikaistu Rahoitusvarat 31.12.2023, milj. €							
Käteiset varat ja talletukset keskuspankeissa	19 755						19 755
Saamiset luottolaitoksilta	858						858
Johdannaissopimukset			2 256			850	3 106
Saamiset asiakkailta	98 316						98 316
Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat				12 581			12 581
Saamistodistukset	697	11 588	216	6 426			18 926
Osakkeet ja osuudet		0	84	2 349	1		2 434
Muut rahoitusvarat	1 564						1 564
Yhteensä	121 191	11 588	2 556	21 356	1	850	157 541

Raholitusvelat 30.9.2024, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoön ja muut	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		96		96
Johdannaissopimukset	1 895		315	2 210
Velat asiakkaille		78 530		78 530
Velat sijoitusopimuksista	8 841			8 841
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 115	31 542		33 657
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 437		1 437
Muut rahoitusvelat	50	2 758		2 808
Yhteensä	12 901	114 363	315	127 579

Olkalstu Raholitusvelat 31.12.2023, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat	Jaksotettuun hankintamenoön ja muut	Suojaavat Johdannaiset	Kirjanpitoarvo yhteensä
Velat luottolaitoksille		74		74
Johdannaissopimukset	2 895		99	2 994
Velat asiakkaille		77 178		77 178
Velat sijoitusopimuksista	7 944			7 944
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 210	35 479		37 689
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 414		1 414
Muut rahoitusvelat	5	2 476		2 481
Yhteensä	13 054	116 621	99	129 774

OP Ryhmä korjasi virallista tilinpäätöksen tasekaavaa vuoden 2024 toisen vuosineljänneksen aikana. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuositarkastuksen 1.1.-30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

OP Ryhmän jaksotettuun hankintamenoön arvostettujen yleiseen liikkeeseen laskettujen senior- ja senior non-preferred -ehtoisten joukkovelkakirjojen käypä arvo syyskuun lopussa oli noin 26 548 miljoonaa euroa (28 876) ja kirjanpitoarvo 28 444 miljoonaa euroa (30 940). Käypä arvo perustuu markkinoilta saatavilla olevaan informaatioon. Kaikki huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintamenoön. Niiden käypä arvo on 1 421 miljoonaa euroa. Yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen jaksotetut hankintamenot on eritelty liitetiedossa 13.

Liite 17. Toistuvasti käypään arvoon arvostettujen erien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 30.9.2024, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1 767	259	765	2 791
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	5 881	526	66	6 472
Sijoitussidonnaiset sopimukset	8 757	5 052		13 808
Johdannaissopimukset	0	2 240	127	2 367
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1			1
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	10 726	884	614	12 223
Rahoitusinstrumentit yhteensä	27 131	8 960	1 571	37 662
Sijoituskiinteistöt			493	493
Yhteensä	27 131	8 960	2 064	38 155

Olkalstu Varojen käyvät arvot 31.12.2023, milj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttelusesti kirjattavat rahoitusvarat				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	1 425	263	746	2 434
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	5 613	946	83	6 642
Sijoitussidonnaiset sopimukset	7 624	4 957		12 581
Johdannaissopimukset*	0	3 007	98	3 106
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	9 166	1 694	727	11 588
Rahoitusinstrumentit yhteensä	23 779	11 153	1 655	36 587
Sijoituskiinteistöt			527	527
Yhteensä	23 779	11 153	2 182	37 114

Velkojen käyvät arvot 30.9.2024, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	5 607	3 234		8 841
Strukturoidut velkakirjalainat			2 115	2 115
Muut		50		50
Johdannaissopimukset	2	2 147	61	2 210
Yhteensä	5 609	5 431	2 176	13 216

Olkaistu Velkojen käyvät arvot 31.12.2023, mlj. €	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvelat				
Sijoitussidonnaiset sopimukset	4 814	3 130		7 944
Strukturoidut velkakirjalainat			2 210	2 210
Muut		5		5
Johdannaissopimukset*	2	2 901	91	2 994
Yhteensä	4 815	6 036	2 302	13 153

* Johdannaissopimusten korkosaamia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen 1.1.-30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatimisperiaatteet sekä laatimisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Käypään arvoon arvostus

Johdannaiset ja muut käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit

Listattujen johdannaisten hinta saadaan suoraan markkinoilta. OTC-johdannaisten arvostuksessa käytetään markkinoilla yleisesti käytössä olevia malleja ja menetelmiä, jotka sopivat parhaiten kyseisen rahoitusinstrumentin arvostamiseen. Näitä tarvitaan mm. korko ja -valuuttakäyrien ja volatiliiteettipintojen muodostamiseen sekä optioiden arvostukseen. Yleisesti näiden mallien syöttötiedot voidaan johtaa markkinoilta. Kuitenkin joidenkin sopimusten arvostuksessa joudutaan käyttämään malleja, joiden syöttötietoja ei voida havaita markkinoilta vaan ne joudutaan arvioimaan. Nämä sopimukset on luokiteltu tasolle 3.

Middle Office vastaa pankkitoiminnan johdannaisten käyvän arvon arvostuksista, ml. tason 3 arvostuksista, ja niissä käytetyn markkinadatan, arvostuskäyrien ja volatiliiteettipintojen laadusta ja luotettavuudesta osana päivittäistä arvostusprosessia. Middle Office vertaa sopimustasolla arvostushintoja säännöllisesti CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin arvostuksiin ja selvittää tarvittaessa mahdolliset merkittävät arvostuserot.

Riskienhallinnan ohjaus on vastuussa uusien arvostusmallien ja menetelmien hyväksymisestä sekä arvostusprosessin valvonnasta. Arvostusten varmennus perustuu mm. arvostamiseen käyttäen vaihtoehtoisia lähteitä sekä markkinahinnoille että muille syöttötiedoille. Varmennusprosessissa arvostushintoja voidaan verrata CSA-vastapuolten ja keskusvastapuolen toimittamiin hintoihin. Lisäksi on mahdollista käyttää myös kolmansien osapuolten tarjoamia arvostuspalveluja.

Pankkitoimintaan liittyvässä OTC-johdannaisten arvostuksessa huomioidaan kaupan osapuolten luottoriski ja luottoriskipreemioiden ylittävät rahoituskustannukset. Luottoriskia oikaistaan vastapuoliriskikorjauksella (ns. Credit Valuation Adjustment "CVA") sekä omalla luottoriskikorjauksella (ns. Debit Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- ja DVA -arvostusoihaus lasketaan vastapuolikohtaisesti. CVA- ja DVA-oikaisu lasketaan vastapuolikohtaisesti simuloimalla johdannaisten markkina-arvoja ja maksukyvyttömyystilanteita perustuen pääsääntöisesti markkinoilta saataviin tietoihin. Maksukyvyttömyystodennäköisyyksien arvioinnissa hyödynnetään vastapuolten rating-informaatiota, likvidejä luottoriski-indeksejä sekä markkinadatoimittajien luottoriskisektorikäyriä. OTC-johdannaisten rahoituskustannusten vaikutusta arvostukseen arvioidaan muokkaamalla arvostuksessa käytettäviä diskonttokäyriä pääomallisten ja pääomattomien luottoriski-instrumenttien luottoriskipreemioiden tilastollisten erojen avulla.

Käyvän arvon hierarkia

Taso 1: Noteeratut markkinahinnat

Hierarkiatason 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörssiissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy toimivilla markkinoilla saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Arvostusmenetelmät havainnollavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatason 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta, tai arvoa, joka on laskettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu suurin osa OP Yrityspankin OTC-johdannaisista sekä yritysten, valtioiden ja rahoituslaitosten noteeratut velkapaperit, joita ei ole luokiteltu tasolle 1.

Taso 3: Arvostusmenetelmät ei havainnollavissa olevia syöttötietoja käyttäen

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatason 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Lisäksi tasolle 3 luokitellaan velkapapereita, joille noteerauksia on markkinoilla vain vähän tai ei ollenkaan. Kyseiseen tasoryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset sekä sellaiset pitkän maturiteetin johdannaiset, joiden arvostuksessa käytettyä markkinadataa on jouduttu ekstrapoloimaan, tietyt private equity -sijoitukset, epäliikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat, kiinteistöisijoitukset sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Siirrot eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Siirrot tasojen välillä johtuvat pääosin käytettävissä olevien markkinanoteerausten määrästä.

OP Ryhmän liiketoiminnan kannalta tärkeitä johdannaisia ovat koronvaihtosopimukset, korko-optiot ja strukturoidut velkakirjat. Koronvaihtosopimukset arvostetaan johtamalla markkinoilla havaittavien koronvaihtosopimusten ja muiden korkojohdannaisten hinnoista arvostuskäyrät. Arvostuskäyriä käytetään ennustamaan tulevia rahavirtoja ja määrittämään rahavirtojen nykyarvot myös sellaisilla koronvaihtosopimuksilla, joiden hinta ei ole suoraan markkinoilta havaittavissa. Korko-optioiden arvostuksessa toimitaan vastaavalla tavalla. Koronvaihtosopimuksiin verrattuna käytetään myös markkinoilta havaittavia korko-optioiden hintaa kuvaavia volatiiliteettejä.

Monirakenteisten johdannaisten tai esimerkiksi strukturoitujen velkakirjojen ja osakerakenteiden arvostamisessa käytetään mallia, jossa simuloidaan markkinahintojen kehitystä ja lasketaan johdannaisten toteutunut arvo kussakin simulaatioissa. Johdannaisten hinta saadaan laskemalla simulaatioiden keskiarvo.

Tason 2 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: vastaavanlaisten erien noteeratut hinnat toimivilla markkinoilla ja samanlaisten erien noteeratut hinnat muilla kuin toimivilla markkinoilla, markkinakorot, implisiittiset volatiiliteetit ja luottoriskimarginaalit.

Tason 3 syöttötiedot ovat syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa arvostettavalle erälle. Tason 3 syöttötietoihin kuuluvat muun muassa: historiallisen volatiiliteetin käyttö option arvostamisessa ja sellaiset pitkät korot, joita vastaavia sopimuksia ei ole markkinoilla havaittavissa.

Kiinteistösjoiituksilla ei ole samanlaisia päivittäin noteerattavia hintoja tai hintalähteitä kuin likvideillä markkinoilla. Kiinteistöjen arvostusprosessi perustuu ulkopuolisten arvioitsijoiden käyttöön (kiinteistön arvo yli 1 miljoonaa euroa) tai liiketoiminnan omiin arviointimenetelmiin.

Suorien kiinteistösjoiitusten arvostuksen lähteenä ovat pääsääntöisesti ulkopuolisten auktorisoitujen arvioitsijoiden antamat arviokirjat. Ulkopuolinen arvioitsija valitsee itsenäisesti kunkin kohteen arviointiin parhaiten sopivan menetelmän. Yleisesti käytettyjä arviointimenetelmiä ovat kauppa-arvomenetelmä, tuottoarvomenetelmä ja jälleenhankinta-arvomenetelmä. Kiinteistörahastojen arvot saadaan kohderahastoilta kunkin kohderahaston sääntöjen määrittelemänä ajankohtana ja sääntöjen määrittelemän standardin mukaisena. Arvostukset perustuvat pääsääntöisesti kohderahastojen yksittäisten kiinteistökohteiden yhteenlaskettuihin arvoihin lisätynä kohderahaston nettovarallisuudella. Yksittäisten kohteiden arvot perustuvat pääsääntöisesti ulkopuolisten riippumattomien auktorisoitujen arvioitsijoiden laatimiin arviokirjoihin.

Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta (Taso 3)

Erittely rahoitusvaroista ja rahoitusveloista

Rahoitusvarat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Varat yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	829	98	727	1 655
Tuloslaskelman nettotuotot	-3	28		26
Hankinnat	40			40
Myynnit	-48			-48
Lyhennykset	-36			-36
Siirrot tasoon 3	47		85	132
Siirrot tasosta 3			-199	-199
Päätävä tase 30.9.2024	830	127	614	1 571

Rahoitusvelat, milj. €	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat	Johdannais- sopimukset	Velat yhteensä
Avaava tase 1.1.2024	2 210	91	2 302
Tuloslaskelman nettotuotot	113	-30	82
Muut muutokset	-208		-208
Päätävä tase 30.9.2024	2 115	61	2 176

Erittely nettotuotosta tuloslaskelmaerittäin 30.9.2024

Milj. €	Sijoitustoiminnan nettotuotot	Nettotuotot tilikauden lopussa hallussa olevista varoista ja veloista
Nettotuotot yhteensä	-56	-56

Arvostustekijöiden muutokset

Arvostusmenetelmissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2024 aikana.

Liite 18. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. €	30.9.2024	31.12.2023
Takaukset	564	841
Takuuvastuut	2 566	2 743
Luottolupaukset	13 177	12 525
Lyhytaikaisiin kauppatahtumiin liittyvät sitoumukset	318	553
Muut*	1 343	1 509
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	17 968	18 171

* Josta vahinkovakuustoitinnan sitoumukset pääomarahastoihin 201 miljoonaa euroa (224)

Liite 19. Johdannaissopimukset

Johdannaiset yhteensä 30.9.2024

Milj. €	Käyvät arvot	
	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	1 809	1 571
Keskusvastapuoliseltävitettävät	26	14
Settled-to-market (STM)	10	4
Collateralised-to-market (CTM)	16	10
Valuutta- ja kultajohdannaiset	313	427
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	85	35
Luottojohdannaiset	12	2
Hyödykejohdannaiset	11	14
Muut johdannaiset	29	14
Johdannaisten korot	109	148
Johdannaiset yhteensä	2 367	2 210

Oikaistu

Johdannaiset yhteensä 31.12.2023

Milj. €	Käyvät arvot	
	Varat	Velat
Korkojohdannaiset, josta	2 030	1 800
Keskusvastapuoliseltävitettävät	103	82
Settled-to-market (STM)	61	46
Collateralised-to-market (CTM)	42	36
Valuutta- ja kultajohdannaiset	922	1 044
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	74	56
Luottojohdannaiset	10	8
Hyödykejohdannaiset	4	4
Muut johdannaiset	16	16
Johdannaisten korot	49	67
Johdannaiset yhteensä*	3 106	2 994

* Johdannaisten erittely on muutettu vastaamaan nykyistä seurantaä. Vertailukauden tiedot on oikaistu. Johdannaissopimusten korkosaamia ja -velkoja on aiemmin esitetty taseen riveillä "Muut varat" ja "Varaukset ja muut velat". Kaikkien johdannaissopimusten käyvät arvot esitetään jatkossa taseen varojen ja velkojen "Johdannaissopimukset" riveillä, joten johdannaisten korkosaamiset ja -velat siirrettiin varsinaisen johdannaissopimuksen kanssa samaan tase-erään. Muutoksesta kerrotaan tarkemmin puolivuosisikatsauksen 1.1.–30.6.2024 liitetiedossa 1. Laatumisperiaatteet sekä laatumisperiaatteiden ja esittämisen muutokset.

Liite 20. Vakuutus-segmentin sijoitusten jakauma

Vahinkovakuutus	30.9.2024		31.12.2023	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	376	8	433	10
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	357	8	422	10
Johdannaiset***	18	0	11	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 779	61	2 662	61
Valtiot	372	8	304	7
Investment Grade	2 011	44	1 928	44
Kehittyvät markkinat ja High Yield	230	5	234	5
Strukturoidut sijoitukset****	165	4	196	5
Osakkeet yhteensä	1 055	23	872	20
Suomi	202	4	122	3
Kehittyneet markkinat	672	15	582	13
Kehittyvät markkinat	97	2	90	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	6	0	6	0
Pääomasijoitukset	77	2	71	2
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	28	1	29	1
Hedge fund -rahastot	28	1	29	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	350	8	338	8
Suorat kiinteistöt	153	3	153	4
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	197	4	186	4
Yhteensä	4 588	100	4 334	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Henkivakuutus	30.9.2024		31.12.2023	
	Käypä arvo*, mlj. €	%	Käypä arvo*, mlj. €	%
Sijoitusomaisuuden allokaatiojakauma				
Rahamarkkinat yhteensä	350	11	367	11
Rahamarkkinasijoitukset ja talletukset**	343	10	361	11
Johdannaiset***	7	0	6	0
Joukkolainat ja korkorahastot yhteensä	2 084	63	2 070	65
Valtiot	256	8	225	7
Investment Grade	1 545	47	1 519	47
Kehittyvät markkinat ja High Yield	143	4	156	5
Strukturoidut sijoitukset****	141	4	170	5
Osakkeet yhteensä	633	19	546	17
Suomi	121	4	82	3
Kehittyneet markkinat	389	12	343	11
Kehittyvät markkinat	49	1	53	2
Käyttöomaisuus ja ei-noteeratut osakkeet	3	0	3	0
Pääomasijoitukset	71	2	65	2
Valtioneitoiset sijoitukset yhteensä	36	1	36	1
Hedge fund -rahastot	36	1	36	1
Kiinteistöinvestoinnit yhteensä	191	6	180	6
Suorat kiinteistöt	13	0	13	0
Epäsuorat kiinteistöinvestoinnit	178	5	168	5
Yhteensä	3 294	100	3 201	100

* Sisältää siirtyneet korot.

** Sisältää kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten markkina-arvon.

*** Johdannaisten vaikutus omaisuuslajin allokaatioon (deltavasta-arvo).

**** Sisältää kiinteistövakuudelliset lainat sekä lainarahastot ja epälikvidit lainat.

Liite 21. Lähipiiritapahtumat

OP Ryhmän lähipiiri muodostuu OP Ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, johdon avainhenkilöistä ja näiden läheisistä perheenjäsenistä sekä muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP Ryhmän johdon avainhenkilöihin luetaan OP Ryhmän pääjohtaja, OP Osuuskunnan johtokunnan jäsenet ja suoraan pääjohtajalle raportoivat johtajat sekä OP Osuuskunnan hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston jäsenet. Johdon avainhenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa johdon avainhenkilöllä tai heidän läheisellä perheenjäsenellä on määräysvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP Ryhmän henkilöstörahasto ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2023 jälkeen.

Taloudellinen informaatio

Vuoden 2024 raporttien julkaisujankohdat:

OP-yhteenliittymän Pilari 3 -taulukot 30.9.2024	Viikko 45
Toimintakertomus (sis. kestävyysraportin) ja tilinpäätös 2024	Viikko 11
Selvitys OP Ryhmän hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2024	Viikko 11
OP Ryhmän vuosikertomus 2024	Viikko 11
OP-yhteenliittymän Pilari 3 -raportti 2024	Viikko 11
OP Ryhmän toimielinten palkitsemisraportti 2024	Viikko 11
OP Ryhmän toimielinten palkitsemispolitiikka	Viikko 11

Vuoden 2024 tilinpäätöstiedotteen ja vuoden 2025 osavuositarkastusten sekä puolivuositarkastuksen julkaisupäivämäärät:

Tilinpäätöstiedote 1.1.-31.12.2024	6.2.2025
Osavuositarkastus 1.1.-31.3.2025	7.5.2025
Puolivuositarkastus 1.1.-30.6.2025	30.7.2025
Osavuositarkastus 1.1.-30.9.2025	28.10.2025
OP-yhteenliittymän Pilari 3 -raportti 31.3.2025	Viikko 19
OP-yhteenliittymän Pilari 3 -raportti 30.6.2025	Viikko 32
OP-yhteenliittymän Pilari 3 -raportti 30.9.2025	Viikko 45

Helsingissä 31.10.2024

OP Osuuskunta Hallitus

Lisätiedot:

Pääjohtaja Timo Ritakallio, puh. 010 252 4500
Talous- ja rahoitusjohtaja Mikko Timonen, puh. 010 252 1325
Viestintäjohtaja Piia Kumpulainen, puh. 010 252 7317

www.op.fi